

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

ОБЩИНА СВИЩОВ - Привлекателно място за живот и инвестиции, проспериращ модерен образователен, културен, промишлен, преработвателен и транспортен център, мост между Севера и Беломорието.

*“Юнайт Консултинг” ЕООД
юни 2014 г.*

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

СЪДЪРЖАНИЕ:

СЪКРАЩЕНИЯ	4
I. УВОД	6
II. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА	8
1. Обща характеристика	8
1.1. Местоположение и граници	8
1.2. Селищна структура	9
1.3. Природни ресурси (климат, почви, води и полезни изкопаеми)	9
2. Състояние на местната икономика	15
2.1. Изменения в отрасловата структура на икономиката	15
2.2. Селско стопанство и горско стопанство	20
2.3. Промисленост	23
2.4. Финансов сектор	27
2.5. Туризъм	27
3. Развитие на човешките ресурси	31
3.1. Демографско развитие	31
3.2. Качествени характеристики (структури) на населението	35
3.3. Заетост и доходи на населението	38
3.4. Здравеопазване и социални дейности	42
3.5. Култура и образование	48
3.6. Спорт и инфраструктура на спорта	75
4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията	77
4.1. Транспортна инфраструктура	77
4.2. Водоснабдителна и канализационна инфраструктура	87
4.3. Електроенергийна инфраструктура	89
5. Екологично състояние и рискове	90
6. Административен капацитет	95
7. SWOT анализ	102
III. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СВИЩОВ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г.	118
1. Стратегическа рамка за планиране и програмиране на регионалното развитие на община Свищов за периода 2014-2020 г. и приемственост	118

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

1.1. Стратегическа рамка	119
1.2. Съгласуваност с програмни документи с местно значение	128
1.3. Приложени принципи за стратегическо планиране	136
2. Подход	137
3. Визия за развитие на община Свищов	138
4. Стратегически цели на ОПР	138
5. Приоритети и специфични цели на ОПР	140
6. Специфични цели и мерки	143
7. Фактори за реализацията на ОПР	147
8. Структура	148
IV. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА	151
V. ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕТО И ОЦЕНКАТА НА ПЛАНА	153
1. Подход при разработване на системата за индикатори	153
2. Видове индикатори	154
VI. НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА	159
1. Система за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПР	159
2. Законодателна рамка	160
3. Наблюдение на ОПР Свищов 2014-2020 г.	161
4. Оценка на Общинския план за развитие	163
5. Актуализация на Общинския план за развитие	165
VII. ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ	166
1. Цели и значимост на информираността, публичността и партньорството	166
2. Дейности по прилагане на принципа за партньорство, информация и публичност в процеса на разработване на ОПР Свищов 2014-2020 г. ...	167
3. Дейности по прилагане на принципа за партньорство и информация и публичност в процеса на реализация на ОПР Свищов 2014-2020 г.	168
VIII. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ	169
IX. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ПЛАНА	185

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

С Ъ К Р А Щ Е Н И Я

АПИ	-	Агенция „Пътна инфраструктура”
БВП	-	Брутен вътрешен продукт
БДЖ	-	Български държавни железници
ДГФ	-	Държавен горски фонд
ДМА	-	Дълготрайни материални активи
ДСХ	-	Дом за стари хора
ЕИП	-	Европейско икономическо пространство
ЕКАТТЕ	-	Единният класификатор на административно-териториалните и териториалните единици
ЕФМДР	-	Европейски фонд за морско дело и рибарство
ЕС	-	Европейски съюз
ЗРР	-	Закон за регионалното развитие
ИПГВР	-	Интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Свищов
КАВ	-	Контрол на качеството на въздуха
МБАЛ	-	Многопрофилна болница за активно лечение
МИП	-	Министерство по инвестиционното проектиране
МОСВ	-	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	-	Министерство на регионалното развитие на Р България
НСИ	-	Национален статистически институт
НСОРБ	-	Национално сдружение на общините в Р България
НЦЗИ	-	Национален център по здравна информация
НСРР	-	Национална стратегия за регионално развитие
НЧ	-	Народно читалище
ОСР	-	Областна стратегия за развитие
ОПАК	-	Оперативна програма „Административен капацитет” на България за периода 2007-2013 г.
ОПНОИР	-	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж”
ОПОС	-	Оперативна програма „Околна среда”
ОПР	-	Общински план за развитие
ОПРР	-	Оперативна програма „Региони в растеж”
ОПЧРЧ	-	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
ОПДУ	-	Оперативна програма „Добро управление”
ППЗРР	-	Правилник за прилагане на Закона за регионално развитие

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

ПРООН	-	Програма на ООН за развитие
ПБНЧ	-	Първо българско народно читалище
ПСОВ	-	Пречиствателна станция за отпадни води
ПС	-	Помпена станция
ПУРР	-	Програма за устойчиво развитие на регионите
РИОСВ	-	Регионална инспекция по околната среда и водите
РПР	-	Регионален план за развитие
СА	-	Стопанска академия
СОП	-	Специални образователни потребности
СОУ	-	Средно образователно училище
СЦРП	-	Северен централен район за планиране
СУЩ	-	Социален учебно-професионален център
ТБО	-	Твърди битови отпадъци
ТГС	-	Програма „Трансгранично сътрудничество България-Гърция“
ТГС	-	Програма „Трансгранично сътрудничество България-Турция“
ЦОП	-	Център за обществена подкрепа
ШАРС	-	Швейцарска агенция за икономическо развитие и сътрудничество
ISPA	-	Инструмент за структурни политики за предприєдиняване
PHARE	-	Програма на ЕС за подкрепа за реструктуриране на икономиките (Програма ФАР)
SWOT	-	Анализ на вътрешните и външните фактори на средата

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

I. Увод

Общинският план за развитие е един от базисните документи за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие в България, регламентирани със Закона за регионалното развитие и Правилника за неговото прилагане. Съгласно чл. 13, ал. 1 от ЗРР, Общинският план за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитието на общината в съответствие с Областната стратегия за развитие.

Общинският план за развитие на община Свищов е документ за стратегическо планиране, който определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на територията на общината. Като планов документ от последно йерархично ниво, Общинския план за развитие осъществява връзката между стратегическите планови документи на национално, регионално и областно ниво - Национална стратегия за регионално развитие, Регионален план за развитие на Северен централен район, Областната стратегия за развитие на Област Велико Търново.

Обхватът на разработката включва цялата територия на община Свищов. Съдържанието на Общинския план за развитие на община Свищов е съобразено с изискванията на чл. 13, ал. 2 на ЗРР и тези на Методическите указания на МРРБ за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012–2022 г.), Регионалните планове за развитие на районите от ниво 2 (2014– 2020 г.), Областните стратегии за развитие (2014–2020 г.) и общинските планове и програми.

Използваният подход, методите и принципите при разработването на общинския план за развитие гарантират в значителна степен, че стратегическият документ е в съответствие с нормативните изисквания в областта на регионалното развитие, както и с определените национални и регионални цели и приоритети на развитието в България.

Съответствието на общинския план за развитие с изискванията, залегнали в стратегическите насоки и законодателството на ЕС в областта на регионалната политика, се отнася до това, в каква степен плановият документ, разработен и прилаган на местно ниво, отразява общия европейски контекст на политиката за балансирано и устойчиво развитие на регионите и местните общности в ЕС.

Стратегическите цели на тази политика са насочени към намаляване на икономическите, социалните и териториалните неравновесия и подобряване на жизнения стандарт. Освен по отношение хармонизацията на целите и приоритетите в контекста на регионалната политика на ЕС, съответствие е търсено и по отношение на

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

методите за управление, наблюдение и оценка в процеса на разработване и изпълнение на общинския план за развитие.

Планът има характер на отворен документ, който може да се развива и актуализира в съответствие с промените на факторите във вътрешната и външната среда. Разглеждането му като отворен документ ще позволи изменението му при спазване на принципа на резултатно ориентиране на процесите по реализацията му.

Общинският план за развитие като стратегически документ обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за постигане на стратегически цели, свързани общо от стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво и интегрирано развитие.

При подготовката на Общинския план за развитие на Община Свищов са отчетени принципите на партньорството, равните възможности и устойчивото развитие като са осъществени необходимите проучвания и анализи, срещи и фокус групи за допълване на необходимата информация за изготвяне на новия стратегически документ.

Документът съдържа анализ на икономическото и социално развитие на общината, включително SWOT анализ на вътрешните и външните фактори на средата, на базата на които са изведени основните направления на общинската политика за развитие за периода 2014-2020 г. Дефинирана е визията за развитие на община Свищов до 2020 г., набелязани са стратегическите цели и приоритетни области, както и специфичните цели и мерки за постигане на заложените приоритети. Разработена е индикативна финансова рамка, която отчита възможностите на собствения финансов принос от общинския бюджет, държавния бюджет, финансиране със средства от фондовете на ЕС за периода 2014-2020 г., както и привличане на частни инвестиции. Документът включва и дейности за мониторинг, оценка и контрол, публичност и прозрачност при изпълнението на предвидените мерки. Разработена е система от индикатори за наблюдение, мониторинг и оценка на плана.

Времеви хоризонт

Заложените в плана приоритети обхващат 7-годишният период от 2014 до 2020 г. Периодът на изпълнение на Плана съвпада с новия програмен период в Европейския съюз (2014-2020 г.) и с редица стратегически документи на национално ниво, като Споразумение за партньорство на Република България и основаващите се на него оперативни програми.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Цели на разработката

В контекста на съвременните тенденции на социално-икономическо развитие, свързани с пазарното стопанство, в рамките на периода на действие на плана следва да се реализират два основни елемента:

- оползотворяването на наличните ресурси и полагането на усилия за подобряване на цялостната обстановка в общината за осигуряване на добро качество на живота;
- създаване на условия за запазване и стимулиране на съществуващия бизнес и намиране на нови инвеститори в общината за създаване на нови работни места и стимулиране на икономическата дейност.

Комбинацията на тези два елемента ще създаде здравословна и добре балансирана социално-икономическа среда в общината.

II. Анализ на икономическото и социалното развитие на общината

1. Обща характеристика

1.1. Местоположение и граници

Община Свищов заема най-северната част на Великотърновска област и граничи с общините Полски Тръмбеш (Велико Търновска област), Ценово (Русенска област) и Левски (Плевенска област). В северната посока общината е свързана с река Дунав, като тук се намира най-южната точка на реката. Град Свищов, административен център на общината, отстои на 2295 км от нейните извори и на 555 км от плавателното ѝ устие. Свищов е един от големите дунавски градове на България и се намира на около 230 км от столицата, на 70 км от Русе и на 270 км от Пловдив. Градът е трети по големина по брой на населението в областта след общините Велико Търново и Горна Оряховица и на 6-то място по територия сред общините от Велико Търновска област.

Таблица 1: Площ и население на обините в област Велико Търново

Общини	Територия, кв. км	Брой на населението към:			Ръст 2011/2007
		2007	2009	2011	
Велико Търново	885.3	88661	88724	88670	0,0
Горна Оряховица	305.2	49707	48695	46685	-6,1
Елена	67104	10621	10407	9434	-11,2
Златарица	232.7	4760	4636	3991	-16,2
Лясковец	177.4	13915	13677	13397	-3,7

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Павликени	622.7	27592	26342	23869	-13,5
Полски Тръмбеш	463.7	16002	15309	14451	-9,7
Свищов	625.3	49114	49817	42734	-13,0
Стражица	521	15214	14742	12721	-16,4
Сухиндол	157	3178	3046	2542	-20.00%
Обл. Велико Търново	4661.6	278764	275395	258494	-7.3

1.2. Селищна структура

Община Свищов се състои от 16 населени места, от които 1 град и 15 села, което съставлява 4,76% от общия брой населени места в област Велико Търново като половината от населените места са с население над 1000 д.

Таблица 2: Агломерация на населените места в община Свищов според броя на населението им – 2011 г.

	до 200 д.	201-500 д.	501-1000 д.	над 1000 д.	без население
Брой населени места	2	3	3	8	-

Общата площ на територията на община Свищов е 625,5 кв. км., което е около 14,02%% от площта на област Велико Търново като 84,4% е земеделска земя.

Таблица 3. Административно териториална структура на община Свищов - 2013 г.

Територия в кв. км.			Населени места, брой			Градове, брой			Села, брой		
Област В. Търново	Община Свищов	%	Област В. Търново	Община Свищов	%	Област В. Търново	Община Свищов	%	Област В. Търново	Община Свищов	%
4461,6	625,5	14,02	336	16	4,76	14	1	7,14	324	15	4,63

1.3. Природни ресурси (климат, почви, води и полезни изкопаеми)

От всички елементи на природната среда най-осезателно въздействие върху община Свищов имат поземлените и водните ресурси, а по-слабо горските и неметалните минерални ресурси.

В настоящото изследване оценката на природните ресурси се извършва с цел да се изясни доколко те съдействат за комплексното и агломерационно развитие на община Свищов.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Поземлени ресурси

Поземлените ресурси са фактор от особено значение за развитието на община Свищов. Земята е "localis standi" и териториална операционна база за всяка човешка дейност, а в земеделието и горското стопанство тя е основно средство за производство. Огромното стопанско значение на земята се определя от плодородието на почвата, която представлява незаменим природен ресурс. Ето защо е необходимо икономично отношение към поземлените ресурси и намаляването на използването за неселскостопански нужди.

Общата площ на община Свищов е 625,5 км². Според последните данни съотношението по видове територия е следното:

- земеделски територии – 527 924 дка (84,4%);
- горски територии – 28 926 дка (4,6%);
- населени места и други урбанизирани територии – 39 514 дка (6,3%);
- водни течения и водни площи – 24 989 дка (4,0%);
- територии за полезни изкопаеми и депа за отпадъци - 362 дка (0,6%);
- територии за транспорт и инфраструктура – 3 791 дка (6,1 %).

От посочените данни се вижда, че основната част от територията на общината е заета от земеделски земи. Техният относителен дял е значително по-висок от средния за област Велико Търново. Много по-нисък е дялът на горските и други територии.

Релефът на община Свищов има слабо хълмист и преди всичко равнинен характер. Прави впечатление, че между Дунавския бряг и "първия праг" на Дунавската равнина се простира обширна тераса, която образува Свищовско-Беленската и Вардимската низини. Освен за земеделие Свищовско - Беленската низина служи и като площадка за промишлена дейност. По-високите речни легла на р. Дунав също са усвоени от сградния фонд на гр. Свищов.

На юг от Дунавския бряг релефът е слабо хълмист, а на места и платовиден. Това спомага за развитието на селскостопанска дейност. В същото време значителна част от територията край реката е покрита с лъос. Това е създавало условия за развитието на широко отворени към реката равнини. Наред с равнините особено място в релефа заемат свлачищата. Спецификата на геоложкия строеж на терена и непосредствената граница на общината с р. Дунав обуславят геоекологични проблеми, свързани със свлачища и регресивна ерозия. На територията на общината са локализирани 30 свлачища. От тях 21 са на територията на Свищов и прилежащите му земи, 3 от тях се намират в района на с. Вардим и 6 при с. Ореш. По своя характер те са активни и консолидирани. Тъй

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

като в повечето случаи през последните години не са правени укрепителни и дренажни дейности, е необходимо активно участие в управлението на геоморфоложките процеси и финансиране на антисвлачищните мероприятия.

От земеделските територии прави впечатление, че непрекъснато намалява обработваемата земя и нарастват пустеещите земи (над 15%), което при качеството на ресурса е неоправдано. За развитието на земеделието от особено голямо значение е почвеното богатство. Преобладават карбонатни черноземни, по-малко ливадни черноземни, алувиално-ливадни и други почви. Почвите са богати на хранителни вещества и при съответните агротехнически мероприятия дават богата реколта. На места обаче черноземите са с деградирала структура. Значителна част от обработваемата земя в общината е подходяща за отглеждането на зърнени и зеленчукови култури, лозя, захарно цвекло и др.

Покрай брега на р. Дунав се простират ливадно-блатни почви. При тях се наблюдава високо ниво на подпочвените води, което не позволява отглеждането на земеделски култури, а само топови и върбови насаждения.

Освен почвеното богатство за развитието на селското стопанство от значение са климатичните и водните ресурси. В изследваната територия са характерни условията на умерено-климатичния пояс, което благоприятства развитието на всички растения с относително по-малка топлолюбивост. Това е характерно за зърнените, зеленчуковите култури, слънчогледа, захарното цвекло, лозата и др.

Водни ресурси

Водният потенциал на община Свищов е значителен. В хидрографско отношение землището на общината спада към басейна на р. Дунав. Макар и гранична, р. Дунав има важно значение за развитието на стопанството. Участъкът в обхвата на община Свищов е в долното ѝ течение. Режимът на нейния отток е в пряка зависимост от климатичните условия в горното и средното ѝ течение. Тя има ясно изразен комплексен режим, тъй като му влияят множество фактори. Максимумът е през м. май, а минимумът през октомври. Тя е не само плавателна река, но се използва и като технологическо средство в химическата промишленост (в "Свилоса" АД).

В миналото е създадена напоително-отводнителна система в Свищовско-Беленската низина, която обхваща 150 хил. дка земя. В момента напоителните мероприятия почти са спрени поради високата цена на водата и влошените ѝ качества. При евентуално подобряване дунавските води могат да напояват не само Свищовско -

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Беленската и Вардимската низина и оградните им земи, но и по-големи ареали от вътрешността на Дунавската хълмиста равнина.

Освен р. Дунав през землището на общината почти не протичат повърхностно течащи води. Съществуващите къси и малки рекички, наричани дерета, се пълнят с вода само през пролетта, когато се топят снеговете и ваят по-големи количества поройни дъждове.

В непосредствена близост до тях, в овразите и долищата има множество извори, които населението отдавна познава и използва. Наложително е да се извършат някои ремонтно-възстановителни работи при някои от тях.

Подпочвените води все още не са проучени добре. На много места в припокритите с лъсови наслаги мергелни глини се създават условия за натрупване на подпочвени води. Значителни количества са акумулирани и в Свищовско-Беленската и Вардимската низини. Те са на дълбочина от 0,5 до 1,5 м. под повърхността на земята. Представяват основен източник на водоснабдяване на града и селищата на общината. Все още не са напълно изследвани водите от дълбоките подпочвени слоеве, които при сондиране излизат на повърхността.

В Свищовската община има и находища на минерални извори. В с. Овча могила минералните води са с температура 45 С° и са с повишено съдържание на хлорни, сулфатни, натриеви, калциеви и флуорни съединения. В изградените балнеолечебни заведения се лекуват заболявания на опорно-двигателния апарат, неврологични, гинекологични, стомашно-чревни, чернодробно-жлъчни и др.

При дълбоко сондиране през 1969 г. в околностите на града бе открита минерална вода с високи лечебни свойства. Изворът не е каптиран и не се използва за балнеоложки и енергийни цели.

Поради недостатъчна информация относно водните ресурси в община Свищов се налага да се извърши едно цялостно проучване на водите в региона.

Горски ресурси

Като последица от природогеографските условия и от активната стопанска дейност и от активната стопанска дейност на човека в община Свищов се срещат няколко типа растителност. В крайбрежието са разпространени влаголюбиви растителни видове, а в лъсовите ридове и плата - степна и полустепна ливадна и горска растителност.

Горските ресурси са сравнително ограничени. Получава се разлика между балансите на фирмите, извършили мемеразделянето и тези, които се водят на отчет от

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Държавното лесничество. Според първия източник площта е 28 926 дка, а според Държавното лесничество е 40 104 дка., или разлика от 11 178 дка. Това се дължи на непълно разграничаване между ДГФ и горите в селскостопански фонд.

С най-голямо значение за икономиката са насажденията с канадска топола, която е не само бързорастяща горска култура, но е и с добри технико-икономически показатели. Край р. Дунав и островите се срещат естествени върбови и акациеви гори. С много по-малко значение са намиращите се в изследваната територия церови и изкуствено засадени борови гори.

В община Свищов има защитени природни обекти в местността "Персина", "Старият дъб" и др. В перспектива залесяването трябва да продължи, което ще доведе до запазването на склоновете към реката от бързо растящата ерозия и ще култивира терена.

Полезни изкопаеми

Община Свищов е бедна на полезни изкопаеми. Единствено са разкрити такива от неруден произход. Геоложкият строеж предопределя наличието на варовик. Значителни запаси от инертни материали, главно пясък и чакъл, са разположени по р. Дунав и се експлоатират от Драгажен флот "Истър" АД. Получаваният чакъл е основен фактор за строителството на единственото предприятие за траверси и др. стоманобетонени изделия именно в Свищов.

Климат

Районът на община Свищов попада в умерено-континенталната климатична подобласт на европейско-континенталната климатична област. Поради голямата откритост на Дунавската равнина, през студената част от годината безпрепятствено нахлуват континентални въздушни маси от север и североизток, вследствие на което зимата е сравнително студена, а лятото горещо. Средногодишната сума на валежите е 543 мм. Вътрешното им разпределение се характеризира с един добре изразен максимум през май – юни, който може да достигне до 104 мм в денонощие и минимум през септември, когато средномесечната стойност на валежите достигат минимална стойност от 37 мм. Средната сума на валежи през зимата е 115 мм. Броят на дните със снежна покривка достига около 40. Относителната влажност на въздуха е около 73 %. Близостта на р. Дунав благоприятства задържането на влага във въздуха, която в съчетание с хода на минималните температурни инверсии благоприятства образуването на мъгли. Средно годишният брой на дни с мъгли е 39 дни. Преобладават ветровете с направление югозапад – 28 %, североизток – 23 % и запад – 21 % със средна скорост 2,0 м/с. Като

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

цяло районът се намира в област с 43 % повтораемост на тихо време и вятър със скорост 0,1- 0,7 м/с. Облачността в района има максимум през зимните месеци, с намаляваща слънчева радиация до 70 %. Районът е характерен с добра продължителност на слънчево греене (по-голяма от 2 000 часа/год.).

Защитени територии

Защитените територии, които изцяло или частично са разположени на територията на община Свищов са:

Природна забележителност “Божурлука”. Тя е разположена до село Горна Студена, община Свищов. Площ ѝ е 3,5 ха. Обявена е с заповед № 3039 през 1974 г. Характерни за нея са растителните видове теснолистен божур, червен хедизариум и др.

Природен парк “Персина”. Включва цялата дължина на Свищовско-Беленската низина и всички български дунавски острови, разположени покрай нея. Максималната дължина по бреговата ивица е около 38 км, а максимална ширина е около 8 км. Общата му площ е 21 762,2 ха. Той е разположен върху територията на три общини - Никополска, Беленска и Свищовска. На територията на Община Свищов е разположена част от природния парк, която има големина 2 924,1 ха. В природен парк “Персина” се срещат растителните видове блатно кокиче и дяволски орех. Природният парк е обявен със Заповед РД № 684 от 4 декември 2000 г., в сила от 19 декември 2000 г. на министъра на околната среда и водите.

Защитена местност “Старият дъб”. Тя е разположена на остров Вардим, община Свищов, на надморска височина от 10 до 21 м. Обявена е за резерват със заповед № 575 от 5 март 1971 г. на МГПП с площ 71,8 ха, в т. ч. 64,6 ха залесена и 7,2 ха незалесена площ и прекатегоризиран в защитена местност със заповед № 939 от 22 юли 1988 г. на КОПС при МС с площ 98,7 ха. Създадена е с цел опазване на естествените насаждения от вардимски дъб, характерен само за този остров, големи колонии от чапли и кormорани, интересна флора и фауна, типични за тази част на река Дунав, както и забележителен пейзаж с блата, гори и буйна растителност. Там се срещат растителните видове блатно кокиче, дяволски орех, горска лоза и др.

Остров Вардим е разположен източно от град Свищов, северно от едноименното село. Той е трети по големина сред българските дунавски острови след Белене и Козлодуй. На острова има уникална растителност – наред с влаголюбивите бяла върба, черна и бяла топола, тук е царството на вардимския дъб. Остров Вардим, заедно с остров Белене и още 17 дунавски острова образуват т. нар. Беленски дунавски

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

архипелаг. Той е включен в Националния план за опазване на най-значимите влажни зони и в Световния план на влажните зони.

Защитена местност “Кайкуша”. Разположена е северно от село Ореш, община Свищов. Обявена е с заповед № 438 от 2 август 1978 г. на КОПС, с цел да бъдат запазени естествените местообитания на редки водоплаващи птици и растителни видове, както и характерния облик на района. Местността представлява блато с площ 240 ха, което е разположено на 25 м надморска височина.

Защитена местност “Мешова гора”. Тя е разположена на 150 м надморска височина, източно от село Деляновци, община Свищов. Площта ѝ е 5,8 ха. Обявена е с заповед № 328 от 8 май 1992 г. на МОС с цел запазване на находище от снежно кокиче, двуцветен синчец, жълт минзухар и други полски цветя. Представлява малка гора с редки тревисти и храстови растителни видове.

2. Състояние на местната икономика

2.1. Изменения в отрасловата структура на икономиката

Общинската икономика се характеризира с разнообразие на стопанските браншове. Според типа, тя се определя като икономика от промишлено-аграрен тип, тъй като по обем преобладава промишленото производство, но се наблюдава чувствителен ръст на производството в "Селското, горското и рибно стопанство". Относно концентрацията на икономиката може да се каже, че тя не е налице в същински тип, а е налице географска концентрация само на някои видови производства от преработващата и добивната промишленост. Тук се имат предвид монополните позиции на "Свилоза" АД (в областта на производството на блокова и листова целулоза, изкуствена коприна) на ЗСКИ - производство на ж.п. траверси и ел. стълбове, донякъде добивът на инертни материали на драгажна фирма и някои други. При земеделските продукти специализация се проявява при производството на зърнени храни (пшеница, слънчоглед, грах), грозде и др.

Свищов е един от основните промишлени и аграрни центрове във Великотърновска област. Свищовската община развива смесен тип икономика, като главният предмет на дейност на фирмите са производство, търговия, услуги и доставка на хранителни продукти. Химическата и хранителната промишленост заемат значителен дял от общинската икономика. Комбинацията на наличните материална база, квалифицирана работна ръка, традиции в производството на някои продукти и плодородна земя са предпоставки за развитието на местната икономика.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Броят на предприятията в община Свищов остава почти без промяна като се наблюдава леко намаляване на броят им в рамките на минус 4% за периода 2008 – 2012 г. Намалението се дължи на закриване на предприятия, най-засегнати от икономическата и финансова криза от секторите „строителство” (-6%), „операции с недвижими имоти” (-3%), „професионални дейности и научни изследвания” (-7%), „преработваща промишленост” (-18%), „култура, спорт и развлечения” (-33%). Наблюдава се тенденция на стабилно увеличаване на броя на предприятията, заети в сектор ”селско, горско и рибно стопанство”, които за периода 2008-2012 г. са увеличили два пъти броят си. Увеличаване се наблюдава и в секторите „доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване” (+33%) и „образование” (+25%).

Таблица 4. Предприятия (без финансови) по икономически дейности в община Свищов

Видове икономическа дейност	предприятия, брой					
	2008	2009	2010	2011	2012	% изменение спрямо 2008
Общо за община Свищов	1 304	1 269	1 258	1 251	1 256	96%
селско, горско и рибно стопанство	51	81	81		102	200%
добивна промишленост				98		
преработваща промишленост	118	100	92	95	97	82%
производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива		4		3		75%
доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване		3	3	4	4	133%
строителство	64	71	59	57	60	94%
търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети	580	544	555	524	528	91%
транспорт, складиране и пощи	89	80	83	90	84	94%
хотелиерство и ресторантьорство	125	98	105	105	108	86
създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	21	19	23	22	21	100%
операции с недвижими имоти	30	33	28	33	29	97%
професионални дейности и научни изследвания	67	78	69	62	62	93%
административни и спомагателни дейности	23	25	27	23	23	100%
образование	4		5	5	5	125%
хуманно здравеопазване и социална работа	64	61	60	65	61	95%
култура, спорт и развлечения	12	10	9	9	8	67%
други дейности	52	58	55	56	59	113%

по данни на НСИ

Анализът на предприятията от отделните сектори на общинската икономика показват, че делът на микро и малките предприятия нараства с 3,6% спрямо 2007 година и е 90,29 % през 2012 г. за сметка на намалението на средните и големи предприятия и наред с тях играе основна роля в икономическия живот на общността. Микро и малките фирми развиват дейност в секторите на земеделието и услугите (ремонт на автомобили и мотоциклети, търговията и строителството).

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Таблица 5. Структура на нефинансовите предприятия по групи предприятия според броя на заетите в община Свищов по години, в брой

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Дял на микро и малките фирми спрямо 2012 г
Общо за община Свищов	1233	1304	1269	1258	1251	1256	
Микро до 9 заети	1093	1171	1128	1129	1122	1134	90,29%
Малки от 10 до 49 заети	106	102	110	102	105	94	7,48%
Средни от 50 до 249 заети	29	26	27	23	20	24	1,91%
Големи над 250 заети	5	5	4	4	4	4	0,32%

Промишлеността има определящо значение в структурата на икономиката на общината като е представена основно от производство на целулоза, хранително-вкусова промишленост, производство на ж. п. траверси и електрически стълбове, шивашка промишленост и добив на инертни материали. Оценката на промишлена структура е, че тя е слабо диверсифицирана, но общината е с потенциал и амбиции за развитие на високотехнологични производства и задълбочаване на специализацията в областта на хранително-вкусовата промишленост.

Селското стопанство е важен отрасъл на общинската икономика. За развитието на селското стопанство на територията на общината съществуват изключително добри почвено-климатични условия. Към тези благоприятни фактори следва да се отнесе и наличният поземлен ресурс (84,4% от територията е земеделски земи), независимо че непрекъснато намалява обработваемата земя и нарастват пустеещите земи (над 15%), което при качеството на ресурса е неоправдано. Значителна част от обработваемата земя в общината е подходяща за отглеждането на зърнени и зеленчукови култури, лозя, захарно цвекло и др.

Икономически връзки между населените места в общината. По отношение на стоковия обмен взаимоотношенията са слаби и едностранчиви. Основният продуктопоток от селата към града се свежда до доставянето на зърнени храни за преработка и продажба в мелничния завод, зеленчуци за консервната фабрика и грозде за "Винпром-Свищов" АД. Известен обем продажби между града и селото се осъществява в областта на дърводобива, главно доставянето на дървесина за "Свилоса" АД. За производството на сулфатна избелена целулоза при пълно натоварване на производствения капацитет на "Свилоса" АД по данни на дружеството се изискват годишно 220 хил. т. широколистна дървесина. Наличието на подобни потребности

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

поставя дружеството и респ. общинската икономика в зависимост от производствените възможности на подотрасъл дърводобивна промишленост.

Ресурсно обезпечаване. Общинската икономика, особено фирмите от преработвателния сектор, задоволява производствените си потребности основно с местни суровини и материали. Тук те могат да намерят почти всички суровини за хранително-вкусовата индустрия, която доминира в общината. От външни източници икономиката в по-голяма степен е зависима по отношение на енергоносители, някои строителни материали (цимент, тухли, дървен материал), горива и др. Следва да се отбележи, че дефицит на суровини, материали и полуфабрикати не се наблюдава. Проблемът със снабдяването е платежоспособността и кредитната политика на финансовите институти.

От технико-технологична гледна точка общинската икономика (промишленото и земеделското производство) определено може да се квалифицира като твърде ресурсоемка. На първо място високата ресурсоемкост е свързана с големите производствени разходи, невъзможност за икономии и оскъпяване на продуктите. Вторият проблем е свързан с предходния и свежда до неконкурентноспособността на произвежданите стоки на местните и външните пазари. Трето, високата консумативност на производството поставя под въпрос и устойчивото развитие на производствените отрасли и икономиката като цяло. Четвъртият проблем се явява проблемът с инвестициите и иновациите в производството, които понастоящем са твърде оскъдни.

Фирмите в общината се характеризират с голяма диверсификация на предлаганите стоки по асортимент и номенклатура. Общинската икономика като цяло все още не бележи ръст на развитие след периода на рецесия. Тя се нуждае от солидна терапия, подсигурана с реални и адекватни оздравителни програми, които да бъдат ресурсоосигурени.

Водещи предприятия.

„Свилоза” АД, чрез основното си дъщерно дружество „Свилоцел” ЕАД, е единственият производител в България на сулфатна избелена целулоза и продукти от нея. „Свилоза” има структуроопределяща роля в българската целулозно-хартиена промишленост и е пазарен лидер в страната и региона. Дружеството следва амбициозна инвестиционна стратегия с цел укрепване на лидерските си позиции на Балканите и в Европа в целулозно-хартиената промишленост.

„ТЕЦ Свилоза” АД е частна компания, производител на топлинна и електрическа енергия. Централата продава топлоенергия на разположените наоколо заводи и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

електроенергия на НЕК АД и участва на свободния пазар на електрическа енергия. ТЕЦ Свилоза притежава пристанищен терминал в Свищов и отскоро е концесионер на пристанищен терминал Видин – юг, пристанища по течението на р. Дунав с национално значение. Терминалите предлагат товаро – разтоварни съпътстващи услуги и разполагат с големи открити складови площи. Наличното пристанищно оборудване позволява обработване на всякакви видове насипни и генерални товари и контейнери.

„Свилоза Ярн” ЕООД е единственият производител в България на вискозна прежда (сурово оптично бяло, цветно и матово), предназначена главно за производство на облекло, завеси и тапети на жилища.

Международно пристанище Свищов е разположено на километър 554 от устието на река Дунав и на 1825 километра от пристанище Регенсбург. Това е най-южната точка от българския участък на р. Дунав. От тук се простира най-краткият път до проходите на Стара планина, а оттам до Турция, Гърция и Близкия изток. Пристанището извършва натоварване, разтоварване, съхраняване, препращане и ремонтни дейности. То разполага със съвременно пристанищно и помощно оборудване и може да обработва всички видове сухи стоки и неопасни течни стоки.

“ВиК” ЕАД е дружеството, осигуряващо водоснабдяването на града и селата от общината.

Основано през 1948 година, “Винпром - Свищов” АД произвежда висококачествените червени вина “Каберне совиньон”, “Горчивка” и “Мерло”, продавани в Западна Европа и Япония.

Детските млечни каши с марка “Слънчо” са известни както на вътрешния, така и на външния пазар. “Слънчо” АД произвежда детски храни, овесени ядки, макарони, висококачествени видове пшенично брашно.

“Томика-Метал” АД произвежда металорежещи машини, тривалови и петвалови листоогъващи машини, линии за развиване на рулони, изработва метална дограма и оборудване от черна и неръждаема ламарина за винарната и хранително-вкусовата промишленост.

“Устрем” ООД произвежда резервни част за трактори и комбайни, фуражомелки, веялки, контейнери за битови отпадъци, перфорирани сита, нестандартни машини, метални конструкции и инструментална екипировка.

“ТЕД – Производство” АД произвежда сухи пасти, бисквити и други сладкарски изделия.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

“Талвег – Свищов” ООД произвежда връхни мъжки, дамски и детски облекла за спорт, туризъм и отдих. Почти цялата продукция е предназначена за износ, основно САЩ.

“Совата” АД е голям производител на царевица, пшеница, овес, грозде и др. селскостопански продукти.

Драгажен флот „Истър” АД добива, преработва и продава инертни материали – чакъл, пясък и др. Извършва и речен транспорт.

Месокомбинат „Родопа“ ЕООД предлага месо и месни произведения. Предприятието е лицензиран износител за страните от Европейския съюз.

“Благоустройство и комунално стопанство” ЕАД извършва проектиране, строителство, ремонтно-строителни дейности, както и шивашки услуги. Предприятието организира сметосъбирането на територията на общината.

“ФАВО” АД произвежда дървени изделия и работно облекло.

ЕТ “Ателие за реклами – Братов” извършва производство, дизайн и поддръжка на реклами, рекламни панели и др.

“Инвестстройконтрол” ЕООД извършва независим строителен надзор, инвеститорски контрол на строителни обекти и консултантски услуги.

2.2. Селско стопанство и горско стопанство

В баланса на територията на общината, земеделските земи са 76984,359 хил. дка. От тях 80.92% се падат на стопанисваната земя, което показва, че тя се използва ефективно. От общия размер на стопанисваната земя 65.75% се падат на нивите, около 19.93% на трайните насаждения, 14.32% от земеделските земи са мери и пасища, които се използват за развитието на пасищното животновъдство.

С най-голяма площ обработваеми ниви е с. Козловец (2477,014 дка), а с най-малко е с. Алеково (75,062 дка). Ерозирали и наводнени ниви има само в с. Българско Сливово, като площта ерозирали ниви е 28,339 дка. Общо за община Свищов пустеещите ниви са 1833,21 дка, като най-много са тези в с. Ореш, с. Вардим и с. Драгомирово. Овощните градини на територията на общината общо са 1259,598 дка., лозята са 800,512 дка, а ливадите са с най-голяма площ, след обработваемите ниви, от 1480,757 дка.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Таблица 7. Разпределение на земеделската площ (ниви, трайни насаждения)

Населено място	Начин на трайно ползване								Общо, дка
	ниви				трайни насаждения			ливади	
	обработва еми ниви, дка	ерозира ли и навод. ниви, дка	пустеещи необработ ваеми ниви, дка	зеленчу кови култури дка	овощни градини дка	лозя, дка	изоставен и тр.насажд ения дка		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
гр. Свищов	532.477		14.218		41.329	73.116	15.499		676.639
с. Алеково	75.062				307.249	0.5		7.498	390.309
с. Александрово	249.804		6.562				9.351	512.179	777.896
с. Българско Сливово	637.11	28.339	148.869		11.927	2.196	31.807	13.312	873.560
с. Вардим	224.423		236.996			83.313	36.979	24.227	605.938
с. Горна Студена	98.009		4.179					45.288	147.476
с. Деляновци	106.648					3.695	48.923		159.266
с. Драгомирово	1147.89		232.361					168.634	1548.889
с. Козловец	2477.01		199.314			86.812		98.621	2861.761
с. Морава	496.027		54.959			1.3	18.053	6.644	576.983
с. Овча Могилка	119.121		130.295				150.301	59.805	459.522
с. Ореш	77.403		527.132			48.99			653.525
с. Червена	106.124		51.038			1.496	34.479		193.137
с. Царевец	333.18		222.267	4.123	20.026	404.345	229.49	270.801	1484.232
с. Хаджидимитрово	111.956		5.021		879.067	94.749		273.748	1364.541
Общо по видове	6792.3	28.339	1833.2	4.123	1259.6	800.51	574.88	1480.8	

Източник: Областна служба „Земеделие” – гр.Велико Търново

Залесената площ на територията на Община Свищов е 4 607.00 хектара, което е 91,5%, а незалесената площ е 302 ха, съответно 6% от общата. Най-малък процент е площта за дървопроизводство, която е 128 ха или 2,5% от общата площ.

Таблица 6. Разпределение на горската площ по вид на земите

Вид собственост	Площ, ха	%
Залесена площ	4 607.00	91.5
Незалесена дървопроизводителна площ	302.00	6.0
Дървопроизводителна площ	128.00	2.5
Всичко	5 037	100.0

Източник: Областна служба „Земеделие” – гр.Велико Търново

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Общо 5037 ха горски територии в общината или 69% са собственост на Държавния горски фонд (ДГФ), 19,42% са собственост на частни физически лица, а само 1,15% са собственост на частни юридически лица. Собственост на Община Свищов са 522 ха, което представлява 10,4%. По видов състав преобладаващият тип гори са нискостъблените (57,4%) и широколистните високостеблени (31%).

Таблица 8. Разпределение на горската площ по вид на собственост и състав

Вид собственост	Площ, ха	%
Горски територии в общината	5 037	100%
Държавен горски фонд (ДГФ)	3 476	69%
Частни физически лица	978	19,42%
Частни юридически	58	1,15%
Общинска собственост	522	10,37%
Собственост на религиозни организации	3	0,06%
ВИДОВ СЪСТАВ НА ГОРИТЕ		
Иглолистни	165	3,30%
Широколистни високостеблени	1 561	31,00%
Издънкове за превръщане в семенни	418	8,30%
Нискостъблени	2 893	57,40%

Източник: Областна служба „Земеделие“ – гр.Велико Търново

Наблюдава се тенденция на стабилно увеличаване на броя на предприятията, заети в сектор „селско, горско и рибно стопанство“, които са увеличили два пъти броят си за периода 2008-2012 г. и през 2012 г. на 102, като заетите в сектора са 14% от общия брой заети лица. По този начин сектора заема все по-голяма роля в икономическия сектор на региона.

Обемът на произведената продукция също се е увеличила два пъти – от 63 770 хил. лв. през 2008 г. до 128 966 хил. лв. през 2012 г.

Таблица 9. Произведена продукция, хил. лв. за периода 2008-2012 г. в община Свищов в сектор селско, горско и рибно стопанство

	Произведена продукция, хил. лв.					
	2008	2009	2010	2011	2012	% спрямо 2008
ОБЩО ЗА ОБЩИНА СВИЩОВ.	296 649	213 084	375 087	371 038	394 029	133
в. т. ч. от СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	63 770	57 205	96 271	118 588	128 966	202

Източник: НСИ

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Според данните от НСИ, през 2012 г. 22,2% от нетните приходи в общината са реализирани от селското стопанство като ръстът спрямо 2008 г. е 260% (виж. Таблица 11). Разходите за дълготрайни материални активи са четири пъти по-големи през 2012 г. спрямо 2008 г. (виж. Таблица 12).

2.3. Промисленост

Община Свищов се характеризира с многоотраслова структура на икономиката. За изследвания период се наблюдава ръст от 11% в обема на произведената продукция като ясно са оформени три водещи отрасли – „преработваща промисленост”, „търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети” и „доставяне на води, канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване”. Делът на произведената продукция от преработвателната промисленост е преобладаващ с 64,8% през 2012 и с 11% ръст спрямо произведената продукция спрямо 2008 г. Делът на сектора „търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети” е втория по значение за региона за 2012 г. (12%), но увеличението на обема на произведена продукция спрямо 2008 г. е едва 3%. Чувствително е увеличен обемът производство в сектора „професионални дейности и научни изследвания” спрямо 2008 г. (+188%), но делът му все още е нисък (3,6%).

Таблица 10. Произведена продукция, хил. лв. за периода 2008-2012 г. в община Свищов в секторите промисленост и услуги

	Произведена продукция, хил. лв.					Нарастване спрямо 2008	Дял спрямо произв. продукция през 2012
	2008	2009	2010	2011	2012		
ОБЩО ЗА ОБЩИНА СВИЩОВ	296 649	213 084	375 087	371 038	394 029	133	
в т.ч. от отраслите промисленост и услуги	231 149	154 422	277 433	251 320	263 966	114	
ПРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ	154 141	78 121	184 119	172 568	171 023	111	64,8
ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА И ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И НА ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА							
ДОСТАВЯНЕ НА ВОДИ, КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ, УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ		9 151	8 937		17 109	187	6,5
СТРОИТЕЛСТВО	18 648	21 294	15 966	13 924	11 809	63	4,5
ТЪРГОВИЯ; РЕМОТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	30 751	20 215	42 766	29 322	31 556	103	12,0
ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	8 921	5 903	7 340	12 397	8 421	94	3,2
ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЪОРСТВО	4 237	3 083	3 619	4 005	4 098	97	1,6
СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ	1 262	1 756	1 855	1 719	2 045	162	0,8
ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ	3 599	2 727	5 151	8 410	2 557	71	1,0

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

ИМОТИ							
ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	3 301	3 197	2 613	4 065	9 518	288	3,6
АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	2 090	4 318	774	684	799	38	0,3
ОБРАЗОВАНИЕ	118	93	119	174	168	142	0,1
ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	4 081	4 564	4 174	4 052	4 863	119	1,8

Източник: НСИ

Според данните от НСИ, през 2012 г. 36% от приходите в общината са реализирани от търговията (при 130% ръст спрямо 2008 г.), 30% са реализирани от преработващата промишленост (при ръст спрямо 2008 г. 112%) и 22,2% от селското стопанство (при ръст спрямо 2008 г. 260%).

Таблица 11. Нетни приходи на предприятията по видове икономически дейности, хил. лв.

	2008	2009	2010	2011	2012	Нарастване спрямо 2008 г.	Дял в общите приходи на общината
ОБЩО ЗА ОБЩИНА СВИЩОВ	399 035	317 875	488 945	527 207	555 323	139	
СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	47 379	59 639	82 305	125 781	123 089	260	22,2
ДОБИВНА ПРОМИШЛЕНОСТ ПРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ	149 596	78 897	184 184	178 741	166 899	112	30,1
ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА И ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И НА ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА							
ДОСТАВЯНЕ НА ВОДИ; КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ, УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ		9 053	8 439		16 894	187	3,0
СТРОИТЕЛСТВО	17 571	20 179	14 612	14 309	13 081	74	2,4
ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	153 520	119 577	171 326	174 157	199 872	130	36,0
ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	10 090	6 583	7 883	12 728	9 213	91	1,7
ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЪОРСТВО	5 324	5 026	5 845	6 390	7 185	135	1,3
СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪБОЩЕНИЯ	1 161	3 016	1 891	1 732	2 636	227	0,5
ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	3 124	2 176	3 545	3 379	2 165	69	0,4
ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	3 042	3 329	2 490	4 020	7 423	244	1,3
АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	2 396	4 420	793	673	817	34	0,1
ОБРАЗОВАНИЕ	118	77	119	169	168	142	0,0
ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	3 948	4 413	4 099	3 954	4 759	121	0,9
КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ	1 099	762	669	494	461	42	0,1
ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	667	728	745	680	661	99	0,1

Източник: НСИ

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

В рамките на периода се наблюдава неравномерност при разходите за придобиване на ДМА като пикът е през 2011 г. – 139 328 хил. лв. и се дължи на инвестициите в селското стопанство (69%), преработващата промишленост (7%) и секторите „търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство” (7%).

Таблица 12. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи в община Свищов по икономически дейности, хил. лв.

Отраслови сектори по КИД-2008	2008	2009	2010	2011	2012	Промяна спрямо 2008 г.
Общо за общината	66 495	48 325	58 638	139 328	66 247	100
Селско, горско и рибно стопанство	7 982	13 086	18 960	95 663	35 005	439
Добивна, преработваща и друга промишленост; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	34 860	15 848	24 947	28 690	17 155	49
Преработваща промишленост	30229	3 336	3 479	9 716	6 421	21
Строителство	4 245	1 628	698	2 328	1 936	46
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	11 254	5 891	7 735	10 274	5 499	49
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	..	..	..	..	..	
Финансови и застрахователни дейности	..	..	-	16	30	188
Операции с недвижими имоти	..	5 842	1 312	134	..	2
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	1 549	488	271	372	526	34
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	5 070	..	..	1 349	1 387	27
Други услуги	115	296	297	..	207	180

Източник: НСИ

Заетите в преработващата промишленост са 25% от всички наети по трудово и служебно правоотношение, според данните от НСИ (виж таблица 13), което води до добра балансираност между различните сектори на икономиката с преобладаващо значение на трите основни сектора – промишленост, селско стопанство и търговия. Секторите „селско, горско и рибно стопанство”, „търговия” и „образование” са на второ място с по 14% относителен дял на заетите. Делът на заетите в сектора на „административни и спомагателни дейности” е едва 7%. Това е предпоставка за провеждане на една активна политика за стимулиране на производството.

Структурата на промишлеността е представена основно от производство на целулоза, хранително-вкусова промишленост, шивашка промишленост и добив на инертни материали. Оценката на досегашната промишлена структура е, че тя е слабо диверсифицирана, но общината е с потенциал и амбиции за развитие на

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

високотехнологични производства и задълбочаване на специализацията в областта на хранително-вкусовата промишленост.

Таблица 13. Относителен дял на предприятията по видове икономически дейности

Сектор	Дял от общо заетите в общината
селско, горско и рибно стопанство	14%
преработваща промишленост	25%
ВиК	2%
строителство	3%
търговия	14%
транспорт	4%
хотелиерство и ресторантьорство	4%
съобщения и разпространение на информация	1%
операции с недвижими имоти	0%
научни изследвания	1%
административни и спомагателни дейности	7%
образование	14%
здравеопазване	5%
култура, спорт, развлечения	1%
други	1%
общо	100%

Източник: НСИ

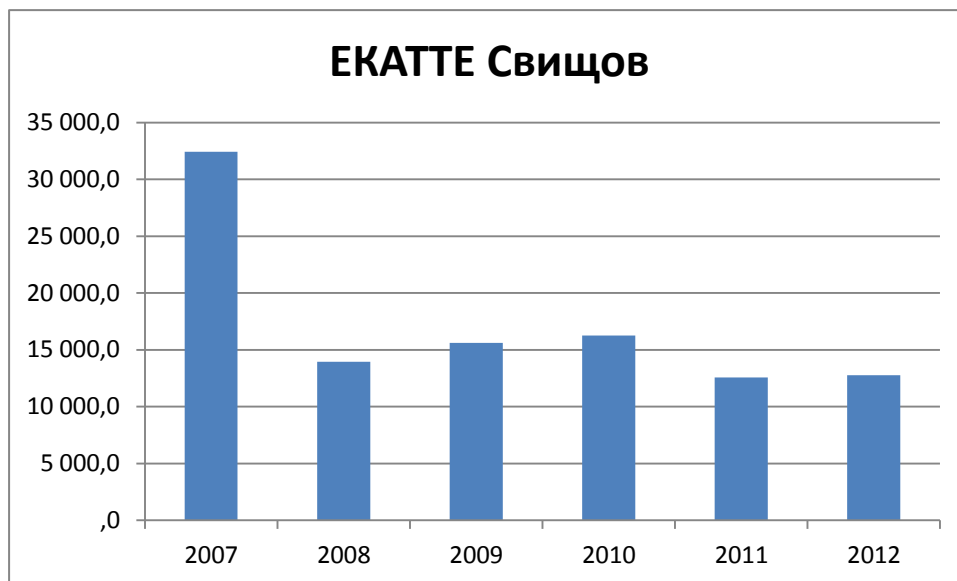
Световната финансова и икономическа криза оказва сериозно влияние върху размера на преките чуждестранни инвестиции като през 2008 г. те намаляват почти с 57% спрямо 2007 г. съгласно данните от НСИ (виж таблица 14). През следващите 2009-2010 г. се забелязва леко нарастване с 11% спрямо 2008 г. последвано от ново понижение с минус 22,7% през 2011 г. спрямо 2010 г.

Таблица 14. Чуждестранни преки инвестиции в нефинансовите предприятия с натрупване към 31.12. 2012 г. в община Свищов, хил. евро

ЕКАТТЕ	Община/год.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
VTR28	Свищов	32 431.2	13 944.5	15 628.7	16 270.7	12 571.6	12 769.1

Източник: НСИ

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

2.4. Финансов сектор

Финансовият сектор има традиции и запомнящо се присъствие в икономиката на Община Свищов. Свои клонове в Свищов имат почти всички големи български банкови и застрахователни институции като “Обединена българска банка”, “Уни Кредит Булбанк”, „Райфайзенбанк”, „Общинска банка”, „Пиреусбанк”, “Българска пощенска банка”, “Централна кооперативна банка” АД, “Банка ДСК”, “ПИБ”, ДЗИ, “Алианц България”, “Булстрад”, “ПроКредит Банк” АД, “Експресбанк – Société Générale”, „Алфа банк”, МКВ Unionbank, ЗД “Бул Инс” АД и др. Голяма част от тях са собственост на външни инвеститори, което е основа за силна конкуренция в сектора и за големия избор на финансови услуги за потребителите – граждани и фирми. Наличието на широко представителство във финансовия сектор е доказателство за високата оценка на потенциала на местната икономика от страна на финансовите институции.

2.5. Туризъм

Туризмът е припознат като приоритетен сектор в община Свищов, като в предходните стратегически документи на местно ниво е отчетено неговото положително въздействие върху местната икономика.

По оценки на местни експерти, в града има достатъчно леглова база и заведения, които са ориентирани по-скоро в средния ценови клас.

Създаден е Съвет по туризъм Свищов, който разработва и поддържа интернет страница с информация за настаняване и забележителности в гр. Свищов и общината.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Фериботната линия между Свищов и румънския град Зимнич осигурява на града регулярна връзка с Румъния и осигурява около 2500 посещения средногодишно. Тези посещения на румънски граждани са предимно с търговска цел, но немалка част от тях остават да нощуват.

Природните и социално-културните ресурси на общината, позволяват привличането на разнообразни групи туристи. Като потенциално привлекателни обекти се открояват:

- **културно-историческите паметници** - Сграда Първо българско народно читалище “Еленка и Кирил Д.Аврамови 1856”, Сграда Ректорат на Стопанска академия ”Димитър Апостолов Ценов”, Бюст-паметник на Алеко Константинов, Къща-музей ”Алеко Константинов”;
- **археологическите обекти** - Средновековна крепост “Калето”, Римски град Нове /Novae/, Археологическа експозиция;
- **църквите** - Храм "Св. Димитър", Храм ”Св. Преображение”, Катедрален храм “Св.Троица”, Манастирите - “Св.Св. Петър и Павел”, “Успение Богородично”;
- **паметници и местности от историческо значение** - Кулата на градския часовник, Исторически парк “Паметниците”, Паметникът на свободата;
- **етнография** – Етнографска експозиция;
- **природни забележителности** - Природна забележителност “Божурлука”, Природен парк “Персина”, Защитена местност “Старият дъб”, Остров Вардим, Защитена местност “Кайкуша”, Защитена местност “Мешова гора”.

Туристическият потенциал на община Свищов е от основно значение за развитието на икономиката на района през следващите години. Икономическите параметри на отрасъл „*Хотелиерство и ресторантьорство*“ (туристически сектор) показват, че в рамките на периода 2007-2013 г. са направени значителни инвестиции в легловата база в община Свищов като са открити 5 нови хотела.

Таблица 15. Брой хотели

години	2003	2004	2005	2006	2007	2009	2011
България	849	1018	1230	1348	1526	1613	1692
Северен централен	61	64	83	10	133	149	161
Свищов				7	8	12	13

Източник: НСИ

В рамките на периода 2007-2013 г. са направени значителни инвестиции и от

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

общинската администрация за подобряване на състоянието и развитието на културно-историческите обекти в региона, изграждането на локални и регионални туристически продукти, подобряване на градската жизнена среда и уличната и пътна инфраструктура като част от проектите се осъществяват и към момента на разработване на ОПР на Община Свищов (2014-2020).

Туристически потоци

За обема на туристическия пазар, измерван като брой туристи, посетили съответната дестинация в рамките на една година, може да се съди по два показателя, които се наблюдават от националната статистика: количеството на осъществените нощувки в средствата за подслон и местата за настаняване и средната продължителност на пребиваването в дестинацията на туристите, които са отседнали в средствата за подслон и местата за настаняване. Измерен по тези показатели, обемът на пазара е значително подценен поради обстоятелството, че той не обхваща няколко съществени туристически потока: (1) потокът на туристи, които посещават съответната дестинация само за ден или част от деня без да отседат; (2) потокът на туристи, които отседат в близки и приятели; (3) потокът от туристи, които отседат в частни квартири срещу заплащане без последните да отчитат това; (4) потокът от туристи, които прихождат през деня в рамките на даден отрязък от времето, но предпочитат да нощуват извън дестинацията (това е особено популярно за времетраенето на фестивалите и празниците в района).

На база статистически данни и трендове от проведени в страната изследвания и наличните данни за посетителите в гр. Свищов, осъществени при разработването на Маркетингова стратегия за промотиране на туристически обект "Нове", приблизителна оценка на броя на потенциалната целева група на туристите, посещаващи гр. Свищов годишно е около 100 000 души. Целеви групи са определени въз основа на техния интерес към посещение на туристически обекти, най-вече културно-историческите, туристи, които търсят автентичност, нови знания и впечатления и запомнящо се преживяване. Предопределящо значение при избора на целевите групи има и местоположението на гр. Свищов и възможността да привлече туристи, пътуващи по река Дунав.

От тях целевата група на вътрешните туристи е определена на около 61 000 души, а на чуждестранните туристи – 39 000 души.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)**Таблица 26. Брой и структура на посетителите в туристически обекти:**

Български туристи	брой	Дял, %	Чуждестранни туристи	брой	Дял, %
Ученици по програмата „Стоте туристически обекта“	2000	3,3	Круизи по Дунав	25000	64,1
Туристи, историци, археолози, гости на града,	40000	65,6	Гости на събития и фестивали	1000	2,6
Туристи(орнитолози, еколози и екотуристи, гости на града	4000	6,6	Посетители на Велико Търново	9000	23,1
Студентите в Стопанска академия «Димитър Ценов»	15000	24,6	Румънски туристи	4000	10,3
Общо	61000	100,0		39000	100,0

Източник: Маркетингова стратегия за промотиране на туристически обект ”Нове”

Отчитайки тенденциите от изминалите години, за увеличаване на българските туристи извън популярните масови туристически дестинации (Черноморие, ски курорти), тази целева група има значителен потенциал за растеж. В този случай трябва да бъде отчетено, че българските туристи са по-скоро индивидуални туристи и решенията за пътуванията им са основани главно на препоръки от познати, споделени мнения, впечатления от социални мрежи и т.н. Техните посещения са краткосрочни и често решенията за пътуванията им се взимат в последния момент (пътувания за уикенда или за празници).

Характеристиките на целевата група чуждестранни туристи не се различават съществено от тази на национално ниво, отчитайки някои периферни, но важни за конкретизацията на мерките специфики. Целевата група са хора в активна възраст, организирани туристи, интересувани се от активно прекарване на своята почивка с максимум разнообразие на дейностите. Маршрутите и обектите за посещение от тези туристи са предварително планирани от туроператорските фирми. Въпреки, че пристанището на гр. Свищов се използва активно за транспортиране на чуждестранни туристи от круизни кораби по река Дунав, те не посещават града и забележителностите му, а преминават транзитно към Велико Търново. Има очевиден потенциал в този ресурс, който обаче е достъпен единствено чрез туроператорите.

За разлика от българските, чуждестранните туристи, ползват организирани пътувания с предварително определени пакети. При тях индивидуалния туризъм е много по-слабо изразен (главно поради факта, че туристите предприемат индивидуални пътувания за сравнително добре познати дестинации, за които има достатъчна информация предимно в интернет, както и има възможност за онлайн резервиране на нощувки и пътувания). При повечето организирани чуждестранни туристи липсва

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

предварително изградено мнение и очаквания от дадена дестинация, което при българските туристи често може да се окаже причина за отказване да се посети определено място. Привличането на чуждестранни туристи трябва да бъде ориентирано най-вече през привличане на туроператорски фирми, които да включат Нове като част от културно-историческите пакети за посещение. Въпреки че увеличението на чуждестранния сегмент туристи изисква значително повече дългогодишни усилия, популяризирането на Нове сред двете целеви групи трябва да се осъществява паралелно, като се отчитат и възможностите за оперативно финансиране чрез проекти.

3. Развитие на човешките ресурси

3.1 Демографско развитие

Брой на населението

По данни на НСИ от 2012 г., в община Свищов към тази година живеят 41 377 д. Средната гъстота на населението е 68.33 д./кв.км. Като броят на населението спрямо 2007 г. (49 114 д.) е намаляло с 7 767 д. или с 15,8%. Всички населени места намаляват броя на населението си като по-сериозно е намаляването на броя на населението в малките населени места в общината. Намалението при жените е в рамките на 16,3%, докато при мъжете е 15,2%.

Таблица 17. Население към 01.02.2011 г.

Населени места	Население към 31.12.2007 г.			Население към 31.12.2012 г.			% на изменение
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	
общ. Свищов	49114	23464	25650	41377	19907	21470	-15,8
с.Алеково	741	369	372	586	301	285	-20,9
с.Александрово	305	155	150	210	110	100	-31,1
с.Българско Сливово	1457	748	709	1257	625	632	-13,7
с.Вардим	1220	623	597	1000	498	502	-18,0
с.Горна Студена	605	296	309	433	211	222	-28,4
с.Деляновци	185	93	92	141	73	68	-23,8
с.Драгомирово	804	370	434	671	316	355	-16,5
с.Козловец	1565	777	788	1248	639	609	-20,3
с.Морава	1291	610	681	1003	474	529	-22,3
с.Овча могила	1823	905	918	1466	719	747	-19,6
с.Ореш	1872	934	938	1629	819	810	-13,0
гр.Свищов	34488	16216	18272	29373	13956	15417	-14,8
с.Совата	263	141	122	137	72	65	-47,9
с.Хаджидимитрово	887	429	458	720	344	376	-18,8
с.Царевец	1175	605	570	1142	577	565	-2,8
с.Червена	433	193	240	361	173	188	-16,6

Източник: НСИ

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

По населени места, броят на населението е разпределено неравномерно. От цялото население на общината към 2011 г. в общинския център е съсредоточено 70.98% от населението, а в най-голямото село Деляновци едва 3.4%. По отношение на броя на населението в общината е налице териториална диспропорция, с население над 1000 д. към 2011 г. са гр. Свищов и още 7 населени места (с. Българско Сливово, с. Вардим, с. Козловец, с. Морава, с. Овча могила, с. Ореш и с. Царевец), с население от 500 до 1000 д. - 3 села (с. Алеково, с. Драгомирово, с. Хаджидимитрово) и от 250 до 500 – 2 села (с. Горна Студена и с. Червена), а 3 от общо 16 населени места са с население под 250 лица (с. Александрово, с. Деляновци и с. Совата). Това създава проблем във възможностите за пълноценното усвояване на потенциалите на територията, за нормалното функциониране на обекти за първично обслужване на населението и др.

Движение на населението

Върху броя на населението отражение оказва неговото естествено и механично движение. Естественото възпроизводство на населението е фактор за демографската жизненост на населените места. Компонентите на естественото възпроизводство оказват влияние и върху възрастовата структура на населението. От равнището на раждаемостта се влияят и някои от специфичните възрастови контингенти, които са определящи за оразмеряване на обекти на образователната инфраструктура – детски заведения, училища и др.

Раждаемост. Естественият прираст на населението е резултативна величина от раждаемостта и смъртността на населението. Състоянието на раждаемостта е един от индикаторите за демографската характеристика на населените места и териториалните единици. Демографските данни на НСИ за 2012 г. показват, че в община Свищов броят на родените е общо 441 деца. Наблюдава се тенденция за увеличаване на раждаемостта през последните осем години.

Таблица 18. Динамика в показателите за естественото и механичното движение на населението в община Свищов за периода 2005-2012 г.

Показатели	Състояние към:		
	2004 г.	2008 г.	2012 г.
1. Родени (брой)	324	386	441
3. Умрели (брой)	708	734	668
5. Естествен прираст (брой)	-384	-348	-227

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

6. Коефициент на ест. прираст (%)	-7,82	-7.00	-5,31
7. Заселени (брой)	2296	2422	407
9. Изселени (брой)	1086	1483	981
11. Механичен прираст (брой)	1210	939	-574

Източник: НСИ

Смъртността (съответно коефициентът на смъртност) на населението бележи тенденция на нарастване. През разглеждания период броят на умрелите в общината се движи в тесни рамки – между 708 и 668 души годишно. В по-малките и обезлюдени населени места, поради силно застарялото население този коефициент е доста по-висок.

Естественият прираст на населението (като абсолютен брой) средно за общината е отрицателен. Коефициентът на естествен прираст за периода също е отрицателен, като варира между минус 5,3% и минус 7,82%.

Механичното движение на населението в община Свищов за периода 2007-2012 г. показват, че преобладава броят на изселилите, в сравнение с броя на заселените. Това формира и отрицателния механичен прираст през 2012 г. (- 574 д.) и 2010 г. (-345 д.), докато през 2007 г. механичният прираст е положителен (939 д.) като този показател се формира предимно от движението на населението в град Свищов.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Таблица 19. Динамика в показателите за механичното движение на населението в община Свищов за периода 2005-2012 г.

2007			2010			2011		
Механичен прираст			Механичен прираст			Механичен прираст		
общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
939	472	467	-345	-100	-245	-575	-194	-381
-3	-3	-	10	8	2	-6	-2	-4
-7	-7	-	2	4	-2	-5	-5	-
-5	5	-10	-6	-2	-4	-8	-6	-2
-2	2	-4	-8	-7	-1	-2	-1	-1
-10	-	-10	-3	-3	-	-7	-4	-3
-2	-2	-	3	2	1	-	-	-
-4	3	-7	18	12	6	-2	-4	2
-18	-8	-10	3	-	3	-22	-7	-15
-29	-13	-16	8	4	4	-14	-4	-10
-22	-8	-14	1	5	-4	-14	-8	-6
4	4	-	3	-2	5	-10	-4	-6
1006	491	515	-390	-125	-265	-518	-168	-350
-	-2	2	-3	-3	-	2	-	2
-2	-8	6	2	2	-	15	7	8
29	15	14	10	3	7	16	9	7
4	3	1	5	2	3	-	3	-3

Източник: НСИ

Основните изводи, свързани с формулирането на стратегическите цели, приоритети и мерки на ОПР на община Свищов - 2014 – 2020 г., които произтичат от броя и движението на населението на общината и неговото териториално разпределение по населени места са със следните акценти:

- Налице е неблагоприятно демографско развитие в общината, което не е по-различно от това в страната като цяло. Нараства броят на населените места с население под 700 души;
- Продължаващото обезлюдяване на всички населените места поражда проблем за нормалното функциониране на обекти на социалната инфраструктура в такива селища. Това води до затруднения в предлагането на публични услуги на място (образование, здравеопазване и др.) и води до ограничаване на селищните им обслужващи функции;
- По-сериозно, негативно влияние оказва механичният прираст, който е и основният фактор за обезлюдяването на населените места;
- Броят на населението, отчитан като един от критериите за демографската жизненост на населените места, определя като такива не повече от 4-5 населени места, вкл. и общинския център, които обективно изпълняват ролята на опорни

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

центрове на селищната мрежа - гр. Свищов, с. Ореш, с. Овча Могила, с. Българско Сливово, с. Козловец.

- Намаляващият брой население “стеснява” трудовия потенциал на общината.

3.2 Качествени характеристики (структури) на населението

Различните структури на населението (полова, възрастова, образователна и етническа) са представени чрез данни на НСИ през 2012 г. Данните за структурата на населението по различен признак дават определена представа за качествените му характеристики, което е от значение за човешкия потенциал на територията.

Половата структура на населението на община Свищов е с пропорции, които са характерни за страната. Преобладава броят на жените, които са 21 470 души, или 51,89 % от общия брой на населението на общината. В териториален аспект броят на мъжете преобладава над този на жените в по-голямата част от малките села.

Възrastова структура. Данните НСИ за 2012 г. показват, че община Свищов е с проблемна възрастова структура на населението. *Стандартните възрастни групи* имат отношение както към фактическото състояние, така и към прогнозите за броя на активното население, в т.ч. и на броя на заетите лица и др., т.е на трудовия потенциал на общината. Населението в под трудоспособна възраст е 10%, това в трудоспособна възраст е 70% от общото население на общината, а населението в над трудоспособна възраст е 20%.

Таблица 20. Население на община Свищов по възрастни групи през 2012 г.

	Общо	Дял на населението по възрастни групи							
		0-14	%	15-29	%	30-64	%	над 65	%
община Свищов	41337	4187	10	11539	28	17453	42	8198	20

Източник: НСИ

За периода 2007-2012 г. се наблюдава промяна във всички възрастни групи на населението като най-голяма е тя при групата от 15 до 29 г., където броят население намалява с 29,7%. Чувствително е намалението и във възрастните групи от 30 до 64 г. (11,8%) и от 0 до 14 г. (9,3%).

Таблица 21 Тенденции на изменение във възрастните групи на населението на община Свищов за периода 2007-2012 г.

	Дял на населението по възрастни групи											
	2007		%	2007		%	2007		%	2007		%
	2012	2012		2012	2012		2012	2012				
0-14 г.		измене ние	15-29 г.		измен ение	30-64 г.		измене ние	над 65 г.		измене ние	

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

община												
Свищов	4 618	4187	-9,3	16 425	11539	-29,7	19 794	17453	-11,8	8 277	8198	-1,0

Източник: НСИ

Специфичните възрастови групи са демографски фактор, отчитан основно при оразмеряване на потребностите от инфраструктура на образованието. Налице е намаляване на дела на населението в под трудоспособна възраст. Това поставя проблем за естественото възпроизводство през следващите години, както и нормалното функциониране на училищата и на детските градини в някои от селата.

Образователна структура Статистическа информация за образователната структура на населението се осигурява по време на преброяванията. Те представят образователния статус на населението над 7 годишна възраст. Образователната структура на населението на община Свищов е показана в следващата таблица.

Таблица 22. Образователна структура на населението в община Свищов по населени места за 2011г

Област Община Населени места	Общо	Висше	Средно	Основно	Начално	Незавършено	Никога не	Деца до 7 години
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	244522	44798	116508	56306	15227	9759	1560	364
СВИЩОВ	40911	6818	21202	9230	2107	1323	182	49
ГР.СВИЩОВ	28845	6076	16580	4185	1045	835	93	31
С.АЛЕКОВО	591	39	218	236	54	36	..	..
С.АЛЕКСАНДРОВО	203	..	60	90	33	5	10	..
С.БЪЛГАРСКО СЛИВОВО	1307	78	580	499	98	45	..	..
С.ВАРДИМ	1011	58	402	443	72	32	..	..
С.ГОРНА СТУДЕНА	447	24	180	195	33	13	..	..
С.ДЕЛЯНОВЦИ	146	6	54	74	8	..	..	-
С.ДРАГОМИРОВО	676	33	257	315	38	29	..	..
С.КОЗЛОВЕЦ	1272	63	464	529	157	52	7	-
С.МОРАВА	1029	66	395	422	100	39	7	-
С.ОВЧА МОГИЛА	1453	114	422	682	131	80	20	4
С.ОРЕШ	1622	108	692	627	124	64	..	..
С.СОВАТА	136	..	21	68	35	..	6	-
С.ХАДЖИДИМИТРОВО	742	29	277	357	62	13	4	-
С.ЦАРЕВЕЦ	1097	100	541	347	65	38	3	3
С.ЧЕРВЕНА	334	19	59	161	52	35	..	..

Източник: НСИ

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

От населението на общината с висше образование към 2011 г. са 6818 д., а със средно – 21202. Като неграмотни са се определили само 182 лица. В общинския център броят на лицата с висше образование е 6076 от общо 6818 лица в общината с подобно образование. Това е 89.12% от всички лица с висше образование в община Свищов. Образователната структура на населението дава отражение и върху образователната структура на заетите лица в общината. Очертаващ се проблем е задържането на млади хора с по-високо образователно равнище в общината, поради трудности с осигуряване на трудовата им заетост.

Етническа структура Етническата структура на населението в община Свищов към 2011 г. показва, че преобладава българската етническа група. Като българи са се определили 92,7% от населението на общината. От турската етническа група са само 2233 души, а от ромската – 238 души, или 0,6% от самоопределилите се по отношение на етноса в общината.

Таблица 23. Население по области, общини, населени места и самоопределение по етническа принадлежност към 1.02.2011 година

Област Община Населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопре- делям
		българска	турска	ромска	друга	
ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО	233992	211353	15709	3875	145	1910
<i>ОБЩИНА СВИЩОВ</i>	<i>37596</i>	<i>34855</i>	<i>2233</i>	<i>238</i>	<i>125</i>	<i>145</i>
ГР.СВИЩОВ	25809	23591	1982	26	92	118
С.АЛЕКОВО	598	474	47	76		
С.АЛЕКСАНДРОВО	189	170	10	8		
С.БЪЛГАРСКО СЛИВОВО	1266	1265				
С.ВАРДИМ	988	914	71			
С.ГОРНА СТУДЕНА	454	445		5	4	
С.ДЕЛЯНОВЦИ	148	148				
С.ДРАГОМИРОВО	614	590	19			
С.КОЗЛОВЕЦ	1311	1297	4	6		4
С.МОРАВА	1001	945	17	28		4
С.ОВЧА МОГИЛА	1442	1322	56	55		6
С.ОРЕШ	1621	1613				
С.СОВАТА	142	140				
С.ХАДЖИДИМИТРОВО	746	746				
С.ЦАРЕВЕЦ	958	950	3			
С.ЧЕРВЕНА	309	245	23	31		

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Констатация, относно етническата структура на населението, която следва да се отчита в мерките за реализация на стратегическите цели и приоритети на ОПР на общината за програмния период 2014 -2020 г. е свързана с ромското население, което следва да бъде обект на целенасочена политика за повишаване образователното равнище на децата и младежите, на обхващането му в програми за трудова заетост и др.

3.3. Заетост и доходи на населението

ЗАЕТОСТ

По отношение на заетостта се забелязва тенденция на намаляване на броя на заетите по трудови правоотношения. Въпреки, че тази тенденция се забавя през последните години до минус 1%, може да се твърди, че това е неблагоприятен процес, който влияе негативно върху развитието на общината. След годините на рецесия, когато броя на заетите е намалявал с 6-7% годишно, през последните години спада е сведен до 1%.

Таблица 24. Наети по трудово и служебно правоотношение по отраслови сектори и форма на собственост в община Свищов

Сектори / години	2008		2009		2010		2011		2012	
	бр. заети	бр. заети	ръст	бр. заети	ръст	бр. заети	ръст	бр. заети	ръст	
селско, горско и рибно стопанство	1168	1293	11%	1176	-9%	1330	13%	1281	-4%	
преработваща промишленост	3327	2517	-24%	2286	-9%	2213	-3%	2236	1%	
ВиК	148	178	20%	180	1%	179	-1%	184	3%	
строителство	423	458	8%	335	-27%	289	-14%	294	2%	
търговия	1367	1362	0%	1451	7%	1293	-11%	1256	-3%	
транспорт	419	371	-11%	323	-13%	375	16%	326	-13%	
хотелиерство и ресторантьорство	328	379	16%	374	-1%	383	2%	346	-10%	
съобщения и разпространение на информация	101	86	-15%	88	2%	79	-10%	69	-13%	
операции с недвижими имоти	139	98	-29%	100	2%	54	-46%	42	-22%	
научни изследвания	115	119	3%	115	-3%	123	7%	135	10%	
административни и спомагателни дейности	656	748	14%	554	-26%	580	5%	595	3%	
образование	1345	1302	-3%	1294	-1%	1284	-1%	1279	0%	
здравеопазване	422	432	2%	448	4%	429	-4%	428	0%	
култура, спорт, развлечения	57	60	5%	58	-3%	60	3%	65	8%	
други	105	98	-7%	87	-11%	80	-8%	83	4%	
Общо за общината	10570	9936	-6%	9272	-7%	9086	-2%	9023	-1%	

Източник: НСИ

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

ДОХОДИ

Движението на доходите на заетите в общината е в зависимост от общата тенденция в страната. През последните години се забелязва трайно нарастване на доходите, но ръста е със забавени темпове. Това е представено в следващата таблица.

Таблица 25. Средна годишна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение по отраслови сектори в община Свищов

Сектори / години	2008			2009			2010			2011			2012		
	средна заплата	средна заплата	ръст	средна заплата	ръст	средна заплата	ръст	средна заплата	ръст	средна заплата	ръст	средна заплата	ръст		
селско, горско и рибно стопанство	4534	5022	11%	5066	1%	6248	23%	6429	3%						
преработваща промишленост	5082	4481	-12%	5303	18%	5471	3%	5768	5%						
ВиК	6128	6656	9%	6765	2%	6726	-1%	7127	6%						
строителство	4391	5156	17%	7795	51%	8464	9%	5127	-39%						
търговия	3175	3500	10%	3726	6%	3923	5%	4527	15%						
транспорт	4612	4640	1%	4879	5%	4289	-12%	4978	16%						
хотелиерство и ресторантьорство	2886	3091	%	3134	1%	3488	11%	3968	14%						
съобщения и разпространение на информация	4891	5678	16%	5381	-5%	6277	17%	6501	4%						
операции с недвижими имоти	6751	6379	-6%	6951	9%	7409	7%	4863	-34%						
научни изследвания	4864	4802	-1%	5739	20%	9986	74%	7797	-22%						
административни и спомагателни дейности	6807	7670	13%	8688	13%	8922	3%	8931	0%						
образование	7626	8021	5%	7898	-2%	8953	13%	9007	1%						
здравеопазване	4505	4895	9%	5143	5%	5731	11%	5646	-1%						
култура, спорт, развлечения	4344	4746	9%	4697	-1%	4302	-8%	4957	15%						
други	3726	4239	14%	4082	-4%	4476	10%	5080	13%						
Общо за общината	5230	5347	2%	5942	11%	6279	6%	6429	2%						

Източник: НСИ

Наблюдава се обаче силна диверсификация в изменението на доходите по сектори. В определени сектори, засегнати от финансовата криза от 2008 г. – строителство и недвижими имоти, продължава да се наблюдава значителен спад на доходите. При други сектори като търговия, хотелиерство и ресторантьорство, транспорт се наблюдава ръст в доходите, но този ръст е от много ниска база. Като тревожна тенденция може да се посочи неравенството в средната заплата по сектори в общината. Данните са представени в следващата таблица.

Таблица 26. Диверсификация на доходите по икономически сектори в община Свищов

Сектор	Дял от средната работна заплата в общината
селско, горско и рибно стопанство	100%

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

преработваща промишленост	90%
ВиК	111%
строителство	80%
търговия	70%
транспорт	77%
хотелиерство и ресторантьорство	62%
съобщения и разпространение на информация	101%
операции с недвижими имоти	76%
научни изследвания	121%
административни и спомагателни дейности	139%
образование	140%
здравеопазване	88%
култура, спорт, развлечения	77%
други	79%
общо	100%

Източник: НСИ

Практически, най-високите доходи се получават от заетите в сектори, които са в зависимост от държавния и общински бюджет – образование, административни дейности научни изследвания. От друга страна секторите които обхващат половината от заетите в общината – търговия и преработваща промишленост осигуряват доходи значително под средните в общината – съответно 70% и 90% от средната заплата в общината

Изводът, който може да бъде направен от посочените тенденции е, че следва да се стимулират определени отрасли, които да доведат до повишаване на доходите в общината.

БЕЗРАБОТИЦА

Община Свищов се характеризира със стабилна и не особено динамична икономика. Поради това, явлението безработица се проявява с по-различни характеристики. Според данните от НСИ безработицата в общината и страната могат да се съпоставят чрез следващата таблица.

Таблица 26. Динамика на безработицата в община Свищов

Общ брой безработни	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
общо за страната (хил)	240,2	199,7	238,0	348,0	376,2	410,3	6,3
община Свищов (бр.)	1069	892	1194	1408	1288	1244	1233
В т. ч. безработни повече от 1 година	227	189	141	179	130	128	110
в това число жени							
общо за страната (хил)	119,5	95,8	107,9	151,7	157,2	169,3	186,5

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

община Свищов (бр.)	639	593	663	717	698	671	678
в това число лица до 29 год							
общо за страната (хил)	70,5	59,8	72,3	101,5	118,5	128,5	128,9
община Свищов (бр.)	158	116,0	167,0	207,0	183,0	222	228
Равнище на безработица							
общо за страната %	6,9	5,6	6,8	10,2	11,3	12,3	12,9
община Свищов %	5,28	4,4	5,9	7,0	7,2	8,0	7,88

Източник: НСИ

Статистическите данни показват, че общият брой на безработните е една стабилна величина. От една страна това може да се определи като положителна тенденция в сравнение с националното ниво. Така например, в община Свищов живеят 0,58% от населението на страната, а на територията на общината са регистрирани едва 0,28% от безработните в страната. От друга страна обаче, този факт може да бъде доказателство за липса на успешно проведени политики за намаляване на безработицата. Необходимостта от такива политики е очевидна – само следствие на тях е възможно съществена промяна в числото на безработните.

Неблагоприятна тенденция е броят на безработните жени. В общината са регистрирани 0,36% от безработните жени в страната. Това показва съществена концентрация на безработица при жените.

По отношение на младежката безработица се забелязва положителна тенденция – регистрираните в общината безработни до 29 години са съществено по-малко отколкото в страната – тук са само 0,29% от всички безработни до 29 год. в България.

Като цяло равнището на безработица е съществено по-ниско от нивото на безработица в страната. Изменението на равнището обаче показва почти същата тенденция каквато и на национално ниво. Това е доказателство за липса на местна специфична политика за решаване на проблема с безработицата. Въпреки, че нивото е сравнително ниско, населението среща същите трудности при трудовата си реализация, каквито се срещат и на национално ниво, което прави удовлетвореността и сигурността в гражданите но общината също толкова ниска, както и в цялата страна.

Изводи. Прилагането на превантивни и активни мерки на пазара на труда трябва да обхване всички социални групи с особена подкрепа за най-рисковите групи - дълготрайно безработните, младежите без трудов опит или без образование и професия, безработните с ниско или без образование и без квалификация, хората с увреждания. Борбата с безработицата изисква широкообхватни мерки за взаимна подкрепа на икономическата, социалната политика и политиката по заетостта. Инструмент на тази

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

политика са регионалните и местните програми за заетост, съобразени и с националните програми за заетост. От особено значение за ефективността и ефикасността на тези програми е привличането на местните организации на работодателите при изготвянето и реализацията на проекти в областта на пазара на труда и използване потенциала на работодателските организации и местния бизнес за оказване на консултантски, образователни и други услуги, свързани с дейностите по заетостта.

3.4 Здравеопазване и социални дейности

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Системата за здравно обслужване на населението от община Свищов обхваща всички населени места на територията на общината и се осъществява чрез заведения за извънболнична и болнична помощ. Частичните реформи, извършени в системата на здравеопазването през последните години, се отразяват негативно върху качеството на здравното обслужване на населението. Здравната система и нейните проблеми продължават да са сред най-тежките за страната. Затрудненията са свързани основно с недостиг на финансови средства, осигуряване на кадрова обезпеченост с общопрактикуващи лекари по селата и специалисти в извънболнична и болнична помощ.

За периода 2007-2010 г. се наблюдава тенденция за намаляване броя на регистрираните лечебни заведения за първична извънболнична медицинска помощ (общопрактикуващи лекари) със 7 или с 23%, което създава условия за дисбаланс по отношение на тяхното разпределение в града и селата. Броят на денталните лекари остава почти непроменен като в рамките на 2013 г. той е нараснал с 1 бр. спрямо 2007 г.

Осигуреността на регионалната здравна мрежа с квалифицирани човешки ресурси е една от най-ниските за страната (по данни на НЦЗИ). През 2013 г. в община Свищов един лекар обслужва 498 лица, при 254 за страната. Броят на обслужваното население от 1 дентален лекар през 2007 г. е 2339 лица, докато през 2013 г. то е 1880 лица, което се дължи на намаляванена броя на населението и увеличаване на броя на стоматолозите.

Таблица 27 Лечебни заведения за първична медицинска помощ

	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.
1. Брой лекари	99	98	91	91	87	85	83
- в т.ч. общопрактикуващи	30	25	26	23	23	23	23
2. Среден брой на пациентската листа	1434	1449	1434	1329	1319	1342	1324
3. Брой стоматолози/ лекари по дентална медицина	21	20	17	19	18	20	22

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Източник: РЗИ, Велико Търново

Болничната помощ се осъществява в МБАЛ „Д-р Димитър Павлович“, Свищов като структурата му включва консултативно-диагностичен блок, стационарен блок, аптека и административно-стопански блок.

Консултативно-диагностичния блок включва следните кабинети: кабинет към вътрешно отделение, хирургичен кабинет, предоперативен анестезиологично-консултативен кабинет, педиатричен кабинет, неврологичен кабинет, кабинет за аудиометрия, кабинет ЕЕГ, кабинет ЕМГ /лаборатория/, кабинет доплерова сонография, кабинет по ехокардиография и ехография, учебен център за обучение на пациенти с диабет, ЕКГ кабинет и кабинет долна и горна фиброгастроскопия, физиотерапевтичен кабинет, клинична лаборатория и отделение по образна диагностика).

Стационарният блок е организиран в 7 отделения (вътрешно отделение, хирургично отделение, отделение за анестезия и интензивно лечение, неврологично отделение, детско отделение, ОФТР и отделение за диализа).

В настоящия момент болницата разполага с 209 легла. В периода от 2007 до 2013 г. вкл., в резултат на различни фактори, 11 лекари от персонала са напуснали болничното заведение или 13% от лекарския персонал. Проблем за жителите на общината е липсата на специализирано лечебно заведение за лечение на онкологични заболявания, което налага за получаване на лекарства да се пътува до Комплексен онкологичен център в град Русе или Велико Търново.

Липсата на ясна визия за бъдещето на общинските болници в национален мащаб е главна причина за проблемите и в местната болница. Финансовата стабилност на МБАЛ „Д-р Димитър Павлович“ и кадровата политика са извън правомощията на общинската администрация.

Доколкото финансирането на болничната дейност е изключително в ръцете на здравната каса, Общината може единствено да помага по различни начини, което да допринесе за по-ефективна и ефикасна здравна дейност. През 2013 година продължи установилата се през последните годишни практика Общинският съвет да гласува нееднократно средства за подпомагане дейността на здравното заведение.

Своеобразна „финансова инжекция“ за дружеството е реализирания от Община Свищов проект по Оперативна програма „Регионално развитие“ за близо 3 млн. лева. Чрез проекта е извършен ремонт на помещения и доставена високотехнологична медицинска апаратура. По-конкретно със средства от европейския проект е изградено и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

оборудвано помещение за централна стерилизация, извършен е ремонт и оборудване на отделение за лечение на хемодиализно болни лица, ремонт и оборудване на клинична лаборатория към лечебното заведение, ремонт и оборудване на параклинично звено за образна диагностика (рентген, ехографски кабинет, ендоскопски кабинет), направен е частичен ремонт и оборудване на отделение за физикална терапия, ремонт и оборудване на интензивни сектори към хирургично отделение и вътрешно отделение, както и ремонт и оборудване на операционна зала.

За подобряване достъпа до гарантирани здравни услуги от две години успешно работи общинска програма за доказано социалнослаби и неучастващи в осигурителната система, която осигурява използването на средства от социалните фондове за заплащане на тяхното лечение. Установени са постоянни контакти с дирекция „Социално подпомагане” в Свищов. Всички хоспитализирани лица, които нямат здравни осигуровки попълват декларации в съответствие със законовите изисквания, които се представят в Дирекцията и след тяхното одобряване болницата получава заплащане, равно на цената на съответната клинична пътека.

Наличието на нова техника и оборудване в лечебното заведение ще допринесе все повече местното население, а и граждани от съседни общини да търсят медицинска помощ в град Свищов, а не в по-големи градове и по-големи болници. В подкрепа на горното е и фактът, че през последните месеци от клинични пътеки дружеството е реализирало почти двойно увеличение на приходите, в сравнение с предходните две години.

Финансовото състояние на дружеството е значително подобро през последните две години. Само за една година и половина общите задължения на дружеството са намалели наполовина, а просрочените задължения са намалели повече от 5 пъти.

В дългосрочен план устойчивостта в развитието на МБАЛ - Свищов се гарантира и от изработената и прилагана от ръководството Стратегия за управление на дружеството, която се оказва правилна с оглед на постигнатите резултати за периода от месец февруари 2012 г. до настоящия момент.

СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ

Основна ценност в социалната работа е човекът и правото на всяко човешко същество да развие максимално своите възможности, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение. При планиране и предоставяне на социални услуги, Община Свищов следва основните човешки права,

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

утвърдени в международните документи и конвенции за защита правата на човека и основните свободи за правата на детето.

Социалните услуги в Община Свищов са достъпни, разнообразни и качествени, дават възможност за социална интеграция и пълноценен живот на всички лица и групи в риск, като същевременно отговарят на динамичните промени в съвременното общество.

В рамките на общината се осъществява делегирана държавна дейност, представена от:

1. Дом за стари хора с отделение за лежачо болни “Мария Луиза”.

Основните дейности в ДСХ са съобразени с изпълнение на стандартите и критериите за предоставяне на социални услуги (регламентирани в Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане) и са насочени към подпомагане и разширяване възможностите на настанените лица да водят самостоятелен начин на живот. Целта е задоволяване на ежедневните потребности на потребителите, създаване на условия за социални контакти и възможности възрастните хора да се чувстват неразделна част от обществото, подкрепа за пенсионираните и напуснали активния живот хора, да преодолеят психологическата бариера, която ги кара да се чувстват ненужни и да им осигури условия за взаимопомощ.

2. СУПЦ “Св. Климент Охридски” село Овча могила.

СУПЦ, училище с общежитие, с капацитет 80 деца, предлага професионално обучение за придобиване на квалификация по професии за лица навършили 16 години:

- с определена степен намалена трудоспособност, установена с ЕР на ЛКК/ТЕЛК/;
- лица в риск и с намалена възможност за социална адаптация;
- лица с педагогическа занемареност;
- лица от социално слаби семейства, сираци и полусираци;
- лица с лека степен на умствена изостаналост

СУПЦ разполага с микробус 15-местен за обслужване на деца, настанени на дневна или седмична грижа.

Водеща цел на СУПЦ е да оказва подкрепа в процеса на социална интеграция и професионална реализация на младите хора със специфични потребности чрез ориентиране и адаптиране към индивидуалните потребности, способности и възможности на учениците. Същевременно персоналет в социалното заведение продължава непрекъснато да повишава професионалната си квалификация и умения, в съответствие с новите изисквания и стандарти.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

3. Дневен център за деца с увреждания.

Дневният център за деца с увреждания /ДЦДУ/ предлага комплекс от социални услуги за цялостно обслужване на децата през деня, отговарящо на потребностите им от рехабилитация, образование, психологична подкрепа, логопедично консултиране и терапия, организация на свободното време, лични контакти и социални умения в приятелска и близка до реалната среда. Целта на работата е комплексно въздействие, водещо до възстановяване и развитие на физическия, психическия и творчески потенциал на всяко дете.

Центърът предлага следните основни дейности:

- Обучение на децата при прилагане на основните принципи на Монтесори педагогиката в пет основни области: математика, език, природа, практичен живот;
- Сензорна интеграция и преодоляване на дефицити;
- Алтернативни методи за развитие на комуникативните умения на децата;
- Групови програми за развитие на уменията за рисуване, поддържане на ред и последователност, участие в работилницата по керамика;
- Спортни и рехабилитационни дейности;
- Междугрупови отношения;
- Работа със семейството.

В Дневния център работи екип от специалисти: директор, двама социални работници, двама психолози, двама възпитатели, логопед, рехабилитатор, медицинска сестра, помощен персонал. Центърът разполага с най-добрата материална база за работа с деца в града. Обособени са стаи за групов и индивидуална работа. Подходящото обзавеждане и специализирано оборудване са съществена предпоставка за посрещане на специфичните нужди на всяко дете. Изградена е мултисензорна стая за работа с деца със сензорни дефицити след дарителска кампания. В двете сгради е осигурен достъп за лица с двигателни затруднения чрез обособените рампи и помощни средства в санитарните помещения.

4. Център за обществена подкрепа.

Предоставянето на новата услуга за Община Свищов стартира от м. юли 2011 год. по проект на ОП „Развитие на човешките ресурси”. От 01.03.2012 год. Центърът за обществена подкрепа /ЦОП/ е делегирана държавна дейност. Основно Центърът предлага услуги, свързани с реинтеграция и работа с деца от специализирани

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

институции за деца: обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция; деинституционализация и реинтеграция; подготовка, организиране и провеждане на ресурсна подкрепа на деца; приемна грижа и осиновяване; превенция на отклоняващото се поведение; превенция на отпадане от училище; превенция на насилието.

За подобряване на социалните дейности в общината за периода 2007-2013 г. са изпълнение редица проекти:

Проект „Подкрепа за достоен живот” по ОП „Развитие на човешките ресурси” за предоставяне на услугата „Личен асистент”. Към 31.12.2013 г. работят 54 лични асистента, които обслужват 68 деца и лица с тежки увреждания.

Проект „И аз имам семейство” по ОП „Развитие на човешките ресурси”, Схема „Приеми ме”, е насочен към децентрализиране на услугата „приемна грижа”.

Проект „Звено за услуги в домашна среда към домашен социален патронаж” в гр. Свищов по ОП „Развитие на човешките ресурси”, Схема „Помощ в дома“, който обхваща 83-ма потребители на услугата /деца и лица с увреждания и самотноживеещи възрастни хора с невъзможност за самообслужване/.

Проект Център за социална рехабилитация и интеграция по ОП „Развитие на човешките ресурси”, Схема „Живот в общността”, за гарантиране правото на достоен живот в общността на пълнолетни лица с физически увреждания, психически разстройства и умствена изостаналост, живеещи на територията на Община Свищов. Центърът е с капацитет от 20 лица с увреждания, чакащи настаняване в специализирана институция; интеграция на бенефициентите чрез компенсиране на функционалния дефицит и пълноценна реализация в обществото; превенция на дискриминацията, основана на увреждане, чрез създаване на условия за партньорство, овластяване, социална закрила, реална интеграция и рехабилитация.

Приоритетните целеви групи, към които са насочени социалните услуги и мерки за социално включване в община Свищов, са:

- деца, отглеждани в специализирани институции;
- хора с увреждания;
- уязвими семейства с деца в риск;
- деца, необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от училище;
- хора в риск от всички целеви групи, живеещи в изолирани малки населени места, без достъп до социални и др. услуги;
- стари хора, със специален фокус към самотно живеещите в селски райони.

Таблица 28. Годишен план за развитие на социалните услуги в Община Свищов 2013 година

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Услуга , вид	Целева група	Местоположение на услугата	Капацитет	Източник на финансиране	Ресурсно обезпечаване
Дом за стари хора	Възрастни хора	Град Свищов	125	Държавен бюджет	55 човека
Дневен център за деца с увреждания	Деца с увреждания	Град Свищов	30	Държавен бюджет	13 човека
СУПЦ	Деца и младежи над 16	Село Овча могила	80	Държавен бюджет	36 човека
Център за обществена подкрепа	Деца в риск и техните семейства Община Свищов	Град Свищов	50	Държавен бюджет	10 човека
Домашен социален патронаж	Възрастни хора и лица с увреждания	Град Свищов	215	Общински бюджет	15 човека
Звено за услуги в домашна среда	Лица и деца с увреждания, самотноживеещи възрастни хора от Община Свищов	Град Свищов и селата от Общината	60	Проект по ОП "РЧР" Схема „Помощ в дома”	30 човека
Личен асистент	Лица и деца с увреждания, от Община Свищов	Град Свищов и селата от Общината	52	Държавен бюджет	52 човека
Социален асистент	Лица с увреждания и самотноживеещи възрастни хора от Общината	Град Свищов и селата от Общината	40	Държавен бюджет	20 човека

Източник: Общинска администрация, община Свищов

Изводи. Планираните дейности в областта на социалните услуги за периода 2014-2020 г. следва да обхванат всички рискови групи в община Свищов. Определянето на приоритетни целеви групи не изключва останалите рискови групи, но ще зададе основен фокус на интервенцията през периода.

3.5 Култура и образование

ОБРАЗОВАНИЕ

Традициите в образованието, качеството на образователния продукт и технологията предопределят облика на Свищов като академичен град - град на младите хора. В град Свищов се намира Стопанска академия „Димитър А. Ценов”, която е водеща образователно-научна и културна институция в Република България. Включва четири факултета, 20 катедри, научно-изследователски центрове, Колеж по икономика и управление, Институт за научни изследвания, Академична библиотека, офиси, обслужващи звена, студентски кампус.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Община Свищов разполага с добре изградена образователна инфраструктура, осигуряваща възможност за отглеждане, възпитание и подготовка на малките деца до постъпването им в I клас, за качествено образование в различните етапи – начален, основен и гимназиален. В гр. Свищов функционират 4 общински училища, 3 от които средни и 1 основно, както и 3 държавни професионални училища. В малките населени места в община Свищов работят пет основни училища. Пет от общинските училища са средищни. В тях се обучават ученици от община Свищов и от съседните общини.

В селата на Община Свищов функционират пет основни училища - в с. Ореш, с. Алеково, с. Българско Сливово, с. Овча Могила и в с. Морава.

В гр. Свищов функционират и три професионални средни учебни заведения - Държавна търговска гимназия "Димитър Хадживасилев", Техникум по индустриална химия "д-р Асен Златаров" и СПТУ по строителство и лека промишленост.

В системата на образованието (без висше) в община Свищов работят общо 691 човека, от които 455 педагогически и 236 непедagogически кадри.

В общинските училища, професионалните гимназии и детски градини работят 14 медицински специалисти „Завеждащ здравен кабинет” в общо 16 здравни кабинети (6 в училища и 8 в ДГ). 14 медицински сестри и 3 детегледачки се грижат за децата в яслените групи на ОДЗ в гр. Свищов. Към дейност „здравеопазване” е включен персоналът на Млечна кухня. В нея работят 4 човека. Спазват се всички изисквания на МЗ по отношение на профилактиката на деца и ученици, разпоредбите за качеството, безопасността и предоставяне на здравословна храна в детските заведения.

Към щата на 2 детски градини са назначени логопед и педагогически съветник, обслужващи децата от всички общински детски заведения по график.

В Свищов работят 3 ресурсни учители, чийто ангажимент е насочен към социалната адаптация, психичното здраве и обучение на децата със специални образователни потребности.

Съобразявайки се с условията на икономическа рецесия, обедняване на населението, демографските проблеми, общинското ръководство подпомага филиали на детски градини в малки населени места, където броят на децата е около 10-12 деца.

Всяка година с постановление на МС се актуализира Списък на средищните училища в Република България, в който са включени 7 училища от 2012 година: СОУ „Николай Катранов”, СОУ „Димитър Благоев”, ОУ “Христо Ботев” с. Алеково, ОУ “Св. Св. Кирил и Методий” с. Морава, ОУ “Св. Св. Кирил и Методий” с. Овча Могила, ОУ “Христо Ботев” с. Ореш и СОУ „Цветан Радославов” гр. Свищов.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

През учебната 2013/ 2014 г. в община Свищов работят 9 общински училища, три професионални гимназии и 9 детски градини, от които 4 са с филиали в малките населени места. Запазва се тенденцията от последните 20 години към намаляване на броя на децата и учениците.

Таблица 29. Списък на образователните институции на територията на община Свищов към 2014 г.

№	Висши училища
1	Стопанска академия „Димитър Апостолов Ценов”
№	Общински училища
1	СОУ "Николай Катранов"
2	СОУ "Димитър Благоев"
3	СОУ "Цветан Радославов"
4	ОУ "Филип Сакелариевич"
5	ОУ "Христо Ботев" , с. Алеково
6	ОУ "Св. св. Кирил и Методий" , с. Българско Сливово
7	ОУ "Кирил и Методий" , с. Морава
8	ОУ "Св. св. Кирил и Методий", с. Овча могила
9	ОУ "Христо Ботев" , с. Ореш
№	Професионални гимназии
1	Държавна търговска гимназия „Димитър Хадживасилев”
2	Професионална гимназия по лека промишленост и строителство
3	Професионална гимназия „Проф. д-р Асен Златаров”
№	Детски заведения
1	ЦДГ "Васил Левски"
2	ЦДГ "Калина Малина"
3	ЦДГ "Радост"
4	Оздравителна детска градина
5	ОДЗ "Чиполино"
6	ОДЗ "Слънчо"
7	ОДЗ "Детски свят" с филиали в селата Алеково и Българско Сливово
8	ЦДГ "Зорница" с. Ореш с филиали в селата Драгомирово, Морава и Овча Могила
9	ЦДГ "Радост" с. Царевец с филиали в селата Горна Студена, Козловец и Хаджидимитрово

Източник: РИО Велико Търново

По показателя брой деца, обхванати в детските заведения се наблюдава спад за изследвания период 2006-2013 г., като през 2006/2007 година са регистрирани 1 139 деца, обхванати в детски заведения, а през 2012/2013 година техният брой е намалял на 979 деца. Към момента не се наблюдава недостиг на места в детските градини.

Таблица 30. Брой деца, обхванати в детски заведения в община Свищов

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Детски заведения	БРОЙ ДЕЦА						
	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
ЦДГ №1 „Васил Левски”	107	107	122	128	116	130	120
ЦДГ №2 „Калина Малина”	113	104	115	138	132	124	125
ЦДГ №3 „Радост”	137	144	147	153	148	160	153
ОДЗ №1 „Чиполино”	146	147	158	147	134	139	131
ОДЗ №2 „Слънчо”	147	141	152	147	141	158	135
Оздравителна детска градина	22	22	22	20	17	19	16
ОДЗ №3 „Детски свят”	115	119	129				
ОДЗ №3 „Детски свят” с филиал в Алеково и Б. Слиново				173	118	137	120
ЦДГ – Българско Слиново	39	34	23				
ЦДГ - Вардим	28	21	19				
ЦДГ – Козловец с филиали Г. Студена и Х. Димитрово	52	43	42				
ЦДГ - Морава	34	34	34				
ЦДГ - Овча Могила	47	52	52				
ЦДГ - Царевец	38	37	38				
ЦДГ – Царевец с филиал Г. Студена, Козловец, Х. Димитрово				83	61	59	52
ЦДГ Зорница Ореш с филиал Драгомирово, Овча Могила, Морава				159	111	118	127
ЦДГ - Алеково	29	21	22				
ЦДГ – Ореш / Драгомирово	85	75	79				

Източник: РИО Велико Търново

По показателя брой ученици по видове училища - в основни, средни и профилирани училища също се забелязва тенденция на намаляване техния брой. Общият брой на учениците през учебната 2012/2013 г.в сравнение с 2007/2008 г. е намалял общо с 162 души за цялата Община Свищов. В общинския център са съсредоточени 2 080 ученици от всички в общината, а в основните училища в селата са разпределени около 20% от всички ученици. Съществено е намалението при броя на учениците в професионалните гимназии като спрямо 2007 г. то е минус 49%. (виж Таблица 32)

Таблица 31. Брой ученици по видове училища - в основни, СОУ, профилирани училища

Учебно заведение	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
СОУ “Алеко Константинов”	233	136				
СОУ „Цветан Радославов”	352	347	353	259	353	348
СОУ „Николай Катранов”	703	727	772	764	754	748

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

СОУ „Димитър Благоев”	585	582	615	669	676	776
ОУ „Филип Сакелариевич”	248	241	232	227	214	208
ОУ село Алеково	57	53	75	86	88	89
ОУ село Б. Сливово	71	67	61	57	52	56
ОУ село Вардим	58	51	54	53	46	
ОУ село Козловец	62	58	55	57	52	
ОУ село Морава	103	87	85	102	102	96
ОУ село Овча Могила	156	142	154	150	157	151
ОУ село Ореш	112	107	103	102	104	106
	2740	2598	2559	2626	2598	2578

Източник: РИО Велико Търново

Основните проблеми в сектора са:

- Неефективното партньорство с частни и общински фирми по отношение на професионално ориентиране на младите хора, възможности за практическо прилагане на знания и умения и успешната реализация на младите хора. Липсва директен диалог между училището като обучаваща и образователна институция и ползвателя/икономическите субекти;
- Необходимост от „методологически помагала/ръководства и специализирани подробни програми за работата в клас, в които са разработени в детайли целите, задачите и индикаторите за усвояване на уменията за живот в училище, е един от най-съществените дефицити в работата на учителите;
- Осигуряване на средства за въвеждане на нови технологии, съвременни методи на преподаване и организация на учебния процес, професионално ориентиране на учениците, компетентности по инициативност и предприемачество;
- Осигуряване на възможност ученици с различни способности, потребности и интереси, със СОП да намерят своето място в образователната система и да получават подкрепа;
- Повишаване на мотивацията на учениците да останат по-дълго в системата на училищното образование. Разкриване на нови форми за образователни услуги, насочени към хора над задължителната училищна възраст;
- Малко от младите хора избират да се реализират професионално като учители. Към настоящия момент се очертава необходимост от квалифицирани детски

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

учители, логопеди, учители в област „специална педагогика”, учители по чужди езици и информатика.

Участие в национални и международни програми.

Традиционно в община Свищов се отчитат добри резултати по отношение на оптимално използване на възможностите, които МОН предоставя чрез националните си програми по отношение на търсене на алтернативно финансиране за училищни дейности от страна на училищата, успешно реализиране на проекти за подобряване на материално-техническата база, ритуализацията в училищата, за превръщането им в желана за учениците територия - Национална програма „Оптимизация на училищната мрежа”, модули „Оптимизиране на училищната мрежа” и „Оптимизиране на вътрешната структура на училищата и самостоятелните общежития”, НП „На училище без отсъствие”, мярка „Без свободен час” и мярка „Без отсъствия”, Национална програма „С грижа за всеки ученик”, модули: „Осигуряване на обучение на таланти ученици за участие в ученически олимпиади”, „Осигуряване на допълнително обучение за деца от подготвителни групи” и „Осигуряване на допълнително обучение на учениците за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка”, проект „Успех”, НП „ИКТ в училище” – за оборудване на компютърни кабинети в училище и за осигуряване на интернет достъп в училищата.

Учебните заведения са се включили успешно и в Националната програма за повишаване на квалификацията на учители и директори по избрани научни области и за повишаване на административния капацитет.

Доставка на учебници и учебни помагала.

През последните три години доставката на учебници и учебни помагала се организира от отдел „Образование и култура” и училищата в общината. Благодарение на добрата организация, стартирането на всяка нова учебна година започва без проблеми за учениците.

Съвместна работа с МКБППМН и отдел „Закрила на детето” при работа със семействата на деца, отпадащи от системата на образованието преди навършване на 16 години.

Осъществяват се регулярни и ползотворни контакти с държавните институции. Постигнати са добри резултати, свързани с намаляване на детската престъпност, отпадането от училище, подкрепа за деца в риск, намаляване на отсъствията на учениците от учебните часове и осигуряване на редовни посещения на децата в детските

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

градини. Към 2013 г. делът на отпадащите от училище деца е намалал с 82,6%, като най-чувствително е намалението в учебните заведения в града.

Таблица 32. Брой ученици в община Свищов, вкл. отпаднали от образователната система

Учебна година:	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Общо ученици в община Свищов, в т. ч.	2740	2598	2559	2626	2598	2578
Брой ученици в дневна форма на обучение в професионални училища	1155	1039	907	783	674	589
Брой ученици в недневна форма на обучение в професионални училища	67	84	105	128	95	120
Брой отпаднали ученици	63	44	23	28	27	11
в т. ч. в грд Свищов	46	35	20	21	17	8
в т.ч. други населени места	17	9	3	7	10	3

Източник: РИО Велико Търново

Разкриване в училищата на педагогически услуги, насочени към граждани на възраст над задължителната училищна възраст. Използване на потенциала на педагогическите кадри, учебната база в училищата за продължаващо обучение на възрастни (професионална квалификация, чуждоезиково обучение, обучение по ИТ).

Учениците в самостоятелна форма на обучение през учебната 2013/14 година са 89 в общинските училища за цел завършване на основно и средно образование. В държавните и професионални гимназии за получаване на професия се обучават 40 ученици в самостоятелна форма на обучение, 50 – в задочна форма на обучение и 48 – във вечерна форма на обучение.

Продължава цялостното обновяване и модернизиране на базата на училищата и детските градини, и изграждането на адаптирана архитектурна среда в тях, за интегрирано обучение на деца и ученици със специални образователни потребности.

Подкрепата на общинското ръководство и администрация през 2013 г. за детските градини и училищата в изпълнение на горепосочените цели, се реализира в рамките на 2 проекта, чрез финансиране на дейности за енергийна ефективност и подобряване на материалната база в 4-те свищовски общински училища и ОДЗ №1 „Чипolino”.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

През 2013 г. в общинските училища и детски градини са записани и се обучават 58 деца със СОП, от тях 49 деца са на ресурсно подпомагане. По инициатива на отдел „Образование и култура” е проведено обучение с практическа насоченост за учители и психолози относно работата с децата със СОП от екип от „Карин дом”, Варна. Общинският отдел организира и специално обучение с водещи в страната специалисти за усвояване на нови умения за работа с деца от аутистичния спектър. Партньори в работата с децата и учениците за интегрирането им към общообразователния процес са Дневният детски център за работа с деца и Центърът за обществена подкрепа. Новите услуги подобриха възможността родителите и децата с дефицити във физическо и интелектуално развитие, както и децата в риск, да получат професионална подкрепа. Предстои подобряване на архитектурната среда в училища и детски градини, продължават и дейностите за формиране на толерантно отношение и емоционална подкрепа от родителската и ученическа общност към различните деца.

Визията за образованието в Община Свищов е осигуряване на качествено образование, гарантиращо успешната реализация на младите хора, получаване на „знаене за”, а не „знание за”. Основна ценност е личността на детето, ученика.

Главната цел е чрез активно включване и сътрудничество на всички участници в образователния процес, на бизнеса, властите и гражданските структури, да се предоставят на младите хора най-добрите условия за успешна реализация и подобряване на качеството на образование. За целта е разработена Концепция за развитие на образованието в община Свищов и създаване на условия за учене през целия живот (2012-2017).

Основните приоритети на общинската политика в областта на образованието, около които се обединяват всички участници в образователния процес и заинтересовани страни са: осигуряване на равен достъп до качествено образование за всяко дете; пълен обхват на децата и учениците в задължителна възраст за получаване на образование и намаляване на отпадащите от образователната система; повишаване на компетентностите на ученици и учители, релевантни на динамичните промени в актуалната ни реалност и с визия за бъдещето; гъвкавост и отвореност на образователната система и образователните институции, с фокус върху иновативни подходи и практики, и връзка с практиката; осъвременяване на материално-техническата база в детски градини и училища.

Принципите, на които се подчиняват целите, мерките и конкретните дейности са: баланс между добрите традиции в община Свищов в образованието и модернизирането

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

му в съответствие с изискванията и възможностите на съвременния свят, демократичност, прозрачност и търсене на широка подкрепа при вземане на решения.

КУЛТУРА

Културата е неразривна характеристика на съвременния облик на община Свищов. Инициативите на редица видни свищовци през възраждането позволяват града да стане люлка на редица пионерни културни инициативи за България. Със значимо присъствие в местния духовен живот институции като Първото българско народно читалище "Еленка и Кирил Д. Аврамови 1856", Първи български хор "Янко Мустаков", Държавна градска библиотека, Художествената галерия "Николай Павлович", Студентския дом на културата, историческите музеи, читалищата в селата на свищовска община.

Културата и изкуството са непреходен символ за възрожденското първенство на град Свищов. Международната фондация "Алеко Константинов" е традиционният организатор на сатиричния литературен конкурс "Алеко", в който участват творци от всички балкански страни. Фондацията има определен принос за развитие на българската култура и за международния интерес към нея. Всяка година в община Свищов се провеждат традиционни културни събития, в които участие вземат редица културни деятели и творци от града и страната.

Със значимо присъствие в местния духовен живот са институции и организации като ПБНЧ "Еленка и Кирил Д. Аврамови - 1856", ПБХ "Янко Мустаков", МФ „Алеко Константинов”, Държавна градска библиотека, Школа по изкуствата, Художествена галерия "Николай Павлович", Исторически музей, читалищата в селата на свищовска община.

Реализирани са редица проекти в областта на културата за подобряване на материално-техническата база и организирането на събития с местно и национално значение:

- **НЧ „Съзнателност- 1899” с. Овча могила** - Проект „Европейска година на гражданите”, Финансираща организация – Европа директно – България;
- **НЧ „Филип Станиславов – 1903” с. Ореш** - Проект „Освежаване на читалищния салон и сцената на НЧ „Ф.Станиславов-1903” по програма „Местни инициативи, **НЧ „Трудолюбие – 1907”с. Вардим** - Проект „Нашето минало – в нашето бъдеще” по програма „Местни инициативи”;
- **НЧ „Заря-1898” с. Хаджидимитрово** - Проект „Привлекателен и функционален читалищен салон” по програма „Местни инициативи”;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

- **НЧ „Светлина-Царевец 1927” с. Царевец** - Проект „Инвестиция в културата” по програма „Местни инициативи” и проект „Фолклорът – културното наследство на един народ” към дарителска програма на МОТО-ПФОЕ за опазване на природното и културно наследство.

Осъществени са текущи ремонти на **читалища в общината** (НЧ „Съзнателност – 1899” с. Овча могила; НЧ „Филип Станиславов-1903” с. Ореш; НЧ „Възраждане – 1908” с. Б. Сливово; НЧ „Светлина-Царевец 1927” с. Царевец), на **Исторически музей** (експозиция „Преминаване на руските войски – 1877”, лапидариум в двора на къщата-музей „Алеко Константинов”, Археологическа експозиция (Начовата къща), на **ПБНЧ „Еленка и Кирил Д. Аврамови-1856” Свищов** (Камерна зала) и **Градска библиотека** (Заемна възрастни и Читалня за обществени науки).

Културно-исторически паметници

Сграда ПБНЧ “Еленка и Кирил Д. Аврамови 1856”

Основано е на 30 януари 1856 г. от свищовци, които “воспалени от родолюбието си определиха по възможности да пожертвува всякий от одного дара, от когото Бог им подарил, за да поставят едно българско читалище с библиотека и музеом...” Около 1866 г. Николай Павлович прави първия опит за музейна експозиция – обогатява нумизматичната сбирка на читалището като подрежда монетите в специално доставен за целта стъклен шкаф, а на стената до него качва увеличени образци на 10-те български монети, публикувани от Раковски през 1860 г.

През 1904 г. Кирил Д. Аврамов прави щедър жест и дарява на Свищовската община 200 000 златни лева за построяване на сграда за театър и читалище. Тя е построена в периода 1904 г. – 1908 г. по проект на австрийския архитект Паул Бранг.

Рождената дата на читалището е рождена и за първата Обществена библиотека в България. Ядрото ѝ е съставено от дарените 800 книги от Емануил Васкидович. Още през първата година от създаването си, библиотеката събира 2000 тома, а по-късно са набавени почти всички заглавия от предосвобожденското книгоиздаване. Особен интерес представляват съхранените 12 славянски ръкописа и още толкова старопечатни книги от XVI, XVII и XVIII век, дарените от родолюбивия свищовец Любен Янков, живеещ в САЩ, книги, сред които “Ад” на Данте Алигиери, издание на “Ню Йорк касел” с кожена подвързия, 18 каратово златно покритие на корицата и книжното тяло, чиито илюстрации са гравюри, изработени от Густав Дюре, и седемтомно пълно имперско издание на Уилям Шекспир, копие от началото на XIX век на оригинала от 1623 г. Подвързиите са кожени, също с 18 каратово златно покритие на книжното тяло и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

корицата, а илюстрациите са гравюри от известни художници, библиофилско издание в ограничен брой и много други.

През 1870 г. се поставя началото на Драматичния театър при читалището, което продължава творческата си дейност и днес. Художникът Николай Павлович се проявява тук като сценограф. Той е първият български театрален художник с академично образование. За любителската сцена създава завеса – изписана лира, универсални декори, както и специална декорация за постановката “Многострадална Геновева” /1870г./.

Сграда Ректорат на Стопанска академия ”Димитър Апостолов Ценов”

Сградата на Академията е построена с помощта на дарените от Димитър Апостолов Ценов 4 250 000 златни лева по проект на архитектите Д. Цолов и Ив. Васильов. Това дарение е второто по големина в България след щедрия жест на братята Евлоги и Христо Георгиеви за построяването на Софийския университет. На 8 ноември 1936 г. Висшето търговско училище е открито тържествено от Негово Величество цар Борис III. През 1940 г. Александър Божинов /родоначалник на българската карикатура/ изрисува фойето му. След своето откриване през 1936 година свищовската Алма Матер е дала на България над 140 000 възпитаници.

Бюст-паметник на Алеко Константинов

Намира се в източната част на Градската градина. На 22 май 1897 г. /10 дни след смъртта на Алеко Константинов/ в Свищов е основан комитет за увековечаване паметта на писателя. Комитетът обявява конкурс, в които участват 7 проекта. Единодушно е избран проекта “Щастливец” на скулптора Жеко Спиридонов. Тържественото откриване на паметника става на 9 октомври 1911 г. Построен е с волни пожертвования на граждани и институции от цяла България.

Копие на бюст-паметника е поставен през 1994 г. в библиотеката на университета в Чикаго, САЩ - град, посетен и описан от писателя 100 години по-рано в пътеписа „До Чикаго и назад”.

Къща-музей ”Алеко Константинов”

Родната къща на бележития български писател, хуморист и фейлетонист Алеко Константинов е построена през 1861 г. от неговия баща – Иваница Хаджиконстантинов, търговец на зърнени храни и строителни материали, по виенски образец, а от 15 май 1926 г. е къща-музей. В нея е пресъздадена богатата и красива атмосфера, в която живее заможното семейство на Алеко – просторни стаи, виенски мебели, едно от първите пиана в България, купено от Иваница Хаджиконстантинов за неговите четири деца. Чрез

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

изложените фотографии, книги и вещи се проследява живота и дейността на писателя. Разкошна за времето си, къщата е била достойна за височайш гост като руския император Александър II в съдбоносната за българите 1877 г. В музея се съхраняват стъкленницата със сърцето на Алеко Константинов, дрехите, с които е бил по време на убийството и една от пушките на убийците му, които напомнят за подлостта и жестокостта срещу една достойна и прекрасна личност, пред която се прекланя целия български народ.

Археологически обекти

Средновековна крепост “Калето”

След варварските нашествия от средата на III век на хълм в северната част на града е изградена крепост, известна под името “Кале” /араб. kale – крепост, укрепление/. На хълма и до днес са запазени останки от нея. На около 150 м югозападно от върха са открити два сегмента от крепостна стена и външна кула, чиято форма е трудно да се определи сега, поради силното ѝ разрушение. Стената е построена на склона на хълма и вероятно го е опасвала целия. Градежът е от края на III – началото на IV век сл. Хр. В крепостта са намерени находки от латинската епоха до късното средновековие, което говори за дълго и непрекъснато обитаване на хълма. Когато турците завладяват свищовската крепост /края на XIV век/, в нея е настанен постоянен гарнизон.

Най-ранно сведение за укреплението намираме в хрониката на турския пътешественик Нешри от края на XIV век. Крепостта е отбелязана и върху картата на Фра Мауро от 1459 г. под името Sisco. През XIV и XV век тя се споменава във връзка с походите на унгарския крал Сигизмунд /1396 г. / и на Владислав Варненчик /1444 г/. Обилни данни намираме и в съчиненията на турските хронисти и пътешественици от XVII век – Хаджи Калфа и Евлия Челеби. Градът отново се споменава при подписването на Австро-турския мирен договор през 1791 г. За последен път името на крепостта на хълма се среща във връзка с Руско-турската война от 1806 – 1812 г., когато руски отряд я превзема, разрушава укреплението и взривява цитаделата. Днес там може да се видят части от късноантичната крепостна стена и цитадела.

Римски град „Нове” /Novae/

Лагерът възниква в 45 г. и там е настанен първоначално VIII Августов легион, а в 69 г. идва I Италийски легион, който остава там до края на Античността. Обектът е разположен 4 км източно от Свищов.

Укреплението с размери 485 м на 365 м е издигнато непосредствено до високия дунавски бряг. Западно и югозападно от него се намира цивилно селище, в което са

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

живели ветерани от войската, търговци, занаятчии и техните семейства. На 2 км източно от Нове е намерено друго селище, което вероятно в края на II век получава статут на самоуправяващ се град – муниципийум. В края на III и началото на IV век военния лагер постепенно се превръща в град – крепост със смесено военно и цивилно население. От 1960 г. на неговата територия се провеждат българо-полски археологически разкопки. В резултат на съвместните проучвания е разкрита укрепителната система на лагера и града, Принципията /Щаб на легиона/, в която са открити много постаменти за статуи, надписи, части от бронзови статуи, монетно съкровище от началото на IV век, един от редките склупторни портрети на император Каракала /311 г. – 317 г./. Находките от офицерските жилища са едни от най-ранните материали в Нове – монети, вносни стъклени и керамични съдове. При проучване на Военната болница са открити медицински инструменти, посветителни надписи, стенописи, глинени лампи и др. Разкрити са легионната баня, сграда извън лагера, вероятно резиденция на легата на легиона. В нея са намерени 2 бронзови статуи в естествен ръст; Перистилна сграда – вероятно жилище на виден гражданин или висше военно лице.

През V – VI век Нове е известен като епископски град. Разкрити са множество базилики, в процес на проучване е една от най-големите на Балканския полуостров от втората половина на V век.

Последните сведения за града са от началото на VII век.

В момента Нове е най-добре проученият римски лагер в България, а част от най-представителните находки са изложени в археологическа експозиция.

Археологическа експозиция

Помещава се в една от големите къщи от Възраждането в Свищов, построена от Димитър Начович в първата половина на XIX век. На 30 януари 1856 г. в нея Димитър Начович, заедно с неколцина будни свищовски първенци поставят началото на Първото българско читалище с музей.

В тази експозиция са представени археологически материали, разкриващи живота в римския военен лагер и ранновизантийския град Нове. Предложените реконструкции на военния лагер, на най-важните военни и цивилни сгради и изложените находки позволяват да се надникне във всекидневния живот през тази епоха. Показани са колекции от глинени и стъклени съдове, бронзова пластика, монети, бронзови и сребърни украшения, архитектурни детайли, надписи, мраморни скулптори. Показани са главите на статуи на императорите Каракала и Максимин Трак, както и главата на Зевс. Заедно с изложените глави на бронзови статуи, тези експонати са уникални.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Църкви

Църква “Св. Димитър”

Най-старият и напълно запазен архитектурен паметник в града, строен вероятно в края на XV – началото на XVI век, представлява еднокорабна постройка с една полукръгла отвън и отвътре апсида, която обхваща почти цялата ширина на наоса. В църквата се съхранява дървен кръст с рядка художествена резбарска изработка. Върху сребърната му дръжка се чете надпис на църковно-славянски език с името на Йоан Матей – влашки воевода, и годината 1642 г. В двора на църквата е била разположена малка сграда - Килийното училище – обикновена асиметрична къща с отворен чардак, от която са запазени част от стените. На 50 – 60 метра южно от този храм се намират останките на друг храм – “Свети Георги”, строен в края на IX – началото на X век. От него до днес са оцелели само основите на абсидата и част от основите на северната и южна стена.

Манастир “Св.Св. Петър и Павел”

От него е запазена само църквата, строена през 1644 г., според надписа във вътрешността ѝ, от майсторите Станко и Стойо. При ремонт през 1923 г. са разкрити стенописи, между които ясно личат образите на Матей Бесараб и жена му Елена. Църквата е вкопана в земята – цялата и южна страна е в изкоп, а характера на терена е наложил дворът на църквата да се развие на север, което противоречи на традицията. Това обстоятелство е наложило по северната страна да се развие навес, покрит от продължения северен скат на църковния покрив. Навесът е отворен и свързан с двора, а от двете му тесни страни е затворен с по-късно пристрояване.

Изключителен интерес представляват стенописите от средата на XVII век, които след реставрацията поразяват с автентичната си свежест и колорит, и са едни от малкото запазени в България от това време.

В началото на XIX век тук е монашествовал Неофит Бозвели. В двора на манастира се намират гробовете на Дамаскин Габровски – събрат на Паисий Хилендарски, който в 1771 г. е измъчван и обесен от турците; на дарителя на Стопанската академия – Димитър Апостолов Ценов и на дарителите на свищовското читалище – Еленка и Кирил Д. Аврамови.

Храм ”Св. Преображение”

Това е трикорабна псевдобазилика, построена през 1836 г. Дървеният материал, използван при нейния строеж, е подарък от сръбския княз Милош Обренович. Иконостасът на олтара е образец на резбарското изкуство и паметник от национално

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

значение. В храма се съхраняват среброковани икони на Стоян Куюмджи от град Велес. През 1868 г. тук запява първия български певчески хор, под ръководството на Янко Мустаков.

Манастир “Успение Богородично”

Намира се на 3 км югоизточно от града сред живописна местност. Старо предание разказва, че виден грък, изселен от Цариград, заживял в Свищов, като обикалял често околността на града, харесал гористата долина и решил да издигне църква със свои средства. Храмът към манастира е възобновен в края на XVI – началото на XVII век. През 1904 г. е построена сегашната църква с купол и камбанария.

Катедрален храм “Св.Троица”

В най-високата точка на града за XIX век се извисява величествен трикорабен четирикуполен храм с камбанария – кула над предверието. Построен е от известния български майстор Кольо Фичето и е осветен с тържествена служба на 19 септември 1867 г. За да оживи и направи приветливо грамадното тяло на храма, майсторът въвежда ритмично вертикално членение на фасадите чрез стройни полуколонки, свързани с фриз от малки слети арки, а всяка острота смекчава с леко извити и вълнообразни форми и очертания. Плавно движещият се корниз се явява като логичен обединяващ завършек на цялата фасадна композиция. Тук за първи път Кольо Фичето нарушава строителния канон, изискващ към източната фасада да се прилепи малкото тяло на абсидата и превръща цялата източна фасада в огромна апсида с огъната вълнообразна форма, органически свързана с тялото на църквата и в хармония с общата архитектурна композиция.

Във вътрешното пространство стройни колони с опростени капители, върху които стъпват арки и висящи куполи са облени от светлина и пространството се възприема цялостно с подчертана монументалност и жизненост.

Иконостасът на храма е изработен от известния майстор Антон Пешев – Дебралията в периода 1870 – 1872 г. Множеството от икони в храма са дело на именития български художник и иконописец от Свищов Николай Павлович. Неговият начин на изобразяване е нов, смел, реалистичен по своята изява с характерно образен психологизъм.

В храма са служили при посещение в Свищов първият български екзарх Антим I /1872 г./, през същата година – първият търновски митрополит Иларион Макариополски, в 1889 г. епархийският архиерей митрополит Климент /Васил Друмев/. На 28 юни 1877 г. руският император Александър II присъства на отслужването на

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

първия молебен за преуспяване на руското оръжие в предстоящите битки. Негов дар са шестте камбани, монтирани на построената в периода 1883 – 1886 г. камбанария, дело на майстор Генчо Новаков. Храмът и неговия иконостас са обявени за паметници на културата с национално значение.

Храм “Св. Св. Кирил и Методий”

Построен е през 1874 г. и въпреки това трудно може да се отнесе като паметник от тази епоха. По-скоро църквата принадлежи към следосвободенския период на архитектурата в страната. Нейната вътрешно-пространствена моделировка със силна тенденция към централна постройка, както и нейното външно фасадно и силуетно оформяне дава право да се разглежда повече като строеж на едно преходно време между късното Възраждане и следосвободенския период. Осветена е от първия търновски митрополит Иларион Макариополски на 4 ноември 1874 г.

Храмът е построен със средства, завещани от Ангел Балабанов, свищовец, живял в Букурещ, Румъния. През 1872 г. той завещава 1000 австрийски жълтици за построяване на църква в двора на родния му дом. След смъртта на Ангел Балабанов, костите му са пренесени от Букурещ в Свищов през 1890 г. и са поставени в специална гробница в църковния двор.

Храм “Св. пророк Илия”

Храмът е построен през 1835 година. Масивните зидове и характерните сводове на храма издават стара архитектура, при което е постигната отлична акустика.

Кулата на градския часовник

Изградена е в началото на търговската улица от майстор Богдан по времето на султан Мустафа III през 1763 г. за нуждите на свищовския еснаф. С надпис на арабски език върху две мраморни плочи се дават данни за нейния строеж.

Кулата се състои от главен корпус и двукатна дървена надстройка. Корпусът е пресечена пирамида с квадратна основа. Цялото тяло е изградено от камък с обработено лице на варо-пясъчен разтвор. През 1890 г. е поставен нов часовников механизъм, изработен в Австрия.

Паметникът на свободата

В непосредствена близост до Катедралния храм “Св. Троица” се издига Паметникът на Свободата. През 1889 г. будни свищовски граждани създават Комитет за овековечаване паметта на свищовските борци, участници в национално-освободителните борби, като канят Стефан Стамболов за почетен председател. На 2 февруари 1912 г. е обявен конкурс за изработване на фигурите. Като най-сполучлив

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

журито определя проекта на Марин Василев. Паметникът е завършен през 1934 г. с доброволни помощи и е открит официално на 7 октомври същата година.

Исторически парк “Паметниците”

С това название е известна местността Текир дере, намираща се на 5 км източно от Свищов. На това място е извършен десантът на руските войски в нощта на 26 срещу 27 юни 1877 г., отгук започва техния освободителен поход. В тази местност се издигат белокаменни обелиски в памет на загиналите руски войници в битката за освобождаването на град Свищов. Местността е превърната в парк на Освободителите. През 1977 г. тук е построен музей “Преминаване на руските войски-1877”.

Етнография

Свищов: Етнографска експозиция

Помещава се в Сладкаровата къща, построена през 1800 г. по образец на планинските къщи в село Арбанаси. Тя грабва погледа с внушителния си външен вид, приличаща на малка крепост. Състои се от приземие, което е било цялото изба и етаж с жилищна част, изолирана от стопанската част. Външните стени са зидани от грубо обработен камък. Единственият декоративен елемент по фасадите е малкия еркер на дългата улична фасада. Този еркер заедно с чардака, опасващ северната част на къщата, са били любимо място за посрещане на гости.

Експозицията представя търговския подем на града в епохата на Възраждането. Битът на населението от свищовския район е показан в залите със селски носии и произведения на ювелирното изкуство – накити, църковна утвар, съдове и др. В двете мази са представени основните поминъка на свищовлии – винарство и риболов.

През 1977 г. Мария и Ангел Патлови завещават своето движимо и недвижимо имущество на Историческия музей в града. В т. нар. Патлова стая е експонирана част от тяхното дарение-мебели в стил “Ампир”, картини и сервизи.

Атракциите като ресурс за развитие на туризма

От 2008 г. Свищов е домакин на изключително събитие, свързано с алтернативния туризъм – Фестивалът на античното наследство „Орел на Дунава”. Той е първия по рода си в страната ни и се организира от Общината съвместно със СНЦ ”Съвет по туризъм – Свищов”. Традиционно участват няколкостотин реенактори (възстановчици, реконструктори) от Италия, Полша, Румъния и България, които възстановят бита, военските умения и културата на Великата Римска Империя.

В програмата на фестивала са включени:

- Гладияторски игри

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

- Битки между легионите и варварите
- Надбягвания с колесници
- Традиционен Римски Пазар
- Традиционни римски банкети
- Театрални постановки и танци
- Пазар на роби
- Триумфални маршове
- Музикални спектакли на фона на факли
- Възстановяване на антични римски обичаи
- Културни мероприятия и археологически конгреси
- Изложения на римски оръжия и предмети

Фестивалът се отразява широко от националната и местните медии и се посещава от множество български и чуждестранни туристи. Провежда се всяка година в края на май - началото на юни.

Културен календар

Община Свищов утвърждава своето място в културния календар чрез реализирането на редица инициативи в сферата на културата, чрез създаването и развитието на значими културни събития и изяви (празници, фестивали, изложби и др.).

Утвърдени събития с международно участие са:

- Международен конкурс за къс хумористичен разказ „Алеко” в рамките на традиционните Алекови дни през януари;
- Хорови празници „Янко Мустаков”, посветени на поредната годишнина от основаването на ПБХ „Янко Мустаков”;
- Фестивал на античното наследство „Орел на Дунав” с участието на групи от Италия, Румъния, Полша и България. Това е единственият в България реенактмънт фестивал, който пресъздава античната история – бита, културата и военните сблъсъци между имперски Рим и племената на траки, даки, готи;
- Международно биенале за детска рисунка „Свищов” за деца на възраст от 4 до 16 години, организира се от 1999 година;

Събития с национално значение са:

- Традиционни Алекови дни през януари, посветени на поредната годишнина от рождението на големия български писател и общественик;
- Национален фестивал на любителските камерни и кафе-театри;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

- Национален конкурс за млади изпълнители на популярна песен „Звездици за Лора“;
- Национален фолклорен събор на католическите общности в България, чиито организатор и домакин е село Ореш;
- Възпоменателния ден за Алеко в Свищов и Централните софийски гробища на 11 май. Инициатори за този ден са Община Свищов и МФ „Алеко Константинов“;
- Национален кулинарен фестивал „Пъстра трапеза на гости на моя град Свищов“ с участието на самодейци от читалищата в общината;
- Национален фолклорен фестивал „Фолклорен извор“, в с. Царевец, община Свищов, обл. Велико Търново;
- Национален фестивал на старата градска песен.
- Фестивал за детски и младежки фолклор „С песни и танци в Овча могила“.

Традиционни празници на град Свищов:

АЛЕКОВИ ДНИ

В рамките на Алековите дни (12 и 13 януари) се организират различни изяви: театрални представления и музикални програми с участието на местни или гостуващи артисти, групи и формации; литературни четения; премиери на книги; срещи с творци; прожекции на филми и други.

Кулминацията на Алековите дни е на 13 януари – рождената дата на големия български писател и възрожденец Алеко Константинов.

Неизменна част от Алековите дни е ритуалът по поднасяне на венци и цветя пред бюст-паметника на Щастливеца в централната градската градина в Свищов на 13 януари. Същия ден се отчитат резултатите от Международния конкурс за къс хумористичен разказ, носещ името на Алеко. Организира се пресконференция с лауреата от конкурса, а на тържествена вечер, посветена на Алеко, се извършва церемония по награждаване на отличения творец.

Началото на Международния конкурс за къс хумористичен разказ е поставено през 1967 год. от редакцията на в-к “Народна младеж”. От 1975 год. се провежда съвместно с Община Свищов. Конкурсът се провежда всяка година до прекъсването му през 1989 година.

През 1993 г. конкурса се възобновява. На тържествена вечер, посветена на годишната от рождението на Алеко Константинов, лауреатът от конкурса гостува в родния град на писателя – хуморист. Там се състои церемония по награждаването му –

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

получава плакет, грамота и парична награда от 200 долара. В конкурса вземат участие автори от Германия, Сърбия, Хърватия, Чехия, САЩ, Русия, Канада, Турция, Кипър, Унгария, Куба, Албания и др. Организатори са Община Свищов, Международна фондация "Алеко Константинов" – Свищов и редакцията на вестник "Стършел" – София. Същите институции, заедно с Исторически музей – Свищов и други организации, носещи името на Алеко Константинов, са организатори на Алековите дни.

ФОЛКЛОРЕН СЪБОР НА КАТОЛИЦИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Началото му е поставено през 2004 година по проект "Видело", финансиран от Фондация "Работилница за граждански инициативи" по програма "Живо наследство". Организатор на събора е кметството в с. Ореш и местното Народно читалище "Филип Станиславов" с подкрепата на Община Свищов. Провежда се винаги в първата събота на месец май.

Съборът е посветен на монсеньор Филип Станиславов – роден в с. Ореш през 1596 г., издал през 1651 г. в Рим първата печатна книга с новобългарски езикови елементи "Абагар".

Провеждането на събора има за цел да затвърди и разнообрази духовния живот в с. Ореш; да съхрани уникалния местен фолклор, наблягайки на работата с децата. В тази връзка е разширена дейността на танцовия състав към читалището и е сформиран втори такъв, създадена е детска група за автентични местни обичаи – преденки, шевенки, просатори, разкриващи живота и традициите на българските католически семейства в с. Ореш.

Във фолклорния събор участват представители на католическите общности в България – групи, състави, индивидуални изпълнители, свещеници. Участниците представят автентични песни, танци и обичаи, характерни за родния им край.

НАЦИОНАЛЕН ФЕСТИВАЛ НА МАЛКИТЕ ТЕАТРАЛНИ ФОРМИ

Театралният фестивал се провежда всяка година в почивните дни около 27 март – Международния ден на театъра. Фестивалът има за цел повишаване на художественото равнище на любителското театрално творчество, предоставяне на сцена за изява, установяване на контакти, задоволяване на потребностите на обществото от общуване със сценичното изкуство. Негови организатори са Община Свищов и Първо българско народно читалище "Еленка и Кирил Д. Аврамови 1856".

С право на участие във фестивала са всички любителски камерни и кафе-театри, които представят по един спектакъл в рамките до 60 мин. Оценяването се извършва от жури, съставено от професионалисти в областта на театралното творчество. Присъждат

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

се награди за спектакъл, както и индивидуални отличия за режисура, за мъжка и за женска роля. Лауреатите получават парични награди, статуетки и грамоти.

Първото издание на фестивала се проведе през 1998 г. в рамките на традиционните празници на града “Свищовски лозници”. В него взеха участие 7 театрални групи. Следващото издание на фестивала се проведе през м. март 2000 г. и беше посветено на Международния ден на театъра – 27 март, и на 130-годишнината от Първото театрално представление в гр. Свищов. Във фестивала участваха 8 театрални групи.

След 5-годишно прекъсване провеждането на Националния фестивал на любителските кафе-театри е възобновено. От 25 до 27 март 2005 г. се състоя неговото трето издание. То премина под знака на 135-годишнината от Първото театрално представление в гр. Свищов и 150-годишнината от създаването на ПБНЧ “Еленка и Кирил Д. Аврамови 1856”. В третото издание на фестивала участваха 9 театрални групи.

След приключването на Третото издание, Организационният комитет на фестивала взе решение да разшири неговия обхват, за да даде възможност за участие в него не само на кафе-театри, но и на камерни формации.

МАЙСКИ ПРАЗНИЦИ НА БЪЛГАРСКАТА ПРОСВЕТА И КУЛТУРА

Празниците, посветени на най-светлия ден в българската история, са наситени с тържествени събрания-концерти на учебните и детските заведения в града и общината, тематични изложби, срещи с поети и писатели, театрални постановки и др.

В навечерието на 24 май кметът на гр. Свищов организира прием за всички директори и ръководители на училища, детски градини и културни институти в общината.

За първи път през 2005 г. в рамките на срещата кметът на Община Свищов връчва награди “Учител на годината”. Отличените се определят чрез номинации от педагогическите съвети към училищата. Носители на званието са общо 8 учители, а други двама са получили благодарствени грамоти за дългогодишен педагогически труд.

Званието “Деятел в областта на културата” също е присъдено за първи път през 2005 г., а нейният носител се определя от представителите на културните институти в Свищов.

Награди – грамоти и подаръци, получават и надарените и талантиви деца от различни училища в общината. По традиция те се връчват от кмета на Община Свищов по време на общоградския празник на 24 май, организиран за Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост. Сред наградените деца са спортисти и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

ученици, успешно представили общината през годината в регионални, национални и международни конкурси, състезания и олимпиади.

ТЕАТРАЛНА СЦЕНА “МАЛКИЯТ ПРИНЦ”

По своя характер “Малкият принц” изпълнява ролята на преглед на ученическата театрална самодейност на територията на община Свищов. Организира се от Първо българско народно читалище “Еленка и Кирил Д. Аврамови 1856” със съдействието на Община Свищов. Провежда се всяка година в навечерието на 24 май.

В театралната сцена участват ученически групи и индивидуални изпълнители, които изнасят спектакли пред професионално жури и многобройна публика. Според регламента групите се представят в рамките до 30 мин., а индивидуалните изпълнители разполагат с 10 мин. Отличените получават статуетки – кристална роза “Малкият принц” и грамоти.

Организирането и провеждането на “Малкият принц” има за цел да развива артистичните заложби на учениците, за да се включат по-късно в Драматичния театър към ПБНЧ “Еленка и Кирил Д. Аврамови 1856”, както и да им окаже помощ по пътя към професионалната сцена.

МЕЖДУНАРОДНО БИЕНАЛЕ ЗА ДЕТСКА РИСУНКА

Международното биенале за детска рисунка се провежда от 1999 г. и първоначално има статут на ежегоден конкурс. Първото му издание под формата на биенале датира от пролетта (м. май) на 2005 г. Организатори са Община Свищов и Художествена галерия “Николай Павлович”. То е с периодичност всяка нечетна година.

Според регламента с право на участие в биеналето са деца от 4 до 16 години, разпределени в 3 възрастови групи – от 4 до 7 г., от 8 до 11 г. и от 12 до 16 г. Тематиката на рисунките е свободна, а творбите трябва да са изпълнени в живописна, графична или смесена техника. Рисунките се оценяват от професионално жури, председателствано от уредника на свищовската Художествена галерия “Николай Павлович”. Творбите се разглеждат по възрастови групи в два раздела: за българско и за чуждестранно участие. Присъждат се колективни, индивидуални, специални и поощрителни награди. С наградените творби се подрежда изложба в Художествена галерия “Николай Павлович”, на чието официално откриване се връчват наградите на отличените млади художници.

Всички получени рисунки остават в Свищов, като организаторите си запазват правото да ги популяризират в печата и в електронните медии.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

В Международното биенале за детска рисунка участват ежегодно над 1800 творби с пощенско клеймо от различни точки на света – Индия, Индонезия, Румъния, Словения, Словакия, Русия и др. държави.

ОБЩИНСКИ ПРАЗНИК НА ЧИТАЛИЩНАТА ХУДОЖЕСТВЕНА САМОДЕЙНОСТ

Празникът на читалищната художествена самодейност се обособява като такъв през календарната 2005 г.

Първото домакинство на празника принадлежи на кметството в с. Горна Студена и е широко подкрепено от Община Свищов. На 4 юни сцената на читалището в свищовското село става поле за изява на всички самодейци от общината, независимо от жанровото разнообразие. Представят се групи и ансамбли за фолклор, състави за модерен и класически балет, изпълнители на стари градски песни, и др., застъпени в дейността на читалищата.

Липсата на времеви и стилкови ограничения, от една страна, и предоставянето на възможност за изява на всички читалищни колективи превръщат проявата в своеобразен празник. Бурните аплодисменти на публиката и интересът към събитието от страна на гостите поражда идеята за ежегодно организиране и провеждане на Празник на читалищната художествена самодейност с домакинство в различни кметства от свищовска община.

Близо 400 бяха самодейците, показали умения пред публиката в с. Горна Студена. Всички състави, групи и индивидуални изпълнители получиха Диплом за участие в празника. От своя страна проявата внесе оживление и разнообразие в ежедневието на местното население.

ПРОЛЕТНИ ПРАЗНИЦИ “НА ГОСТИ ПО ВЕЛИКДЕН”

Пролетните тържества, обединени под името “На гости по Великден” са посветени на големите християнски празници Лазаровден, Цветница и Великден. В продължение на две седмици преди Възкресение Христово Община Свищов организира богата и разнообразна културна програма. Гражданите и гостите на града имат възможност да посетят изложби на украсени яйца – рисувани или апликирани, на козунаци и обредни хлябове, на българска шевица или на други образци родното майсторство и занаятчийство, на картини и фотографии, на художествена и научнопопулярна литература.

Пролетните празници са наситени с творчески срещи с поети и писатели, представящи пред свищовската публика новите си книги и произведения. Прочути

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

инструменталисти и изпълнители в областта на класическата музика радват своите почитатели и привърженици.

По традиция на Велики четвъртък Исторически музей – Свищов приютява в къщата на Алеко Константинов малчугани от детските градини в града. Любезните домакини запознават децата с великденските обичаи и традиции, учат ги да боядисват яйца, гощават ги с козунак. От своя страна малките гости изнасят програма от песни, танци и стихове. Гости на тържеството са членове на Културния клуб на пенсионера “Щастливеца”. Кулминацията на пролетните празници е на Великден. В неделя, когато хората се поздравяват с Христовото Възкресение, Първи български хор “Янко Мустаков” към свищовското читалище и Детския хор при отдел “Образование и култура” изнасят Великденски концерти в църквите “Св. Преображение” и “Св. Троица”.

СВИЩОВ – ПЪРВИЯТ ОСВОБОДЕН ГРАД ОТ ТУРСКО РОБСТВО

Следобед на 26 юни 1877 г. генерал Драгомиров обиколил полковете и се обърнал към войниците със следните думи: "Братя, нас ни назначиха най-първи да извършим преминаването на Дунава. На нас гледа цяла Русия. Помнете, братя, че за нас няма нищо средно. Или зад Дунава, или в Дунава."

Съдбата на Свищов била решена – той бил първият български освободен град. Народът ликувал и посрещал своите Освободители.

Едновременно с военните действия на освободителните войски към щаба на действащата армия се учредява Канцелария на гражданското управление на освободените зад Дунава земи. Ръководи я княз Владимир Александрович Черкаски. Той изработва и прилага Инструкцията за първоначално управление на освободения български народ. На 16 юли 1877 година с тържествена церемония в препълнената с хора църква "Свето Преображение" е обявено създаването на Свищовската губерния.

Свищовци с право се гордеят с миналото на своя град, защото с него са свързани събития, положили началото и определили много от насоките в стопанското и културно развитие на България.

Всяка година на 27 юни Свищов тържествено отбелязва поредната годишнина от Освобождението на града и от учредяването на Първата гражданска администрация. Празничният ден започва със заупокойна литургия в храм “Света Троица” и продължава с тържествена сесия на Общински съвет – Свищов. На Братската могила в историческата местност “Паметниците”, където на 26 срещу 27 юни 1877 година дебаркират руските войни и започват сраженията за Освобождението на България, се

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

отслужва Благодарствен молебен от Светата Православна църква. Преклонението пред саможертвата им е съпроводено от церемония по поднасяне на венци и цветя в памет на загиналите руски, румънски и финландски войници и български опълченци. Вечерта на централния градски площад "Алеко" се организира празничен концерт.

На кръгли годишнини в рамките на празника се организира тържествена заря-проверка.

НАЦИОНАЛЕН ФОЛКЛОРЕН ФЕСТИВАЛ „ФОЛКЛОРЕН ИЗВОР”, В С. ЦАРЕВЕЦ

През 2011 година в село Царевец, Община Свищов за пръв път се проведе фолклорен фестивал с конкурсен характер "Фолклорен извор". Фестивалът се организира от НЧ "Светлина – Царевец 1927", Кметство с. Царевец, ППОК "Изгрев - 93" и Община Свищов. Той се провежда под патронажа на Министерството на културата на Република България.

Официални медийни партньори са Българска Национална телевизия /БНТ/, Българско Национално радио /БНР/ и Национална фолклорна телевизия " ФОЛКЛОР ТВ".

Националният фолклорен фестивал "Фолклорен извор" има за цел да съхранява, популяризира и развива народното песенно и танцувално творчество на България. Представяне пъстротата на българското фолклорно изкуство. Насърчаване приемствеността на младото поколение и приобщаване на различните социални и възрастови групи от населението към активно общуване с фолклора. Фестивалът се утвърждава като значимо събитие в национален мащаб и културния календар на Община Свищов, стимулиране на културния туризъм в региона. Участниците във фестивала се изявяват, разделени в различни групи: ансамбли, певчески и танцовални състави, индивидуални изпълнители, камерни формации и народни оркестри. Фестивалът е с конкурсен характер. Оценява се от авторитетно жури от специалисти в областта, в която работят и творят. Наградният фонд на фестивала предвижда награди в различните категории на участие. Всяка категория има I, II и III-то място придружено съответно със златен, сребърен и бронзов медал. Има специални и поощрителни награди. Големите отличия са ЛАУРЕАТ и ПРИЗ за най-добро цялостно представяне, които са подкрепени със специално изработени статуетки "Фолклорен извор" от скулптора Марияна Кушева. Награждаването се провежда в третата фестивална вечер на гала концерт, в който вземат участие едни от най-изявените и наградени участници и състави. Вечерта се превръща в истински празник под звуците на фолклорни песни и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

танци. Като своеобразен финал на четиридневното надпяване и надиграване е участието на утвърден фолклорен изпълнител под чиито съпровод участници и публика се сливат в едно истинско българско хоро.

"Фолклорен извор" много бързо придобива популярност и все повече желаещи има да вземат участие в него. Така например на Първото издание фестивала приюти на сцената си около 3 000 участници. На Второто издание участниците вече бяха 5 000, което наложи от три фестивални дни да станат четири. Четири незабравими дни за организатори, участници и публика.

ПРАЗНИЦИ НА ГРАДА "СВИЩОВСКИ ЛОЗНИЦИ"

Под това име празниците на гр. Свищов съществуват от 1984 г. Началото им е поставено през 1936 г. Тогава Свищовското кметство назначава комисия, която да организира празници на града от 28 до 30 август. В миналото 28 август е съвпадал с църковния празник "Успение Богородично", когато по традиция се е провеждал голям събор в м. "Манастира". По-късно празникът се премества в града и се свързва с честването на 100-годишнината на църквата "Св. Преображение", а тържествата са съпроводени от тридневен панаир на стоки и животни.

През 1965 г. празниците на Свищов получават ново кръщение. Те се провеждат от 9 до 16 октомври като Дунавски културни дни "На гроздобер в Свищов". На откриването са поканени всички творци от свищовския край. Празниците започват с шествие, песни, танци и обичаи, свързани с гроздобера.

Година по-късно Дунавските културни дни се провеждат от 1 до 9 октомври. Пресъздадените картини от миналото на града и художествената програма предизвикват възхищението на многобройните посетители, сред които има и гости от чужбина.

Празниците се организират и през 1967 г., след което традицията се прекъсва. На 6 октомври 1984 г. празниците на града се възстановяват под името "Свищовски лозници", главният им акцент са културните прояви. Следващата година празниците се провеждат заедно с Дните на сатирата "Свищов – 85". На 21 и 22 септември в града гостуват прочути сатирици и карикатуристи. Връчени са наградите от Международния конкурс за хумористичен разказ "Алеко" и от националните конкурси за хумор и карикатура.

През 1986 год. празниците "Свищовски лозници" се провеждат от 19 до 21 септември. Дните са изпълнени с театрални и концертни изяви, ревиюта, спортни състезания.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

По решение на Общинския съвет от 1992 г. празниците се провеждат в почивните дни от последната седмица на м. септември. След 1992 г. празниците се характеризират със следните основни моменти: изпълнени са предимно с културно съдържание, но съществен елемент от тях е и търговията; ориентирани са към съхраняване и продължаване на традицията; адресирани са към всички възрастови и социални среди; в тях участват както местни, така и гостуващи творци, изпълнители, състави, групи.

Съществен елемент от „Свищовските лозници” е Празникът на виното, провеждан в последния, трети ден. Акцентът е поставен върху фолклорните елементи, дегустацията на домашно червено вино и награждаването на отличените производители. “Винпром – Свищов” АД осигурява бъчва с червено вино, от която жени и мъже, облечени с носии, пълнят чашите на граждани и гости с божествената напитка.

През 1995 г. се поставя началото на поетичен конкурс “Свищовски лозници”, резултатите от който се отчитат по време на празниците. Първоначално конкурсът има местен характер, по-късно разширява обхвата си в Дунавския регион, а през последните няколко години е национален.

По време на празниците на града през 2005 г. беше открит първият в България Паметник на Дарителите, дело на скулптора Георги Чапкънов и арх. Станислав Константинов. За първи път беше връчена награда за литература на Община Свищов “Златно дунавско перо”.

НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС ЗА МЛАДИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ НА ПОПУЛЯРНА ПЕСЕН “ЗВЕЗДИЦИ ЗА ЛОРА”

Конкурсът е посветен на Лора Николова – загинала в р. Лим, Сърбия/Черна гора, на 4 април 2004 г., една от обещаващите млади изпълнителки на Школата за поп- и рок-изпълнители Клуб “Естрада”, гр. Свищов. Организатор на музикалния форум е Фондация “Ангели от Лим” с подкрепата на Община Свищов и Първо българско народно читалище “Еленка и Кирил Д. Аврамови 1856”. С неговото провеждане организаторите си поставиха за цел да продължат мечтата на Лора и да дадат възможност на деца от цяла България всяка година (м. април) да показват таланта си пред компетентно жури.

Първото издание на конкурса се проведе от 15 до 17 април 2005 г. с участието на близо 90 деца от страната. Младите изпълнители са разпределени в 4 възрастови групи - от 7 до 10, от 11 до 13, от 14 до 16 и от 17 до 19 години, навършени към 31 декември настоящата година. Задължителният им репертоар включва изпълнение на две песни – българска на първия тур и песен по избор на втория тур. Сред задължителните условия

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

са изпълненията на живо и осигуряването на музикален съпровод от самите участници по техен избор – CD, минидиск или аудиокасета. Младите таланти се оценяват от звезди на българската поп-музика.

В рамките на конкурса се раздават I-ва, II-ра и III-та награда за всяка възрастова група, както и по две поощрения. Фирми-партньори и спонсори присъждат и индивидуални награди.

Голямата награда на конкурса е статуетка и парична сума. В първото му издание статуетката бе присъдена посмъртно на Лора Николова, а паричното възнаграждение получи даровита изпълнителка от София за осъществяването на студиен запис и заснемането на видеоклип.

В памет на Лора поетът Николай Христов и композиторът Андрей Дреников създадоха песен “Звездицата на Лора”, която беше изпята на финала на първото издание на конкурса от Маргарита Хранова.

3.6 Спорт и инфраструктура на спорта

Една от приоритетните задачи пред общинското ръководство е създаване на условия за спортуване чрез подобряване на съществуващата и изграждане на нова спортно-материална база; подпомагане на дейността на спортните организации и сдружения; популяризиране на постигнатите успехи и стимулиране на изявилите се спортисти и треньори; участие в международни срещи и турнири на състезатели и отбори от различни спортове.

На територията на Община Свищов функционират 18 спортни клуба като дейността им се подкрепя ежегодно от Община Свищов чрез: поддръжката на спортно-материалната база; ежегодно субсидиране чрез общинския бюджет; съдействие при участие в международни срещи и турнири.

Таблица 33. Видове спортни клубове в община Свищов

Наименование	Брой записани деца и младежи	Персонал
Хандбален клуб "Нове-99" Свищов	68	3 души
Тенис клуб "Академик-2001" Свищов	12	2 души
Спортен клуб "Джудоспорт" Свищов	56	2 души
Годжу карате клуб "Алеко" Свищов-карате	64	3 души
Спортен клуб по хокей на трева и флорбол "Дунав" Свищов	42	3 души
Спортен карате клуб "Академик" Свищов - карате киокушинкай	48	2 души
Спортен клуб по силов трибой "Олимпия" с. Морава -силов трибой	8	1 човек

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Футболен клуб "Изгрев 93" с. Царевец	38	2 души
Футболен клуб "Земеделец - Елит" с. Козловец	38	2 души
Футболен клуб "Бенковски БС" с. Б. Слиново	22	1 човек
Футболен клуб "Атлетик" Свищов	22	1 човек
Футболен клуб "Стрела-Ореш" с. Ореш	22	1 човек
Общински футболен клуб "Академик" Свищов	96	5 души
Спортен клуб по бокс "Самурай" Свищов-бокс	6	1 човек
Спортен клуб по борба "Академик" Свищов	14	2 души
Спортен клуб по лека атлетика "Алтиус" Свищов	12	2 души
Спортен клуб "Свилоса" Свищов-тенис на маса и лека атлетика	32	3 души
Университетски спортен клуб "Д. А. Ценов Свищов" - редица олимпийски и неолимпийски спортове	-	4 души

Източник: Община Свищов

ЗАБЕЛЕЖКА: Цифрите за посочените деца и младежи в таблица са относителни, тъй като има голямо текучество.

Медали от официални държавни първенства са завоювани от състезатели и отбори по карате, джудо, хандбал, лека атлетика, тенис на маса и силов трибой.

Успешно се оказа регистрирането на Общински футболен клуб „Академик” по Закона за юридическите лица с нестопанска цел като сдружение за извършване на дейност в обществена полза. Този пример бе последван и от много други общини.

Всяка година се провежда анкета за определяне на най-добрите спортисти и техните треньори. За постигнати високи спортни резултати със званието „Почетен гражданин” на Община Свищов са удостоени спортистите: Камен Пенев - европейски шампион по свободна борба; Петър Петров - бронзов медалист на 100 м. от Олимпийските игри в Москва и неговият първи треньор Жельо Замфирков. Валентин Михов - бивш футболист на „Академик”, по-късно президент на ПФК „Академик” и основен спомоществовател на футболния отбор в последните години, също е удостоен с престижното отличие ”Почетен гражданин”.

При голям интерес се провежда турнира по футбол на малки врати на обновената спортна площадка с изкуствена трева в спортен комплекс ”Свищов”. Освен отборните награди (за първо, второ и трето място) има и индивидуални отличия. Награждават се най-добрия вратар, най-добрия защитник, голмайстора и най-полезния състезател.

Ежегодно се провеждат общински ученически игри по спортовете: футбол, баскетбол, волейбол, хандбал, тенис на маса, лека атлетика и шахмат. Победителите от тези състезания представят Община Свищов на следващите етапи от ученическите игри: областни и зонални състезания. Училищни отбори от общината са достигали и до финалния етап, като са завоювани призови места по спортовете хандбал, тенис на маса и лека атлетика. Участието във всички етапи на ученическите игри става с участието и съдействието на Община Свищов.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Станалите вече традиционни състезания по баскетбол и футбол в с. Българско Сливово в чест на спортния деятел Цвятко Цветков се провеждат ежегодно на 1 март. Участие в тях вземат ученици от началния курс на почти всички училища от Община Свищов. Много отличия и медали ежегодно стават притежание на спортисти – ветерани по тенис на маса и плуване, които участват в официалните държавни първенства. Традиционното масово преплуване на р. Дунав се провежда в края на месец юли и се превръща в истински спортен празник за жителите и гостите на града. На всички участници, успешно преплували реката, се връчват грамоти.

Съвместно с Фондация ”Ангели от Лим” се провеждат и спортни мероприятия в памет на децата, трагично загинали във водите на р.Лим:

- Пролетен крос за ученици за възрастите 1-4, 5-8 и 9-12 клас ;
- Международния турнир по футбол за юноши „Юлиян Манзаров”. Турнирът е придобил голяма популярност и се е утвърдил в националния и международния футболен календар. В него са участвали най-добрите български отбори, както и известни отбори от чужбина, между които Барселона (Испания), Стяуа (Румъния), Цървена звезда (Сърбия) и др.

По време на празниците „Свищовски лозници” ежегодно се провежда и есенен лекоатлетически ученически крос. Съвместно със спортните клубове са се провеждали и състезания по футбол, баскетбол, джудо, тенис на маса и хокей на трева - един нов за нашата община спорт.

Отборът по футбол (юноши младша възраст) участва всяка година в международния турнир в гр. Балани (Франция). Освен със завоюваните отличия, младите спортисти се завръщат и с много нови впечатления, приятелства и състезателен опит, които спомагат за развитието им като добри спортисти.

Спортисти и отбори и от други спортове със съдействието на Община Свищов участват успешно в официални международни състезания по спортовете карате, тенис на маса, хандбал, джудо и силов трибой.

4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията

4.1 Транспортна инфраструктура

Един от основните приоритети при решаване на проблемите на строителството и благоустройството са комуникациите в рамките на населените места, както и междуселищните връзки. В община Свищов най-голяма е дължината на пътищата от

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

трети клас (112 км), които заемат и 59 % от всички пътища в област Велико Търново. Тази структура показва изоставането на общината и респ. областта в по отношение на развитие на пътната инфраструктура.

Средната плътност на пътната мрежа в България е 17,6 км/100 кв. км. За община Свищов този показател е 27 км/100 кв. км, но какво е посочено те са от най-нисък клас на пътната мрежа. Структурата на пътната мрежа в община Свищов е дадена в таблица. 34.

Подобряването на пътните връзки на град Свищов и общината в трите основни направления – В. Търново, Плевен, Русе е приоритет с висока степен. Вече е подобрена пътната свързаност на общината с Плевен и София. Това обаче не важи за останалите пътни направления. В критично състояние са отсечки по направленията за В. Търново и Русе. Необходимо е да се отбележи, че няма път успоредно на река Дунав. Пътуващите се насочват към Ценово и след това към Свищов по втори и трети клас пътища или през Полски Тръмбеш по първокласен и второкласен път.

Таблица 34. Пътна мрежа в община Свищов -най-важни участъци

№	Клас	Номер	Място	Дължина в метри
1	I	3	Плевен - Бяла	17 300
2	II	52	Новград – Вардим – Свищов - Ореш	30 600
3	II	54	Караманово - Вардим	4 100
4	III	352	Морава – Драгомирово – Царевец	27 800
5	III	525	Свищов – Царевец – Горна Студена	32 000
6	III	409	П.Тръмбеш – Павел - Царевец	12 800
7	III	504	Обединение - Алеково	4 100

Източник: Община Свищов

Дължината на републиканската пътна мрежа е 126,644 км. Общата дължина на републиканската и общинската пътна мрежа на територията на община Свищов е 241,86 км, от които:

- I клас – 32,900 км;
- II клас – 34,700 км;
- III клас – 112,100 км;
- общински пътища – 62,162 км.

Състояние на общинската пътна мрежа:

- Отлично – 3,851 км;
- Добро – 3,806 км;
- Задоволително – 29,517 км;
- Незадоволително – 9,597 км;

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

- Лошо – 9,034 км;
- Без трайна настилка – 6,357 км.

Първокласна пътна мрежа:

- пътен участък: Бяла - Плевен (No I-3) - пътят е в добро състояние.

Второкласна пътна мрежа:

- пътен участък: Новград - Свищов - Ореш (No II-52) - нуждае се от основен ремонт при с. Вардим, който се заключава в изграждане на нов мост и нова варианта с цел уширяване радиуса на кривите. В участъка Свищов - с. Ореш е извършено преасфалтиране на пътното платно и пътят е в отлично състояние;

- пътен участък Вардим - Караманово (No II-54) - необходимо е частично изкърпване на асфалтовата настилка;

Третокласна пътна мрежа:

- пътен участък Морава - Царевец (No III - 353) - средно състояние, пътят подлежи на частично изкърпване на асфалтовата настилка. необходимо е да се преасфалтира участъка през с. Българско Сливово.

- пътен участък Полски Тръмбеш - Царевец (No III - 409). Поставена е нова настилка, с изключение на участъка от с. Павел до с. Сувата. Този участък е в лошо състояние, като е необходимо да се извърши основен ремонт на пътя, тъй като не отговаря на нормативните изисквания за категория третокласен път;

- пътен участък Свищов - Горна Студена (No III - 525) - пътят е в добро състояние. Необходимо е частично изкърпване на асфалтовата настилка.

Четвъртокласна пътна мрежа:

- пътен участък Ореш - Драгомирово (No IV - 52015) - продължава строителството на пътя и пътните съоръжения;

- пътен участък Деляновци - Овча Могила (No IV - 30014) - Изготвен е работен проект в участъка км 3+100 - км 7+800 (Деляновци - Морава) за подобряване пропускателната способност на пътя - увеличаване на габарита в участък от км 3+100 - км 7+000 и осем броя площадки за разминаване в участъка от 4+000 - км 7+800. В проекта е предвидено възстановяване на всички земни окопи, почистване на 3 броя малки съоръжения и профилиране и стабилизиране на пътните банкети.

- пътен участък Червена - Драгомирово (No IV - 34223);

- пътен участък гара Ореш - с. Ореш (No IV - 52013);

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

- пътен участък Хаджи Димитрово - кантон Хаджи Димитрово (No IV - 40971) - необходимо е да се извърши частично изкърпване на асфалтовата настилка, почистване на банкети.

Предвидените и одобрени с общинския бюджет средства за капиталови разходи за подобряване на инфраструктурата в общината са изключително недостатъчни, за да се реализират подобни инвестиционни проекти. Ето защо общината не е в състояние да финансира със собствени средства тези проекти и единствената възможност да направи това е да участва в оперативните програми и усвояване на предвидените по тях финансови средства.

Рехабилитационни мероприятия са необходими на следните пътни артерии:

- пътен участък Ореш - Драгомирово (No IV - 52015); За този участък има изготвен работен проект;

- пътен участък Деляновци - Овча Могила (No IV - 30014) - Изготвен е работен проект в участъка км 3+100 - км 7+800 (Деляновци - Морава) за подобряване пропускателната способност на пътя - увеличаване на габарита в участък от км 3+100 - км 7+000 и осем броя площадки за разминаване в участъка от 4+000 - км 7+800. В проекта е предвидено възстановяване на всички земни окопи, почистване на 3 броя малки съоръжения и профилиране и стабилизиране на пътните банкети;

- пътен участък Червена - Драгомирово (No IV - 34223);

- пътен участък гара Ореш - с. Ореш (No IV - 52013);

- пътен участък Хаджи Димитрово - кантон Хаджи Димитрово (No IV - 40971) - необходимо е да се извърши изкърпване на асфалтовата настилка и почистване на банкети.

Дължина на рехабилитирани / реконструирани пътища

Инфраструктурни проекти, свързани с подобряване на градската инфраструктура - развитие и рехабилитация на пътната и улична мрежа, които са били реализирани през периода 2009-2012 г.:

Таблица 35. Реализирани проекти в областта на инфраструктурата и благоустройството на градската среда

№	Обект	Стойност	Година
1	Основен ремонт на улица „Княз Борис I”	135 696 лв.	2009
2	Основен ремонт на общинска пътна мрежа - общински път с.Червена - с. Овча могила - с. Драгомирово	58 261 лв.	2009

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

3	Основен ремонт на общинска пътна мрежа - общински път с. Деляновци - с. Морава - с. Овча могила	27 694 лв.	2009
4	Основен ремонт на общинска пътна мрежа - общински път за м. "Манастирски трап"	141 066 лв.	2009
5	Възстановяване на ул. "Деветнадесета" - с. Царевец	71 050 лв.	2009
6	Основен ремонт общинска пътна мрежа – общински път с. Червена – с. Овча Могила – с. Драгомирово	46 443,12 лв.	2010
7	Основен ремонт общинска пътна мрежа – общински път с. Ореш - гр. Свищов	16 427,35 лв.	2010
8	Основен ремонт общинска пътна мрежа – общински път с. Деляновци - с. Морава- с. Овча Могила	46 456,38 лв.	2010
9	Основен ремонт площад с. Ореш	13 355,22 лв.	2010
10	Ремонт стъпала ул. „Стара планина” в гр. Свищов	9 508,33 лв.	2010
11	Рехабилитация на част от ул. „Алеко Константинов” и част от ул. „Цар Освободител от ПБНЧ „Еленка и Кирил Д. Аврамови - 1856” до пл. „Велешана”	572 956 лв.	2010
12	Укрепване на ул. „Филип Станиславов”, с. Ореш, част от общински път VTR1262 при км.1+100	599 018 лв.	2010
13	Основен ремонт на общинска пътна мрежа – общински път с. Червена – с. Овча Могила – с. Драгомирово	16 488 лв.	2011
14	Основен ремонт на общинска пътна мрежа – общински път с. Ореш - гр. Свищов	30 504 лв.	2011
15	Основен ремонт на общинска пътна мрежа – общински път с. Деляновци - с. Морава- с. Овча Могила	27 975 лв.	2011
16	Основен ремонт на общинска пътна мрежа – общински път с. Х. Димитрово	19 679 лв.	2011
17	Изготвяне на инвестиционен проект на част от ул. "Ц. Церковски"	13 632 лв.	2011
18	Основен ремонт на общинска пътна мрежа – общински път с. Червена – с. Овча Могила – с. Драгомирово	31 221 лв.	2012
19	Основен ремонт на общинска пътна мрежа – общински път с. Ореш - гр. Свищов	34 041 лева	2012
20	Основен ремонт на общинска пътна мрежа – общински път с. Деляновци - с. Морава- с. Овча Могила	31 122 лева	2012
21	Основен ремонт на общинска пътна мрежа – общински път с. Х. Димитрово	27 458 лева	2012
22	Текущ улици на територията на град Свищов	41 429 лв.	2012
23	Реконструкция на част от ул. "Ц. Церковски", гр.Свищов	62 609 лв.	2012
24	Хоризонтална маркировка – непрекъснати и прекъснати линии и пешеходни пътеки на стойност	15 993 лв.	2012

Източник: Община Свищов

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

ЖЕЛЕЗОПЪТЕН ТРАНСПОРТ

Развитието на транспортната инфраструктура на жп транспорт в Северен централен район за планиране, част от който е и община Свищов, се доближава до средната стойност за районите на планиране. По осигуреност с жп линии област В. Търново има почти 2 пъти повече жп линии, което се определя от наличието на голям жп възел в Горна Оряховица и две отклонения от главни жп линии: Левски – Свищов и Горна Оряховица – Елена.

Дължината на жп линията Левски – Свищов е 27 км и представлява 0,6% от общата дължина на жп линиите в страната. Железопътната линия обслужва товарни и пътнически превози. През денонощието има 4 влака от и за Свищов, от които 2 за гара Левски, 1 - за Велико Търново и 2 за Черквица.

Железопътният транспорт следва общата тенденция на стагнация, финансови и структурни проблеми, характерни за системата на БДЖ в цялата страна. Поради функциониращата икономика в община Свищов, товарните превози запазват своето значение за транспорта на региона. Другият клон на железопътната линия започващ от гара Ореш и достигащ до гр.Белене е нефункциониращ по отношение на пътническите превози, със спорадични товарни композиции. Очевидно решаването на проблемите на железопътния транспорт не е в компетенциите на отделна община и позитивни резултати могат да се очакват след реструктуриране на ж.п. транспорта на национално ниво.

Таблица 36. Действащи жп гари и спирки на територията на Община Свищов

ЖП ГАРИ	
ЖП гара Свищов	ЖП гара Ореш
ЖП гара Драгомирово	ЖП гара Морава

Източник: Община Свищов.

АВТОБУСЕН ТРАНСПОРТ

Градът поддържа връзка с други градове в страната с 31 автобусни линии, което гарантира много добри транспортни връзки. Поради незадоволителното състояние на пътната мрежа се ограничава скоростите на движение на пътническия транспорт.

Счита се, че след приключване на строителството на автомагистрала „Хемус“ разстоянието от нея до Свищов ще бъде 56 км, което ще подобри възможностите на града и пристанището като транзитни пунктове за превоз на товари и пътници.

Таблица 37. Автобусни линии от Свищов до големи градове в България

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

№ по ред	Наименование на автобусната линия	Брой на линиите
1	2	3
1	Свищов - София	2
2	Свищов - Варна	1
3	Свищов - Плевен	4
4	Свищов - Троян	2
5	Свищов - Русе	6
6	Свищов - Козлодуй	1
7	Свищов - Бяла	3
8	Свищов - Белене	2
9	Свищов - Никопол	2
10	Свищов - В. Търново	8
	Общо	31

Източник:
 Община
 Свищов,
 разписание
 за 2013 г.

Общият брой на превозвачите, което обслужват външните и вътрешните линии е 16. В града са регистрирани вътрешни 12 автобусни линии. Изградени са 39 автобусни спирки, обслужващи транспортната мрежа в община Свищов.

Таблица 38. Автобусни спирки в община Свищов

АВТОБУСНИ СПИРКИ ОБЩИНА СВИЩОВ		
Автогара Свищов	кв. Стоян Ников	Ат пазар
площад „Велешана	УК „Алеко Константинов”	кв. „Дунав”
площад „Алеко”	Пристанище Свищов	Хлебозавод Свищов
площад „Свобода”	ул. „Цар Освободител” /срещу МТЕЛ/	Паметниците
площад „Хан Бъчва”	МБАЛ „Д-р Димитър Павлович”	Република Свищов
Стадион „Академик”	ДЗС Свищов	Студентски град
гара Ореш (3 бр.)	Техникум по индустриална химия	село Горна Студена
„Македония”	село Вардим	село Хаджи Димитрово
площад „Калоян”	село Царевец	село Козловец
Топливо	село Българско Сливово	село Алеково
Профилакториум	село Драгомирово	село Александрово
гара Илиево	село Овча Могила	село Деляновци
село Морава	село Червена	село Совата

Източник: Община Свищов

РЕЧЕН ТРАНСПОРТ

Свищов заема важно място като пристанище по река Дунав. Той е разположен на 43° 37' северна ширина и е най-южната точка, през която преминава река Дунав. Още от древността той се е разглеждал като едно от ключовите пристанище по реката и превозите на юг и север от реката. Пример за това е римския град Нове.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Общата дължина на брега от Ново село до Силистра е 470 км. Ако се изключи пристанище Никопол, то средно на 52 км има разположена по едно пристанище. Тяхната значимост е различна в зависимост от хинтерланда, който е около тях и от транспортните връзки към тях.

Значението на пристанището се разширява във връзка с изграждащите се транспортни коридори. Международно пристанище Свищов е разположено на 7 Паневропейски транспортен коридор (Рейн-Майн-Дунав). Намира се в близост до транспортни коридори № 8 и 9, на около 45 км. и автомагистрала "Хемус" (на 56 км. от предполагаемото ѝ трасе) и на 45 км. от гр. Александрия (Румъния), която има излаз на основната пътна артерия на страната Букурещ - Тимишоара – Арад - част от международни инфраструктурни коридори.

Таблица 39. Разстояния по река Дунав до български пристанища, км .

Разстоянията са дадени от устието на река Дунав.

Пристанище	км
Видин	791
Лом	743
Оряхово	678
Сомовит	608
Никопол	597
Свищов	554
Русе	495
Тутракан	432
Силистра	376

Източник: Изпълнителна агенция "Проучване и поддържане на река Дунав"

При общо намаление на обработените товари с 6 % през 2011 г. в българските пристанища на р. Дунав, в пристанище Свищов се наблюдава най-голямото увеличение на обработените товари – 38 %. От друга страна се наблюдава преразпределение на пазара на обработените товари, които се изтегля към пристанищата, разположени на запад.

Транспортна достъпност. По направление Солун/Скопие – София – Букурещ за достъп до пристанище и ферибот Свищов се използват две пътни отсечки:

- *София – Ябланица – Плевен – Българене* 191км. Това е първокласен път №3, който е част от международен първокласен път Е83. В първите си 82 км този път преминава по автомагистрала Хемус. И в участъка на автомагистралата и в останалата

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

част на първокласния път отсечката е реновирана по програмите PHARE и ISPA. През периода 1999-2003год. е извършен основен ремонт на целия участък и пътят напълно отговаря на всички критерии за проходимост на целия очакван трафик.

- *Българене – Свищов* 34.1км. Това е отклонение от първокласния път. По своя стандарт е второкласен и по него се извършва достъпа на гр. Свищов и гр. Белене до националната пътна мрежа. Пътят е в много добро техническо състояние след извършен основен ремонт.

При засилен трафик, надхвърлящ първоначалните прогнози, община Свищов е в състояние да осигури паралелен път на отсечката Българене – Свищов. Това е пътя Морава – Драгомирово – Ореш – Свищов. По направлението Истанбул – Будапеща за достъп до ферибота се използват две пътни отсечки.

- *Свиленград – Нова Загора – Хаинбоаз – В.Търново – П. Тръмбеш*. Това е път, част от който е първокласен път №5, а част второкласен път. По този път се извършва целия трафик между Свиленград и Русе и в по-голямата си част е реновиран. Това важи особено за прохода Хаинбоаз, който след реконструкцията от 2002-2004 г. се превръща в най-добрия начин за пресичане на Стара планина.

- *П. Тръмбеш – Свищов* 43.4км. Това е отклонение от първокласния път. По своя стандарт е второкласен и по него се осъществява транспортната достъпност на гр. Свищов с областния център В.Търново и националната пътна мрежа. Пътят е приет за особено важен от областната стратегия за развитие. По своите характеристики пътят отговаря на път I-клас с изключение на някои завои.

От тази гледна точка пристанището и град Свищов представляват значителен потенциал, който може да се развие с построяване на мост над река Дунав между Свищов и Зимнич.

Изводи: От анализа на трафика от товари, пътници и транспортни средства, както и на товарооборота на пристанище Свищов може да се направи извода за интензифициране на превозите през града. С откриването на ферибота Свищов – Зимнич превозите започват да се увеличават също, може би с не толкова голям темп. На фона на икономическата криза през последните три години този ръст е още по-забележим. Фактите показват формирането на нов пункт на предлагане на транспортни услуги от комбиниран характер с използване на три вида транспорт и в комбинация с ферибот. Това прави града и общината, както и община Зимнич, твърде привлекателни за инвеститори от различен тип, както и за клиенти на транспортни услуги.

Потенциални възможности за превози през Свищов - Зимнич

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Разположението на Свищов и Зимнич позволява да се проектират няколко възможности на привличане на товари и транспортни средства. Могат да се формулират в следните основни направления на превозите на товари:

- Първото направление е от утвърдени вече потоци от товари и транспортни средства, представени основно от румънски и турски товарни автомобили. Анализът на преминалите товарни автомобили през ферибота Свищов – Зимнич показва преобладаващия броя на автомобилите от тези две страни. Допуска се, че вече е направена добра реклама в двете страни сред превозвачите. Следва да се има предвид, че пропускателната способност на ферибота е значителна и може да достигне теоретично до 24 рейса на денонощие.

- Генериран трафик от товари и товарни автомобили насочени от страната към страните на север и североизток и северозапад от Букурещ. Тук влизат превози на товари от Централен южен район на планиране и Югозападен район на планиране към Русия, Беларус и Прибалтийските страни, както и товари в обратна посока. Превози от Югоизточен район на България към страните от северозападна Европа и т.н. Основание за това дава сравнително слабата реклама, която е проведена в България.

- Отклонен трафик от товарни и друга автомобили, които в момента преминават през Русе – Гюргево. Ако те се насочват към Западна Европа при добра реклама ще предпочетат преминаването на р. Дунав да става при Свищов – Зимнич. Тук може да се включи и група автомобили, които идват от Югозападен район на планиране и от Гърция в посока североизток – Русия и т.н.

- Генериран трафик. Той може да се осъществи с откриването на тунела под Босфора. Към него може да се добави съкращаването на пътя след построяване на тунела под Шипка и най-накрая построяването в по-далечно бъдеще на тунел Троян Кърнаре. Трите значими проекта позволяват да се получи генериран трафик извън нашата страна, но използващ добрите пътни връзки на Свищов – Зимнич.

- Генериран трафик от строителството на автомагистрала /ускорен път/ в направление Истанбул – Свиленград – Търговище – Русе и с потенциално отклонение към Свищов – Зимнич за автомобилите, които пътуват на северозапад.

- Генериран трафик от автомобили от и към ТРАСЕКА – посока Черно море и след това към Средна Азия.

- Генериран трафик от превоз на контейнери с товарни автомобили. Все още превозите на товари с контейнери в нашата страна е ограничен по количество и се предпочитат товарни автомобили, които имат равна или близка товароподемност и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

товаровместимост с контейнерите. Тези предпочитания на производителите – малки и средни предприятия /МСП/ са свързани с малките партии от товари, които произвеждат или с които тъгуват такива предприятия. Развитието на контейнерните превози може да се стимулира и до позволи да се използват трите вида транспорт, които са представени както в Свищов, така и в Зимнич. Този трафик то контейнери може да се допълни и превоз на товари на палети или техните производни, така че да се ускорят превозите и да се намали нуждата от товарни автомобили чрез замяната им с речни кораби и жп вагони.

Изброените по-горе 7 точки по развитие на трафика са подкрепени от динамиката на търговията в страната, между България и Румъния и между тези страни и страните от ЕС. Освен това е направен анализ на превозите на външнотърговски товари във всички направления на превозите север – юг. Прогнозите са за значително увеличение на тези превози поради две основни причини, ако останалите условия се приемат за постоянни. Първата причина е приетата стратегия на Турция през 2020 г. да влезе в числото на 10 – те най-големи износителя в света. Стратегията вече се изпълнява и се подкрепя от сериозното строителство на инфраструктурни обекти в Европейска Турция, в съчетание с тунела под Босфора. Втората причина е в бързите темпове на икономически растеж на Полша. Това е единствената страна, членка на ЕС, която поддържа повече от 5 години високи темпове на промишлено производство и на износ. Двете страни са разположение по оста север – юг е се очаква да се увеличат не само превозите им км трети страни, но и между тях. Всичко това ще увеличи в значителна степен превозите в направление север – юг и ще позволи ефективно да се използва фериботът Свищов – Зимнич с следващо развитие към строителство на мост над р. Дунав.

4.2. Водоснабдителна и канализационна инфраструктура

За водоснабдяването в община Свищов се ползват около 70 водоизточника, над 40 помпени станции и над 40 напорни водоема. Средно месечно добиваната вода е около 500 хил. м³, с обхват около 50%. Общата дължина на водопроводните мрежи е около 450 км. Над 80% от водопроводните мрежи са изградени от азбесто-циментови (етернитови) тръби и са в експлоатация повече от 30 години, което обуславя значителни водни загуби. Недостатъчно добро е нивото на управление на водните ресурси и водоснабдителните системи. Уредите за измерване не са достатъчно прецизни, поради несъразмерности и неподходящо оборудване, разходите за електроенергия са

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

относително високи, относителния дял на полезно използваната вода е нисък, а в някои райони – крайно незадоволителен (под 30%).

Водоизточници, капацитет, състояние, проекти.

Водоизточниците на територията на община Свищов са предимно от плитки с дълбочина до 20 м, изградени за водоснабдяване на отделните населени места. Водоснабдителни системи за водоснабдяване на повече от едно населено място е водоснабдителната система от ПС „Вардим“ за водоснабдяване на гр. Свищов, село Вардим и село Царевец и ПС „Кривулука“ с възможност за водоснабдяване на село Козловец и село Българско Сливово. На територията на община Свищов за водоземане от по-дълбоки водни хоризонти са изградени 4бр. дълбоки сондажи в района на землище село Българско Сливово с дълбочина от 100 до 150 м.

Основните водоизточници от Водоснабдителна система ПС Вардим състояща се от тръбни кладенци 23 бр. със среден дебит около 5л/с и три броя лъчеви кладенци тип Раней със среден дебит около 40л/с. Среден годишен дебит от водоснабдителна система при ПС „Вардим“ – 3 000 000 м³/г.; Среден годишен дебит от всички водоизточници експлоатирани от „ВиК - Свищов“ ЕАД - 5 000 000 м³/г.

Водоснабдени населени места, от тях с режим на водоснабдяване

На територията на община Свищов всички населени места (гр. Свищов и 15-те села) имат изградена водоснабдителна система. В режим на водоснабдяване със сезонен характер са селата Хаджидимитрово, Алеково, Драгомирово, Горна Студена. Централизирана канализационна система в настоящия етап е изградена само в град Свищов. Относно относителен дял на обхванатото с канализация население, около 90% от населението на гр. Свищов е включено в централизираната канализационна мрежа.

Относителен дял на населението, ползващо централизирано водоснабдяване

Над 99% от населението ползват централно водоснабдяване. Качеството на питейната вода отговаря на БДС 2823-75, но се наблюдават моментни отклонения по някои показатели, например цвят и мътност върху които съществуващата система не може да влияе. Частично е въведена система за диспечерски контрол и управление, която се нуждае от разширение и усъвършенстване. Общата хидрогеоложка оценка е, че района разполага с достатъчни водни ресурси и възможности за удовлетворяване нуждите не само на общината.

Категорично е намерението на общинската администрация за влагане на достатъчно средства за възстановяването и поддържане на водоснабдителната и канализационна мрежа, както и за изграждане на нови клонове. При изпълнението на

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

тази програма се предвижда възлагане и разработване на проект за възстановяване, предхождан от обстоен анализ на състоянието на мрежата. Предварителните разчети показват необходимостта от големи финансови ресурси за пълна подмяна на порблемните участъци от водоснабдителната и канализационната мрежи - около 12-14 млн.лв. Дългосрочната визия за оптимално развитие на водоснабдяването изисква привличане на голям стратегически инвеститор, способен да ангажира подобен ресурс. От друга страна, отдаването на концесия или приватизацията на ВиК дружеството ще освободи бюджетни ресурси за други инвестиции в градската инфраструктура, което е важно при малкия им обем и досегашното им използване приоритетно за инвестиции във ВиК мрежата.

Дължина на външни/магистрални водопроводи, състояние

Обща дължина – 155 041 м`. Преобладават външните водопроводи изпълнени от етернитови и стоманени тръби строени през 60 и 70 години на 20 век с изтекъл амортизационен срок и чести аварии. Към основната водоснабдителна система ПС „Вардим“ е изграден нов водопровод от ПЕВП ф500 и ф560 въведен в експлоатация през 2011 г. с дължина 9 км.

Дължина на вътрешни водопроводи, състояние

Обща дължина – 397 843 м`. Преобладават водопроводи изпълнени от етернитови и стоманени (манесманови) тръби строени през основно през 50, 60 и 70 години на 20 век с изтекъл амортизационен срок и чести аварии.

Дължина на канализационна мрежа, състояние проекти

Обща дължина – 56 624 м`, В етап на реализиране е изпълнението на работен проект за изграждане на ПСОВ и довеждащ колектор. Преобладават изградената канализационна мрежа през 60 и 70г. на 20век с изтекъл амортизационен срок и чести аварии.

ПСОВ, капацитет, проект

Няма изградена ПСОВ, на етап одобрен идеен проект е изграждането на ПСОВ за гр.Свищов, с.Вардим и с.Царавац

4.3.Електроенергийна инфраструктура

Осветлението на улиците, особено в селата и в крайните квартали изисква незабавни мерки и адекватни решения. Осветлението на град Свищов се осъществява с натриеви лампи, с високо налягане, с мощност 150W – 126 бр., 100W –98 бр., 70W - 300бр., 50W –4 72бр. и 35W – 411бр. Отчитането на консумираната от уличното

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

осветление ел. енергия се осъществява посредством едно- и двойнотарифни електромери. В съответствие с тази мярка, консумацията на ел. енергия беше намалена повече от три пъти на 31 031 kWh месечно при светещи 100% улични осветителни тела.

В цялата община общия брой осветителни тела за улично осветление е около 2 800 бр. В селата осветлението е изцяло изключено поради невъзможността селата да плащат консумираната ел. енергия. Понастоящем Свищов е един от малкото градове със сравним мащаб в България, които са осветени през нощта.

Електропреносната мрежа е изградена предимно с електропроводи средно напрежение. Броят на трансформаторните постове е 224 за цялата община Свищов, които са с мощност 79 651 kVA. Няма изградени централи от възобновяеми енергийни източници, но към 2013г. има разработен проект за изграждане на централа с мощност 1.5MW.

5. Екологично състояние и рискове

Стремежът на Община Свищов е нейните граждани да живеят в чиста и комфортна жизнена среда, в равновесие с природата и с мисъл за бъдещите поколения. Усилията ще бъдат насочени за превръщане на Свищов в по-чист и приветлив град при запазване размера на такса смет, въпреки нарасналите разходи. От голямо значение за подобряване на средата за живот и бизнес в града и селата от общината е отделянето на внимание за екологията и състоянието на околната среда на територията на общината. През следващите години ще се залага на интегрирания подход при решаване на проблема с амортизираните водопроводни мрежи, липсата на канализация и необходимостта от изграждане на пречиствателни станции във всички кметства, съпътствано от подобряване на уличните настилки и подобряване на физическата среда, а оттам - качеството на атмосферния въздух. Предвижда се подобряване на третирането на твърдите битови отпадъци, съвместно със съседните общини и държавата, както и засилени мерки за поддържане и възстановяване на биоразнообразието.

Общинската администрация продължава да отделя специални грижи за парковете, градинките и зелените площи, любимо място за разходки и отдиш. Община Свищов е с малко горски площи, което налага продължаващо залесяване в свлачищни и ерозивни райони, както и около водните площи. Амбицията на ръководството е да се преоткрие река Дунав - единствената голяма река в Европа, която тече в посока от запад на изток, като място за отдиш и туризъм за свищовлии.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Екологичната политика на Община Свищов се осъществява съгласно “Програма за опазване на околната среда на Община Свищов” и действащото законодателство в Република България.

През 2012 година започна реализацията на два изключително скъпи и важни за екологията на Свищов проекта: **Регионалното депо за твърди битови отпадъци и Пречиствателната станция за отпадни води.** С европейско и национално финансиране ще се решат някои от най-острите проблеми на урбанизираните територии.

Община Свищов е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците – Чисти Дунавски Общини, което е партньор по проекта “Изграждане на регионално депо за обезвреждане на твърди битови отпадъци в регион Левски (Никопол)” за изграждане на регионална система за управление на отпадъците. Границите на региона и общините, които се включват в него са определени в Националната програма за управление на дейностите по отпадъците (2003 – 2007 г.), като са изрично упоменати и в действащата Национална програма за управление на дейностите по отпадъците (2009 – 2013 г.). С програмата и прилаганото в нея райониране се цели да бъде изградена система от съоръжения (инфраструктура), осигуряваща екологосъобразното обезвреждане на цялото количество битови отпадъци, генерирани в страната, което представлява ангажиментът на Република България с оглед прилагане на изискванията на Директива 2008/98/ЕО за отпадъците и Директива 1999/31/ЕС за депонирането на отпадъците.

През м. юни 2012 г. с Решение на Общински съвет Свищов е приета „Програма за намаляване нивата на замърсяване и достигане на установените норми на вредни вещества в атмосферния въздух в гр. Свищов” със срок на действие 2011-2014 г.

В изпълнение на „Комплексна програма за управление на качеството на атмосферния въздух в Община Свищов” денонощно се извършва осъществяване на системен емисионен контрол върху КАВ в гр. Свищов от пункта за мониторинг на МОСВ (РИОСВ – В. Търново) и автоматичната станция ОПСИС.

Стартира и проучване за възможността за газификация на град Свищов.

На 22.08.2012 г. е подписан Договор за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритетна ос 2 “Подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци” на Оперативна програма “Околна среда 2007-2013 г.” Референтен номер: BG161PO005/10/2.10/07/22. На 05.12.2012 г. е възложено изработване на Технически проект за закриване и рекултивация на депо за отпадъци – Свищов.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

На 26.04.2012 г. е подписан Договор за сътрудничество в областта на разделното събиране на отпадъци от опаковки на територията на Община Свищов между „Екобулпак” АД и Община Свищов.

Усилията в областта на опазване на биоразнообразието в общината са насочени към опазване и възстановяване на местообитанията и биоразнообразието на редки, защитени и стопански ценни видове диви растения и животни в заливните зони на река Дунав и защитени територии в Община Свищов.

Със Заповед No.РД-880 от 26.11.2012 г. на МОСВ е обявена защитена местност „Находище на български сърпец” на територията на землище Хаджидимитрово, с което е разширена мрежата от защитени територии в Общината.

С решение на общински съвет Свищов е приета Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Свищов 2012 – 2015 г.

ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВОДИТЕ

В резултат на отрицателното въздействие на стопанската дейност на човека се достига до влошаване на условията за живот и до конфликтни ситуации в еколого-проблемни територии. Все още обаче останаха редица екологични проблеми. Те са свързани главно със замърсяването на атмосферния въздух, водите, както и наличието на значителни отпадъци.

Замърсяването на водите остава сериозен проблем за община Свищов. Всички производствени предприятия са с недостатъчно ефективни пречиствателни станции за отпадни води.

Пречиствателните съоръжения на “Свилоза” АД като главен замърсител, работят при изключително тежък режим и в особено агресивна среда. Поради несъвършена технология и амортизация, пречистването на водите не се извършва в необходимата степен.

Повърхностните води на територията на общината са подложени на допълнително замърсяване. Основен елемент на хидрографската мрежа в общината е р.Дунав, подложена на непрекъснато нарастващо замърсяване. Съответства на нормите за трета категория водоприемник по всички изследвани показатели.

Питейни водите на територията на общината са важен обществен ресурс. Водоснабдяването на гр.Свищов и селата Вардим и Царевец се осъществява от сондажи – тип “Раней”, разположени в речната тераса на Дунав в района на с. Вардим. В някои населени места съществуват дефицити по отношение на питейната вода.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Подземни води са друг източник на ресурси. Централните водоизточници за питейна вода на селата Червена, Овча могила, Драгомирово, Горна Студена, Козловец, Хаджидимитрово, Алеково, Совата и Деляновци от 1982 г. до сега се замърсяват с нитрати, поради прекомерно азотно наторяване в земеделието и замърсяване на почвите с животински торове.

Характеристиките на използвания в химическите предприятия на територията на общината сулфатен метод или крафт процес по принцип отговарят на доминиращата в света технология за изваряване поради по-добрите механични показатели на целулозата и неговата приложимост за всички дървесни видове. При крафт процеса, изпусканите в отпадъчните води вещества, емисиите във въздуха, включително лошо миришещите газове и разходът на енергия, са в центъра на вниманието. В отпадъчните води могат да се открият също така емисии на хранителни вещества (азот и фосфор), а в по-ниски концентрации – и на **отделни метали, екстрахирани от дървесината.**

Очаквани резултати от дейностите по околната среда са:

- Подобряването на качеството и намаляване на загубите на питейна вода в населените места от общината, достигаща в някои от тях до 80% от подаваната в мрежите.
- Преодоляване на недостига на вода през летните месеци.
- Подобряване на качеството на живот на местните общности.
- Подобряване на управлението на отпадъците и намаляване на тяхното количество чрез разделно събиране на опаковките и компостиране на растителните.
- Минимизиране на количеството на отпадните води, зауствани в река Дунав, както и в малките реки в населените места от общината.
- Подобряване на сметопочистването и сметоизвозването в общината.
- Премахване на нерегламентираните сметища.

ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

Община Свищов е включена в списъка на районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух на територията на България, чийто въздушен басейн се замърсява с наднормени количества прах и сероводород. Целенасочената политика, включваща комплекс от мерки насочени към снижаване концентрациите до нормативните, се изразява в осъществяване на Комплексната програма за управление качеството на атмосферния въздух в община Свищов.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Сред важните промени настъпили през анализирания планов период са увеличените темпове на газификация. В по-голямата си част производствените предприятия, както и всички общински предприятия и сгради са газифицирани, което води до преустановяване емитирането на серни оксиди, прах и сажди в атмосферния въздух. Отчита се тенденция за подобряване на състоянието на атмосферния въздух.

Автотранспортът е важен източник на замърсяване на въздуха в населените места. Отново се прави констатацията, че не са изградени обходни пътища за селищата, а пътищата от републиканската пътна мрежа преминават направо през тях.

През зимния период значим източник на замърсяване са битовите отоплителни процеси, особено в малките населени места. Изгарянето на твърдо гориво при инверсионен тип време многократно увеличава концентрациите на замърсяващи вещества в приземния въздух.

Основни източници на замърсяване на въздуха на територията на общината са:

- производствената дейност на химическите предприятия и "ТЕЦ Свилоза" АД;
- непълното изгаряне на твърди горива и нефтопродукти в инсталации за отопление на частни и обществени сгради;
- транспортните потоци;
- анаеробно гниене на органични вещества и утайки от наноси на р. Дунав, канализационната мрежа и ТБО;

ГЕОЕКОЛОГИЧНИ И ЕРОЗИЙНИ ПРОБЛЕМИ

На територията на общината са локализирани 30 свлачища. От тях 21 са на територията на Свищов и прилежащите му земи, 3 от тях се намират в района на с. Вардим и 6 при с. Ореш. По своя характер те са активни и консолидирани. Тъй като в повечето случаи през последните години не са правени укрепителни и дренажни дейности, е необходимо активно участие в управлението на геоморфоложките процеси и финансиране на антисвлачищните мероприятия.

Може да се направят извод, че свлачищата представляват сериозен геоекологически проблем за общината. Това е така поради сериозното влияние на човешката дейност в урбанизираните територии. Изградените системи за дрениране на подземните води най-често на се поддържат или са недостатъчно ефективни. По отношение на ерозията може да се потвърждава ролята на р. Дунав като сериозен ерозионен фактор, който отнема част от най-плодородните земи на общината. Оценката на ерозионните проблеми на община Свищов изисква разглеждане в два аспекта. Първият аспект е свързан с линейната ерозия на р. Дунав, а втория – с дънната и челна ерозия.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

б. Административен капацитет

Основните приоритети в работата на Ръководството на Община Свищов по отношение на качеството на предлаганите административни услуги са подобряване на обслужването на гражданите, постигане на прозрачно и ефективно управление.

Съгласно приетия План за развитие на Община Свищов 2007-2013 г., визията на Общината е: „Развитие на Община Свищов като проспериращ образователен, промишлено-аграрен, търговски и транспортен център на река Дунав с национално и европейско значение, запазващ богатото културно-историческо наследство, с възможности за устойчиво социално-икономическо развитие” и е в основата на политиките, дейностите и мерките в предложената Програма за управление на Община Свищов 2011-2015 г.”

В програмата на общинското ръководство са залегнали следните генерални цели:

- Безкомпромисна воля за решаването на проблемите на града и селата;
- Решимост за спазването на обществения ред, сигурността на гражданите и толерантността в отношенията между хората;
- Убеденост в успешното изпълнение на поетите ангажименти към жителите на общината;
- Персонална отговорност, прозрачност и професионална ети-ка в работата на всеки един общински служител;
- Конструктивно партньорство с българското правителство, областната администрация и Европейската комисия, в полза на жителите и гостите на общината;
- Професионализъм и вещина в делата на кметовете на Свищов и селата.

В желанието си да удовлетвори изискванията на своите граждани, общинската администрация се ръководи от принципите, които са гарант за успешното й функциониране, а именно:

- насоченост към клиента;
- лидерство;
- приобщаване на хората, работещи в организацията;
- процесен подход;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

- системен подход за управление;
- непрекъснато подобряване;
- вземане на решение, основано на факти;
- взаимноизгодни отношения с доставчиците.

Тези принципи ефективно се прилагат и в Община Свищов. Като организация, стремяща се към непрекъснато подобрене на управленската дейност и процеса на работа, през 2008 година Община Свищов е внедрила и е сертифицирана по ISO 9001:2000, в рамките на проект, изпълняван от Министерството на държавната администрация по Оперативна програма „Административен капацитет”. През 2009 година Община Свищов защити положителна оценка за прилагане на ISO 9001:2000 и получи сертификат за по-високата версия на стандарта ISO 9001:2008. Ресертификационните одити по стандарта през 2010, 2011, 2012 и 2013 година доказаха, че Община Свищов прилага ефективно внедрената система за управление и тя постига целите и политиката на организацията.

С цел осигуряване на повече информация и по-добра функционална ефективност Община Свищов започна процедура за цялостно обновяване на официалния сайт на Общината. Извършено е актуализиране на информацията във всички раздели на сайта с цел по-добра функционалност и модерна визия.

В процеса на реализиране на ОПП общинската администрация и общинския съвет си взаимодействат както с обществени структури, така и с неправителствения сектор при реализиране на социалната политика и при реализацията на проекти с подчертан социален характер.

Подобрени са организацията и качеството на предоставяните от общинската администрация услуги. Въведени са добри практики и положителен опит в организацията на публичните услуги в общината. Укрепен е капацитетът на общинската администрация и подобряване координацията в процеса на изпълнение на общинския план за развитие;

Общинска администрация Свищов е структурирана съобразно функционалните направления, по които осъществява своята дейност като изпълнителен орган на местното самоуправление.

Към 31.12.2013 г. щатният брой на служителите в Община Свищов е 127 броя, от които 93 общинска администрация от държавни приходи и 34 броя общинска администрация от местни приходи.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

В трите общински предприятия щатът е общо 114 броя (ОП „Обреди – Свищов” – 10 души; ОП „Пазари Свищов” – 12 души; ОП „Чистота” – 92 души).

От съществено значение за местната общност е подобряването на социално-икономическата среда, което може да се постигне единствено и само с добро управление на процесите и ресурсите.

В изпълнение на вменените отговорности и решенията на Общински съвет, администрацията осъществява административно, методическо и финансово управление и контрол на повече от 40 броя второстепенни разпоредители с бюджетни кредити и дейности, предоставя административни и публични услуги на населението чрез:

- Общинските образователни учебни заведения (9 бр.), професионални гимназии (3 бр.), детски градини (9 бр.), извънучилищни образователни форми към всяко училище и в читалищата;
- Кметствата и кметските наместничества на територията на общината – 15 броя;
- Социални домове и дейности: Дом за стари хора с отделение за лежачо болни “Мария Луиза”, СУПЦ “Св. Климент Охридски”, село Овча могила, Дневен център за деца с увреждания, Център за обществена подкрепа, Домашен социален патронаж, Звено за услуги в домашна среда, Личен асистент и Социален асистент;
- Здравно обслужване и грижи за децата в детски ясли и млечни кухни, медицински кабинети в учебните и детски заведения, подпомагане на крайно нуждаещи се от медицинска помощ;
- Опазване и обогатяване на културно-историческото наследство - ПБНЧ "Еленка и Кирил Д. Аврамови - 1856", ПБХ "Янко Мустаков", МФ "Алеко Константинов", Държавна градска библиотека, Школа по изкуствата, Художествена галерия "Николай Павлович", Исторически музей, читалищата в 15 села на свищовска община, дейности по годишния културен календар и развитие на туристическия потенциал;
- Поддържане на общинската инфраструктура, териториите за обществено ползване и околната среда - подготовка и изпълнение на инвестиционни програми и проекти с бюджетно и външно финансиране от европейски, международни и национални фондове и програми, както и управление на дейностите по поддържане и опазване на околната среда;
- Общински предприятия и търговски дружества, насочени към подпомагане предоставени услуги на населението и бизнеса: Предприятие за организиране на радостни и тъжни ритуали (Общинско предприятие „Обреди – Свищов”),

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Общински пазар за селскостопански продукти, Общински индустриални зони (в процес на планиране са две зони: източна и западна индустриална зона), паркоустройване на населените места;

- Административно-техническо обслужване в Община Свищов е организирано на принципа „едно гише” на партерния етаж на общинската административна сграда, като услугите са ясно обозначени, лесно достъпни, включително и за хора в неравностойно положение, осигурени със съвременна техника, софтуер и офис-обзавеждане, осигуряващи непрекъснат режим на обслужване с продължителност 8 часа всеки работен ден в съответствие с нормативните изисквания - *Фронт-офис № 1* – Сградата на Община Свищов „Общински център за административно обслужване и информация на гражданите” и *Фронт-офис № 2* Служба „Местни данъци и такси”.

Броят на видовете услуги, предлагани в горепосочените офиси и общински институции е разностранен /над 80 вида услуги/, като същите са разпределени като административни, технически, услуги от стопански характер и други, а общият брой на предоставените услуги за 2013 г. е 53 650.

Таблица 40. Образователен ценз на служителите и участието им в обучения

Година	Образователен ценз на служителите спрямо общия им брой			Служители, участвали в обучения спрямо общия им брой
	Висше %	Средно %	Основно %	%
2013	77 %	23 %	0 %	79 служители, участвали в обучения по проект „Повишаване капацитета, квалификацията и ефективността на служителите на Община Свищов, чрез провеждане и участие в обучителни и квалификационни курсове” реализиран по ОПАК.

Източник: Община Свищов

Общината членува в следните организации:

- Асоциация на дунавските общини "Дунав";
- Трансграничен Еврорегион "Дунав – юг";
- Национално сдружение на общините в Република България.

Един от основните приоритети на общинското ръководство в периода след присъединяването на България към Европейския съюз през 2007 година бе изграждане на необходимия административен капацитет за разработване и управление на проекти, финансирани чрез оперативните програми в България. Създаден е капацитет за ефективно планиране, програмиране, управление, контрол, наблюдение и оценка и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

подготовка за усвояване на средствата по структурните инструменти на ЕС, а така също от национални и местни източници. В общината е изградено специализирано звено по управление на програми и проекти и работа по Структурните фондове и програми.

В голяма степен за придобиване на административен, технически и финансов опит помогнаха разработването и реализацията на редица проекти по предприсъединителните фондове, международни и национални програми като община Свищов е сред общините реализирали значими проекти по програма ФАР, проект „Красива България”, Социалния инвестиционен фонд, програма ШАРС на Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество, Програмата на ООН за развитие и други.

През програмния период 2007-2013 общинското ръководство работи за изпълнение на Общински план за развитие. В рамките на разглеждания период са реализирани различни инвестиционни и меки проекти и са осъществени капиталови разходи за постигане на заложените приоритети. Предвиденият индикативен размер на инвестициите в ОПР на община Свищов е в размер на 88 980 хил. лв., постигнато е изпълнение на 73.12% като действително реализираните инвестиции са в рамките на 65 060 хил. лв.

Една част от неизпълнението се дължи на предприети действия от страна на държавата за изграждане на регионална система за управление на отпадъците чрез реализиране на проект „Регионално депо за обезвреждане на твърди битови отпадъци в регион Левски (Никопол)” и реализираната инициатива на частни предприемачи за създаване на ферибот „Свищов-Зимнич”. Другата основна част е забавяне на инвестициите в областта на изграждане на общинската пътна и улична мрежа поради недостиг на собствен ресурс и недостатъчно публично финансиране по оперативните програми.

В рамките на периода разпределението на инвестициите е неравномерно като пика на привличане на инвестиционен ресурс, както и на средства по меките мерки е в рамките на 2012 г. (43 585 197 лв.). Това се дължи основно на готовността на работните проекти, както и на начина работа на оперативните програми в страната.

Таблица 41. Анализ на изпълнението на индикативната финансова таблица на ОПР на община Свищов

Приоритет	Инвестиционен план, лв.	Инвестирани средства, лв.	в т. ч. по години				
			2009	2010	2011	2012	2013

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Приоритет 1	34 110 000	32 937 599	217 772	2 548 507		30 138 347	32 973
Приоритет 2	31 650 000	14 830 071	503 056	1 228 428	4 204 052	3 553 078	5 020 353
Приоритет 3	7 320 000	6 053 061				5 581 061	472 000
Приоритет 4	13 900 000	10 126 662	1 753 309	313 575	117 516	4 005 639	3 936 623
Приоритет 5	2 000 000	1 113 000				307 072	805 928
Общо инвестиции	88 980 000	65 060 393	2 474 137	4 090 510	4 321 568	43 585 197	10 488 981

Източник: Доклад от последваща оценка на изпълнението на Общински план за развитие на Община Свищов (2007-2013)

За повишаване на административния капацитет и готовността на общинска администрация Свищов да посрещне предизвикателствата на новия седем годишен период 2014-2020 г. са реализирани редица проекти по ОПРР и ОПАК.

През 2013 г. Община Свищов реализира проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Свищов – подобро качество на живот, жизнена и работна среда”, по Оперативна програма „Регионално развитие“. Общата цел на проекта е изработване на Интегриран план за градско възстановяване и развитие (ИПГВР), насочен към устойчиво и трайно преодоляване на високата концентрация на икономически, природни и социални проблеми в гр. Свищов. Проектът е на обща стойност 484 480 лева.

По проект „Проектна готовност на град Свищов по ОПРР за периода 2014 - 2020 г.“, по ОПРР, който в момента се реализира от Община Свищов се разработват готови (зрели) проекти в пълна степен на проектна готовност, с които община Свищов като конкретен бенефициент ще има възможност да кандидатства за финансиране със средства по линия на оперативната програма „Региони в растеж” през следващия програмен период 2014 – 2020 г. с обща стойност 549 646 лв.

Проект „Повишаване на капацитета, квалификацията и ефективността на служителите от Община Свищов, чрез провеждане и участие в обучителни и квалификационни курсове” се реализира с подкрепата на ОПАК. Общата цел на проекта е: повишаване на професионалната компетентност, квалификацията и капацитета на служителите в администрацията на Община Свищов; осигуряване на специализирано обучение на служителите, съобразено с необходимостта от развитие на специфични

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

компетенции; обучение на служителите, съответстващо на общите цели на управление на администрацията; повишаване на мотивацията за развитие на служителите от Община Свищов; укрепване на административния капацитет на служителите в общината чрез обучение, осигуряващо повишаване на професионалните компетенции и възможностите за професионално развитие на служителите в администрацията. Проектът е на обща стойност 89 746,75 лева.

Проект „Въвеждане на механизми за мониторинг и контрол на изпълняваните общински политики за по-ефективно функциониране на общинската администрация”. Неговата основна цел е: постигане на ефективно функциониране на администрацията на Община Свищов; подобряването на процеса на разработване и прилагане на политики в партньорство и координация с всички заинтересовани страни; въвеждане на ефективни механизми за мониторинг и контрол на изпълнението на общински политики; разработването на Общински план за развитие на Община Свищов за периода 2014 – 2020 г.; изготвяне на оценка на изпълнявания ОПР, социално-икономически анализ и SWOT анализ на Община Свищов, както и подобряване на координацията между отделните звена в общинската администрация. Общата стойност на проекта възлиза на 79 870,00 лева, изцяло осигурени от ОПАК.

Реализиран е проект „Подобряване на трансграничната мобилност в региона на Свищов-Зимнич“ чрез развитие и реконструкция на главни участъци от транспортната инфраструктура“. Целта на проекта е да се подобри транспортната достъпност и придвижването на хора, стоки и услуги, чрез подобряване на съществуващите условия на средата и развиване на нови съоръжения за транспорта и достъпа до тях и да се осигури ефективен и редовен обмен на информация и данни с трансгранично значение. Общата стойност на проекта е 4 900 000 лв. и е финансиран по програма „Трансгранично сътрудничество България Румъния” 2007-2013 г.

Проект „Подобряване на ефективността и ефикасността на администрацията на Община Свищов” е финансиран по ОПАК, Основната цел на проекта е подобряване на ефективността и ефикасността на работа на общинската администрация чрез провеждане на функционален анализ, разработване на предложения за промени в нормативни, стратегически и други документи и в устройствените правилници на администрацията, дейности за подобряване на организацията, работните процеси и координацията в рамките на една административна структура.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

7. SWOT АНАЛИЗ

7.1. Анализ на проблемите, възможностите и заплахите за устойчивото развитие на Община Свищов.

1) SWOT: В географското положение, природните и антропогенните условия и ресурси

- Възможности за трансгранични връзки с Румъния и други европейски страни, възможности да се преодолее негативният ефект на границата и да се използва като предимство, вкл. чрез налагане на фериботен комплекс „Свищов – Зимнич“ като естествен, икономически най-изгоден транспортен коридор за потоците от стоки и пътници в посоки „Юг – Север“, „Югоизток“ – Северозапад“ и „Югозапад – Североизток“ на картата на Европа и Близкия изток;
- *Заплаха от засилване на периферния граничен характер на общината при нереализиране на възможностите за трансгранично сътрудничество;*
- Възможности за устойчивост и развитие на индивидуалността и разнообразието на общинската територия;
- Възможности за разнообразно, високопродуктивно и специализирано земеделско производство, за ефективно използване на богатия поземлен ресурс, за увеличаване делът на трайните насаждения – лозята и за подобряване структурата на земеползване чрез земеустройствени и комасационни проекти в землищата;
- *Заплаха за пазарно ценови и климатични въздействия върху ефективността на обработването на земя;*
- Възможност за извличане на максималния ефект от пасищата, мерите и обработваемите земеделски площи чрез механизма на евросубсидиите за единица площ;
- Възможности за водоснабдяване на общината и съседни общини, при влагане на значителни инвестиции в съоръжения за пречистване на питейната вода, възможности за ефективно напояване като се възстановят разрушените хидротехнически съоръжения и напоителни системи, за рибно стопанство и рекреация по р. Дунав.
- *Заплаха за пазарно ценови и климатични въздействия върху ефективността на обработването на земя;*

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

- Възможности за увеличаване на лесистостта чрез залесяване край населените места, реките и водните площи, възможности и за стопански ефект от засаждане с бързорастящи дървесни видове;
- *Заплаха от природни бедствия с трансграничен произход и като резултат - нарушаване на устойчивостта и нормалното функциониране на града и общината;*
- Възможности за активно включване на културно-историческото наследство в съвременния културен и икономически живот и експанзия на Свищов като туристическа дестинация;
- *Заплаха от пренебрегване на грижите към околната среда, природното и културно-историческото наследство поради липса на достатъчно ресурси за поддържането им.*

2) SWOT: В демографските процеси и човешкото развитие

- *Заплаха от намаляване на демографските ресурси и разколебаване на социалната и икономическата устойчивост;*
- Възможности за лансиране на един умерено оптимистичен сценарий за демографско развитие на общинския център при заплаха за обезлюдяване и драматично застаряване на населението в селата на общината;
- Възможности за устойчиво поддържане на модела на етническа толерантност;
- Възможности за повишаване привлекателността на Свищов като място за живеене и развитие;
- *Заплаха от редуциране привлекателността на Свищов като място за отглеждане на деца, поради закрито родилно отделение в МБАЛ „Д-р Николай Павлович“.*

3) SWOT: В техническата инфраструктура

- Възможности за реализация на мащабна транспортна и обслужваща инфраструктура с национално и международно значение;
- *Заплаха от бюрократични пречки на национално и регионално ниво за подобряване транспортната инфраструктура и трансграничните превози;*
- Възможности за изграждане на водоснабдителни мрежи и съоръжения за водоснабдяване и извън територията на общината, дори в съседна Румъния;
- Възможност за увеличаването на дела на средствата по Оперативни програми като начин на финансиране на инфраструктурата;

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

- Стратегическа възможност за изграждане на интермодално транспортно съоръжение през река Дунав (мост) за утилизирание на уникалното географско положение на картата на Европа – най-южна точка на реката.

4) SWOT: В инфраструктурата на социалната сфера – образование, култура, здравеопазване

- Възможност и практики за развитие в СА „Д. А. Ценов” на авангардни образователни, изследователски и информационни технологии с позитивно влияние върху града и образователната система на общината като цяло поддържащи визията на академичен център с национално и международно значение;
- *Заплаха от загуба на позиции в образованието в резултат от държавна политика на роене на висши училища с акредитирани икономически специалности;*
- *Заплахи от неблагоприятни перспективи за ефективно поддържане на скъпоструващите публични обекти на социалната инфраструктура - училища, здравни заведения и културни институции при намаляващ брой обслужвани лица;*
- Възможност за дългосрочно решение на проблема за финансиране на инфраструктурата чрез предефиниране на отговорностите и разпределението на приходите между централна и местни власти;
- Възможност за повишаване качеството на здравните услуги чрез проекти за обновяване на оборудването и апаратурата, съчетано с качествен и висококвалифициран медицински състав;
- Възможност за развитие на културните традиции, за извличане на ползи от богатото културно наследство и издигане ролята на град Свищов като културен център с (античен град Нова; фестивален център на фолклора и самодейността; палитра от дейности на ПБНЧ „Еленка и Кирил Д. Аврамови – 1856“;
- Възможности за подобряване на договора с обществената система в средносрочен план или за получаване на субсидии за експлоатацията. Възможности за осъществяване на програми за финансиране от различни организации-донори, съдействие от НСОРБ;

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

- Възможности за постигане на европейски стандарти за среден престой на пациентите, проведени леглодни и процент на заетост на легловият фонд при осигуряване на необходимото финансиране.

5) SWOT: В икономическото развитие

- Възможности за използване на диверсифицирания производствен потенциал, за привличане на стратегически инвеститори в индустрията, селското стопанство и големите инфраструктурни проекти, за използване на държавната политика за развитието на малките и средните предприятия;
- *Заплаха за засилена конкуренция от страна на развитите икономики и пазарен натиск във водещите икономически сектори на общината;*
- Възможности за умерено разпределение на социалната тежест от безработицата с разработване на програми за временна заетост;
- *Заплаха от формиране на устойчив контингент от постоянно безработни без перспективи за трудова реализация;*
- Възможности за развитие на трансгранично сътрудничество и трудова мобилност в рамките на ЕС;
- *Заплаха от западане на търговското значение на Свищов поради неразвити транспортни връзки вътре в страната и поради трансгранично замърсяване и бъдещи екологични рискове;*
- Възможности за продължаваща експанзия в развитието на лозарството и винарството, наред с традиционното зърнопроизводство.

6) SWOT: В селищната мрежа и урбанистичното развитие

- Възможности за поддържане на добър баланс между града и селските населени места, възможности за развитието на Свищов като важен опорен център на селищната мрежа в региона и страната;
- *Заплаха за устойчивостта на селищната мрежа и деградация на селските населени места като социална и физическа среда;*
- Възможности за трансформиране на сегашната база за натурално производство в пълноценна база за рекреация и двойствено градско-селско обитаване и за развитие на нови връзки между града и селото;
- *Заплаха за по-нататъшна изолация на населените места (селата) при ограничаване на достъпа до услуги с обществен и частен характер.*

7) SWOT: В състоянието на околната среда

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

- Възможности за внедряване на нови, екологосъобразни практики за основните производства в „Свилоза“;
- *Заплаха от перманентност на процеса на замърсяване от страна на „Свилоза“ независимо от мерките по ограничаване на вредните емисии, от трансграничното замърсяване от Зимнич;*
- Възможности за пускане в експлоатация на одобрено за финансиране съоръжение за пречистване на отпадните води, зауствани в р. Дунав;
- *Заплаха от влошаване на качествата на околната среда и допълнително замърсяване на почвите и водите;*
- *Заплаха от по-нататъшно влошаване на шумовия фон и комфорта на обитаване в града;*
- *Заплаха от влошаване на микроклимата и естетическите качества на градската среда;*
- *Заплаха от възможен рестарт на ядрения проект в съседната община Белене с рискове за влошаване на радиационния фон и попадане на общината в т.нар. “санитарна зона”.*

8) SWOT: В институционалното развитие и гражданското участие

- Възможности за успешно сътрудничество на местно ниво с редица неправителствени организации;
- *Заплаха от конкуренцията на община Свищов с агломерацията В. Търново - Г. Оряховица. Привилегированото положение на В.Търново като областен център дава предимства не само на община В. Търново, но и на урбанизираната агломерация около града;*
- Възможности за самоиздръжка и успешно осъществяване на общинските функции със собствени ресурси.

7.2. Индикативни фактори на SWOT анализа

Идентификацията на външните фактори, разглеждани като благоприятни възможности и потенциални заплахи, както и на вътрешните фактори, разглеждани като силни и слаби страни на общината, е извършена по метода на мозъчната атака с участието на фокус групи от бизнеса, НПО и местната администрацията от община Свищов.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Таблица 42. Осреднени оценки по отделни сегменти на околната среда

Осреднени оценки по отделни сегменти на околната среда		Оценки 2007-2013	Оценки 2014-2020
1.	Политическа среда	6,50	6,22
2.	Правна среда	6,00	6,50
3.	Икономическа среда	3,00	6,00
4.	Социална среда	5,50	5,94
5.	Природно-географска	7,33	6,15
6.	Демографска	3,00	5,14
7.	Инфраструктурна	4,20	5,73
8.	Отраслова среда	4,33	6,33
9.	Институционална среда	5,33	6,06
10.	Културна среда	5,33	7,80
11.	Екологична среда	5,00	6,43

Таблица 43. Рекапитулация на резултатите от оценката на факторите на средата

Вид оценка	Оценки 2007-13	Оценки 2014-20
Средна оценка на потенциалните заплахи	3,61	4,43
Средна оценка на благоприятните възможности	7,26	6,19
<i>Брой на външните заплахи</i>	27	5
Процент на външните заплахи	58,70%	10,60%
<i>Брой на благоприятните възможности</i>	20	42
Процент на благоприятните възможности	41,30%	89,40%
Всичко идентифицирани външни фактори	47	47

Таблица 44. Аналитични оценки на външни фактори на въздействие

СЕГМЕНТИ НА СРЕДАТА	ВЪНШНИ ФАКТОРИ	№	Оценка от 1 до 10
Политическа среда	Степен на доверие в държавните институции, политическа стабилност, политизация	1	5,62
	Финансови взаимоотношения между държавата и общините и степен на финансова децентрализация	2	6,52
	Развитие на формите на пряката демокрация и гражданското общество	3	6,16

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

	Приобщаване на общината към ЕС и възприемане достиженията на правото на общността	4	6,24
	Наличие на международни и национални програми за подпомагане на общините	5	6,58
Правна среда	Национално законодателство в областта на местното самоуправление и отражението му върху дейността на общините	6	7
	Международно законодателство и отражението му върху дейността на общините	7	6
Икономическа среда	Състояние на макроикономическата среда - ръст на БВП, инвестиционна активност, инфлация	8	5,84
	Достъп до кредити, данъчни облекчения за бизнеса	9	6,39
	Равнище на трудовата заетост и безработица в страната и региона	10	6,06
	Рентабилност и производителност на труда на предприятията от страната и региона. Конкурентноспособност.	11	5,69
Социална среда	Равнище на доходите в страната и региона	12	4,66
	Образователна система – нормативна база, състояние, успешност на реформите	13	6,75
	Здравеопазна система – нормативна база, състояние, успешност на реформите	14	5,21
	Развитие на обществените услуги – качество, достъпност, обхват	15	5,7
	Качество на битовата среда – осигуреност с жилища, състояние на жилищния фонд	16	6,03
	Качество на работната среда – наличие на норми регулаторни механизми	17	5,61
	Наличие или отсъствие на етническо напрежение и конфликти в страната и района. Държавна политика в областта на етническата толерантност	18	6,85
	Държавна политика в областта на равнопоставеността на половете	19	6,72
Природно-географска	Релеф (благоприятства или не развитието на общината)	20	6,47
	Климат (благоприятства или не развитието на общината)	21	6,26
	Почви (благоприятстват или не развитието на общината)	22	7,71
	Наличие или отсъствие на водни ресурси	23	6,9
	Наличие или отсъствие на достатъчно горски ресурси и политика по опазването им	24	5,97
	Наличие или отсъствие на полезни изкопаеми	25	3,61
Демографска	Възрастова структура на населението	26	5,26
	Естествен прираст	27	4,76
	Миграционни процеси	28	4,91
	Урбанизация на населените места и отражението ѝ върху развитието на общината	29	5,64
Инфраструктурна	Транспортна инфраструктура – състояние на националните и регионални транспортни артерии. Капацитет и използваемост.	30	6

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

	Комуникационна инфраструктура – пощи, далекосъобщения, радио и телевизионни мрежи	31	6,81
	Състояние на В и К мрежата и качество на обслужването	32	5,41
	Мелиоративни съоръжения – наличност и състояние	33	4,22
	Енергийни мрежи – наличност и състояние	34	6,21
Отраслова среда	Развитие на промишлеността в района	35	5,18
	Развитие на селското стопанство	36	7,44
	Развитие на услугите	37	6,36
Институционална среда	Състояние на неправителствения сектор	38	5,29
	Състояние на бизнес-структурите – икономическо състояние, стабилност, отношение към местната власт, намерения за дългосрочно пребиваване в района	39	6,28
	Състояние на правораздавателните институции, охранителни организации и др.п. и отношението им към общината	40	6,61
Културна среда	Качество на нормативната уредба в областта на културата	41	6,25
	Държавна политика в областта на културата – подпомагане, финансиране, инвестиции	42	5,84
	Културно и образователно равнище на населението. Степен на задоволеност на културните потребности.	43	5,3
Екологична среда	Национална политика в областта на екологията и отражението ѝ върху състоянието на общините – функции на органите, системи за мониторинг и контрол, ефективност на мерките	44	7,58
	Наличие и достъпност на национални и международни програми за финансиране на общински проекти в областта на екологията	45	6,19
	Наличие на трансгранични замърсявания	46	6,19
	Степен на съдействие от страна на обществото по отношение спазването на екологичните норми	47	5,77

Оценката на факторите на околната среда може да се определи като умерено позитивна. В сравнение с предходния програмен период обаче е налице значително нарастване на броя на външните фактори, които са оценени позитивно.

С оглед на изключителната важност на демографските процеси в методиката за SWOT анализ е включено експортно прогнозиране на очакванията за промени в населението на община Свищов като цяло, град Свищов и 15-те населени места в общината¹.

¹ Оценката е в седемстепенна скала: „-15”; „-10”; „-5”; „0”; +5; „+10”; и „+15”: При поставянето на оценка „-15” за съответната оценявана териториална единица се приема, че дават прогноза за намаление на населението с 15 и повече процента; Оценка „-10” респективно намаление на население с приблизително 10%; Оценка „-5” респективно намаление на население с приблизително 5%; Оценка „0” означава прогноза за запазване на населението; Оценка „+5” означава увеличение на

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Таблица 45. Териториални единици

Териториална единица	№	Скала
2.1. Община Свищов	48	-5,48
2.2. Град Свищов	49	-0,83
2.3. Селата на община Свищов	50	-8,41

Получените прогнози сочат консолидирани очаквания за намаление на населението на общината с 5,48% при база началото на 2014 г. като за селата прогнозата е за 8,4% намаление, а за града 0,83% намаление.

Чрез оценката на вътрешните фактори на общината могат да се определят като нейни силни или слаби страни.

Средните стойности на оценките на отделните вътрешни фактори (5,33) показват, че силните страни надделяват значително над слабостите. От общо идентифицираните 64 характеристики на общината, само 4 се определят като нейни слаби страни, а цели 60 като силни страни.

Таблица 46. Осреднени оценки по групи характеристики на вътрешните фактори

№	Осреднени оценки по групи вътрешни характеристики	Оценки 2007-2013	Оценки 2014-2020
1	Степен на използване на природно-географския потенциал	5,5	5,15
2	Развитие на икономиката	3,75	5,86
3	Финансова политика	4,5	6,69
4	Благоустройство и комунално стопанство	4	5,89
5	Развитие на здравеопазването	7,75	5,68
6	Развитие на образованието	5,33	6,83
7	Развитие на културните дейности	5,6	6,4
8	Развитие на социалните дейности	6	6,48
9	Екологично състояние на общината	5,44	5,88

населението с 5%; Оценка „+10” означава увеличение на населението с 10%; Оценка „+15” означава увеличение на населението с 15 и повече процента.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Таблица 47. Рекапитулация на резултатите от оценката на вътрешните фактори

Вид оценка	Оценки 2007-2013	Оценки 2014-2020
Средна оценка на слабите страни	3,67	5,36
Средна оценка на силните страни	7,46	6,24
Брой на слабите страни	36	4
Процентно съотношение на слабите страни	56,25%	93,75%
Брой на силните страни	28	60
Процентно съотношение на силните страни	43,75%	6,25
Всичко идентифицирани вътрешни фактори	64	64

Таблица 48. Аналитични оценки на вътрешните фактори на въздействие

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНАТА	ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	№	Оценки от 1 до 10
Степен на използване на природно-географския потенциал на общината	Степен на използване на почвено-климатични предпоставки за развитие на отраслите на икономиката	51	5,9
	Използване и опазване на водните ресурси на общината	52	6,03
	Използване, опазване и възпроизводство на горските ресурси	53	5,27
	Степен на използване на полезните изкопаеми	54	3,38
Развитие на икономиката	Икономическо състояние на предприятията от общината – рентабилност, производителност, конкурентоспособност, перспективи	55	6,29
	Състояние на материалната база на предприятията	56	5,52
	Успешност на приватизацията – състояние на приватизираните предприятия	57	5,16
	Развитие на разнообразни форми на обществено-частно партньорство	58	4,88
	Развитие на частния бизнес и на малките и средни предприятия	59	5,97
	Ефективно управление на общинските търговски дружества	60	6,42
	Наличие на разнообразни форми на сдружения на бизнес структурите като търговски камари, палати, комитети и др. и партньорството им с общинската администрация	61	5,16

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

	Състояние на селскостопанските кооперации и фирми – финансова стабилност, инвестиционна активност, продукция	62	7,44
Финансова политика	Качество на бюджетния процес – ориентирането му към стратегическите цели, използване на съвременни форми за разработване, привличане на обществеността	63	7,16
	Наличие на действаща и адекватна система за финансово управление и контрол	64	7,28
	Наличие на методики за остойностяване на публичните услуги и прилагането им при определяне на местните такси и цени на услуги. Въвеждане на общински стандарти за финансиране на общинските дейности	65	6,53
	Потенциал за увеличаване размера на местните приходи	66	6,16
	Тенденции в събираемостта на местните приходи	67	7,17
	Оценка на инвестиционните възможности на общинския бюджет	68	6,41
	Привличане на средства от алтернативни приходоизточници – съвместни обществено-частни инициативи, лизинг, банкови и облигационни заеми и ефекта върху общинския бюджет	69	6,93
	Наличие на неразплатени разходи	70	5,88
	Благоустройство и комунално стопанство	Степен на инвестиционна активност на общината в областта на благоустройството и комуналното стопанство	71
Състояние на междуселищната пътна мрежа		72	5,94
Състояние на уличната мрежа		73	5,5
Състояние на междублоковите пространства		74	4,94
Състояние на вертикалната планировка и пешеходните зони		75	5,7
Състояние на ВиК мрежата		76	6
Състояние на чистотата		77	6,31
Развитие на здравеопазването в общината	Достатъчност на лекарските практики в до болничната помощ	78	5,72
	Степен на покритост на населените места с лекарски и стоматологични практики	79	5,75
	Осигуреност на лекарските практики със съвременна амбулаторна апаратура, екипировка и компютри	80	5,43

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

	Физическо състояние на сградния фонд и оборудването на болничните заведения и на транспортните средства	81	5,63
	Съвременност на апаратурата в болничните заведения	82	5,84
	Степен на използваемост на легловата база в болничните заведения	83	5,93
	Степен на осигуреност на болничните заведения със специалисти	84	5,53
	Достатъчност на средствата по линия на клиничните пътеки и възможности за генериране на собствени приходи	85	5,58
Развитие на образованието в общината	Състояние и използваемост на сградния фонд в образованието	86	6,76
	Физическо състояние на оборудването	87	6,24
	Квалификация на педагогическия персонал	88	7,03
	Успешност на мерките за реструктуриране на общинската училищна мрежа и повишаване качеството на образователния процес	89	7
	Наличие на общински програми за развитие на образованието	90	7,14
	Финансова издръжка, достатъчност на средствата по линия на държавните стандарти за издръжка на образованието	91	6,83
Състояние на културата	Физическо състояние на материалната база в културата	92	6,24
	Квалификация на персонала, работещ в областта на културата	93	6,89
	Финансова осигуреност и възможност за генериране на собствени приходи на културните заведения	94	5,93
	Наличие на визия за бъдещето и на общински програми за развитие на културата в общината	95	6,55
	Международни и национални изяви и признание на културните състави	96	6,41
Развитие на социалните дейности в общината	Степен на застъпеност на социалните дейности в населените места от общината – социален патронаж	97	6,67
	Възможност за достъп на инвалидите до обществени места	98	6,41
	Състояние на сградния фонд в специализираните домове за възрастни хора	99	6,75
	Наличие или отсъствие на етническо напрежение в общината	100	5,88
	Равнопоставеност на половете	101	7

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

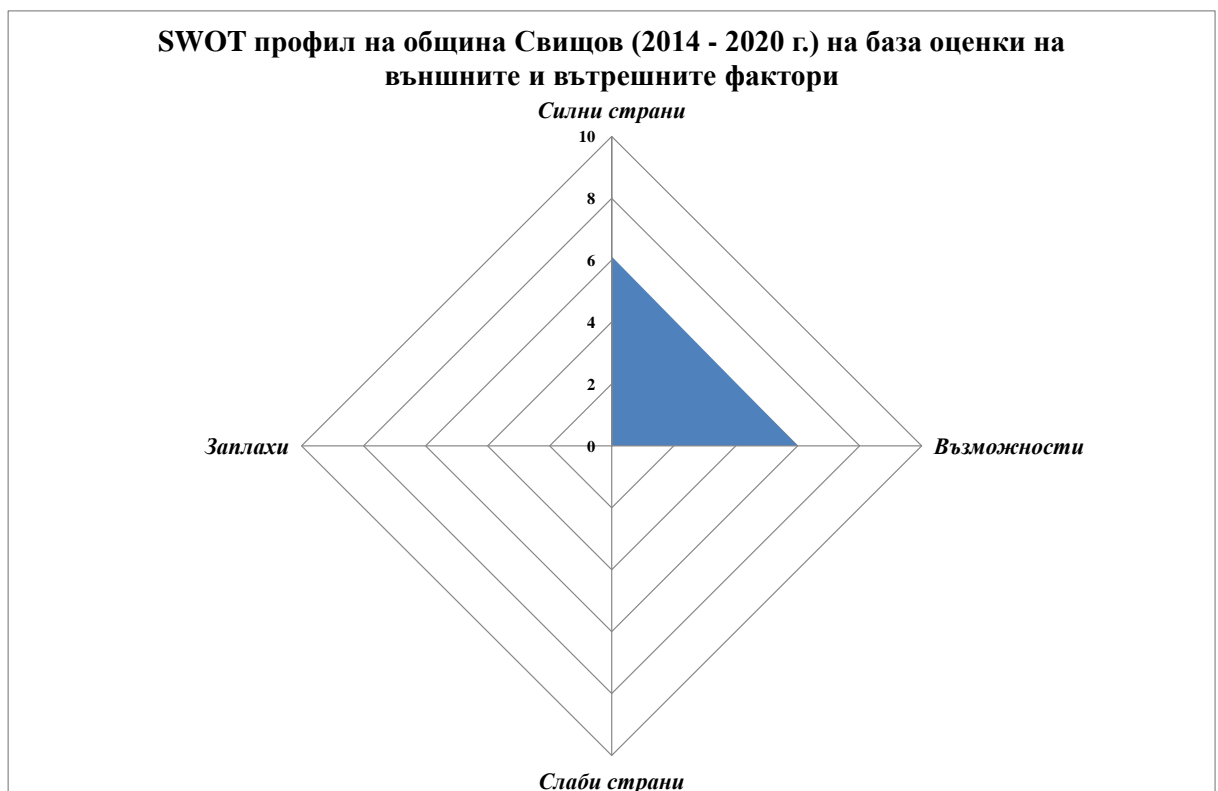
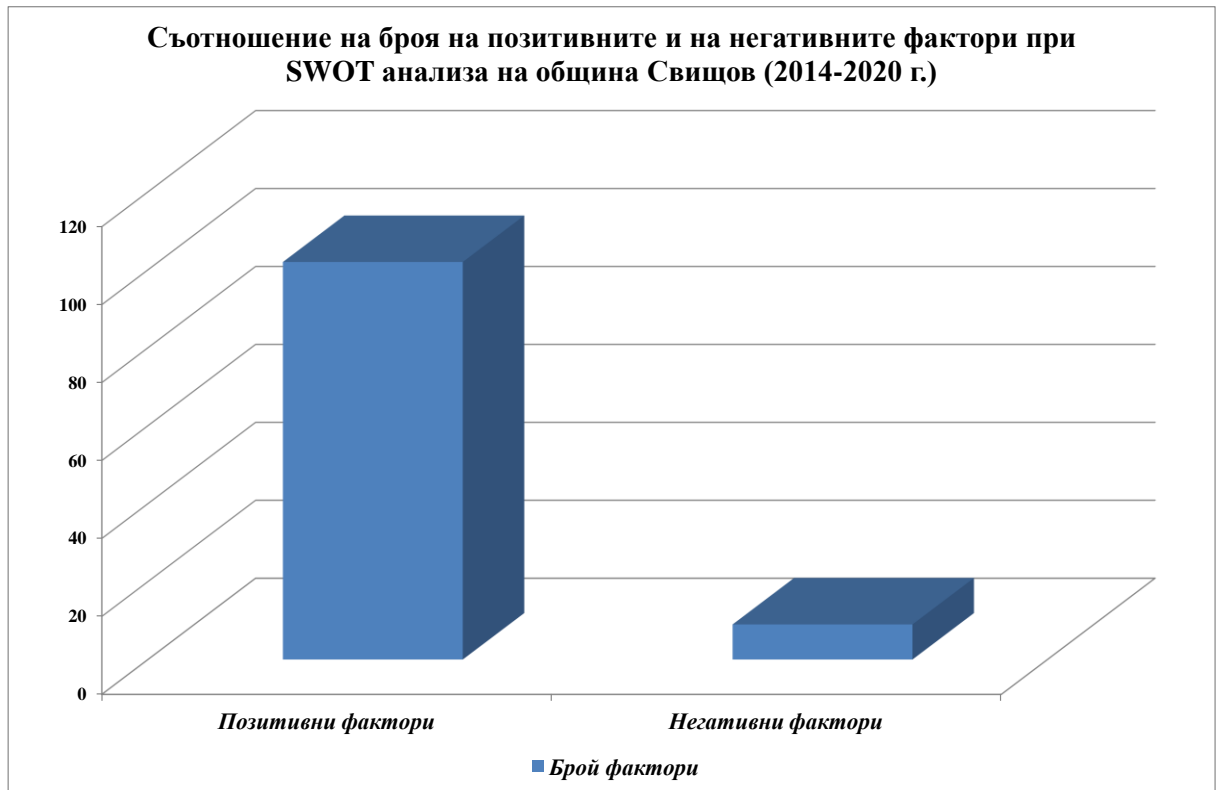
	Възможност за достъп на инвалиди до обществени места	102	6,81
Екологично състояние на общината	Наличие на спортни бази в общината, съответствието им на съвременните норми и изисквания и степен на натовареност	103	6,17
	Наличие на програми за подпомагане на масовия спорт и туризъм	104	6,1
	Регистрирани спортни изяви и спечелени престижни награди	105	6,5
	Адекватност на общинската програма по опазване на околната среда	106	6,59
	Организация на дейностите по събиране и обработка на ТБО. Състояние на сметищата в общината по оценки и стандарти на РИОСВ. Успешност на мерките по ограничаване и ликвидиране на нерегламентираните сметища. Обоснованост/ достатъчност на таксата за събиране и обработка на ТБО	107	6,18
Екологично състояние на общината	Качество на въздуха, почвата, водите	108	6,5
	Шумово замърсяване	109	6,31
	Радиационен фон	110	5,63
	Наличие на големи замърсители	111	5,86
	Наличие и състояние на защитените територии	112	6,19
	Състояние на пречиствателните съоръжения за отпадни води	113	4,25
	Реализиране на програми за енергийна ефективност	114	5,45

Оценките показват, че комбинацията от прецизни управленски решения, политики в отделните дейности общинска отговорност, както и в делегираните от държавата отговорности, са променили спрямо 2007 г. баланса на вътрешните фактори към позитивната част от скалата.

Синтетичната оценка на факторите по осите „силни страни – слаби страни“ и „възможности – заплахи“ е да се прецени на какво може да разчита общината в бъдеще, кои свои страни да развива, от какво да се предпазва и на какво може да разчита.

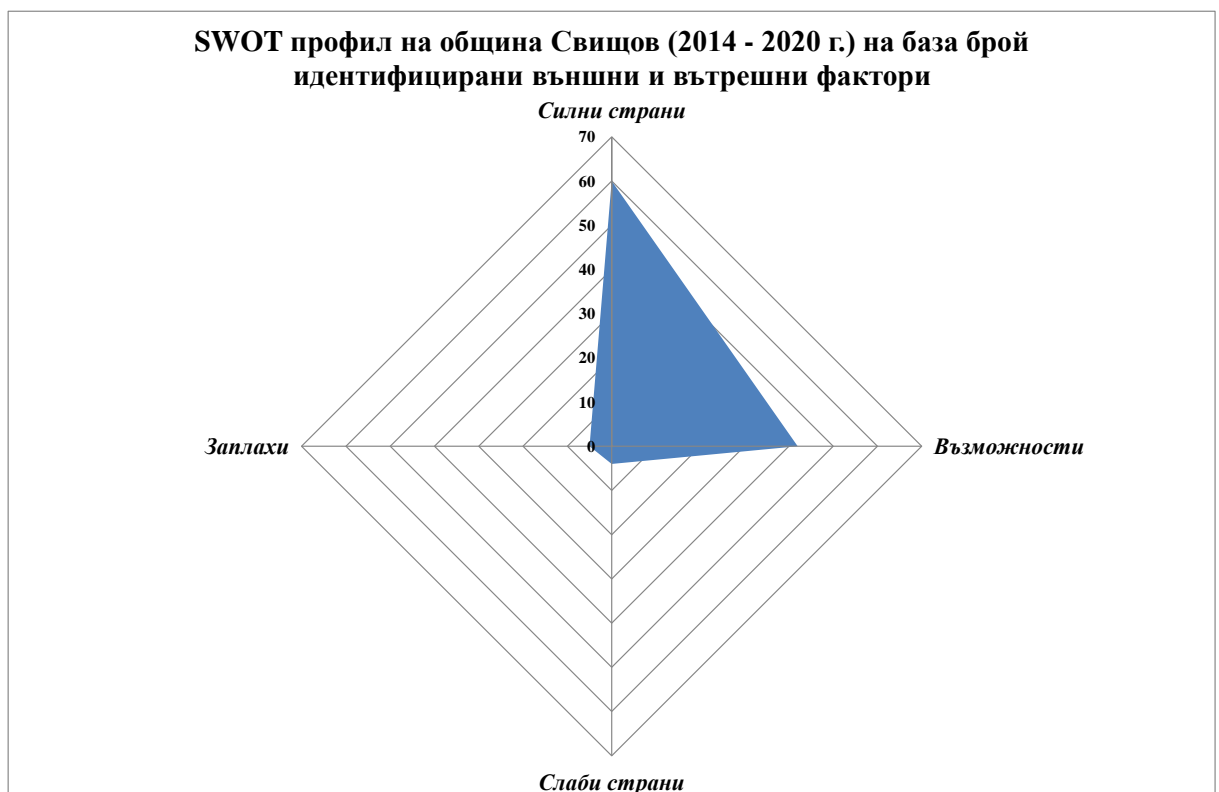
От следващата графика се вижда, че сред общия брой на идентифицираните вътрешни и външни фактори значителна част от тях са с позитивно действие, т.е. определят се като вътрешни силни страни или като възможности на външната среда. Минимална част са негативни – слаби страни и заплахи. Това определя програмния период 2014-2020 като ключов за развитието на общината.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

SWOT профила на община Свищов позиционира общината в четвъртия квадрант на SWOT матрицата за периода 2007-2013 г. За предходния програмен период това означаваше предприемане на стратегии, преди всичко към елиминиране на външните заплахи и преодоляване на слабостите. За новия програмен период позиционирането е във втори квадрант, който формира стратегия на завладяване и комбинаторно позитивно въздействие на силните вътрешни страни с благоприятните възможности на околната среда.

Вариантите за приоритети, които трябва да следва общината в своето развитие се обособят в три базисни стратегии:

- **подсилваща** ($O \leftrightarrow S$),
- **на завладяването** ($O \rightarrow W$; $S \rightarrow W$) и
- **мобилизационна** ($O \rightarrow T$; $S \rightarrow T$).

Те активират и комбинират различни елементи от SWOT анализа. Възможните стратегии комбинират елементи (благоприятни възможности и рискове) – външни за общината с вътрешни елементи (силни страни и слабости). Тази вътрешно-външна дихотомия се приписва на множество силни страни, действия и лица, действащи в и извън общината.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Благоприятни възможности, произхождащи от членството на страната към ЕС, държавната политика, макроикономическата стабилност и др. са външни елементи; опасностите, причинени от влошената демографска картина, състоянието на пазара на труда, лошата конкурентноспособност на икономиката и ниската инвестиционна активност също са външни елементи. Доброто месторазположение на общината, природно-географските дадености, културно-образователното равнище на населението, експанзията в селското стопанство, туризмът и др. (силни страни) са вътрешни елементи, както и недоброто състояние на екологията, отливът на работна сила, ниските доходи на населението (слабости). Стратегиите изтъкват ролята на външните благоприятни възможности; те подсилват силните страни на общината (подобряване на инфраструктурата за по-добро функциониране на икономиката), прекратяват слабостите (използване на чужди инвестиции за разработване на частния сектор), неутрализират рисковете и опасностите. Така ролята, изиграна от външните благоприятни възможности подсилва възможността за развитие, която е функция на фактори и ресурси в рамките на общината. Така ролята, изиграна от външните благоприятни възможности подсилва и ускорява процеса на развитие, като осигурява предпоставки за използването на ресурсите

Трите стратегии произлизат от външно/вътрешни връзки (подсилваща стратегия), външно/вътрешни – във вътрешността на общината (завладяваща стратегия) и външно/вътрешни – извън общината (мобилизационна стратегия).

Първата стратегия включва фактори и ключови ресурси, които вече съществуват в или извън общината. Тази стратегия цели да подсили силните страни на общината с външни ресурси и да използва тези силни страни за привличане на чужди инвестиции.

Втората стратегия използва вътрешни и външни средства, за да обхване слабостите (модернизацията на индустрията, подобряване на местната инфраструктура, обучаване на административни служители и т.н.) или да редуцира техния ефект (недоверието и стереотипите, произлизащи от липса на опит и познания за пазарните механизми или др.п.).

И накрая, **третата стратегия** използва същите инструменти като предишните две, но е насочена към преценяване на тези рискове и опасности, които могат да затруднят развитието на общината. Тя мобилизира вътрешни и външни фактори и ресурси, за да предпази онези дейности, които спомагат за това развитие.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

III. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СВИЩОВ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г.

1. Стратегическа рамка за планиране и програмиране на регионалното развитие на община Свищов за периода 2014-2020 г. и приемственост

Времеви обхват - ОПР на община Свищов е средносрочен програмен документ със седем годишен период, съобразен с времевия обхват на планиране на политиките за развитие на ЕС и РБ, обхващащи периода 2014 – 2020 г.

Териториален обхват – Документът обхваща територията на община Свищов като при планирането са отчетени характеристиките и особеностите на нейната структура, свързаност и социално-икономическите взаимовръзки.

Стратегическата част на ОПР на община Свищов за периода 2014-2020 г. очертава насоките за развитие на общината във всички сфери на социално-икономическия живот. Тя отчита и кореспондира пряко със действащата законодателна и стратегическа рамка за регионално развитие на национално и европейско ниво.

Стратегическата рамка на национално и европейско ниво е широкообхватна и отчита разнородните социално-икономически политики на държавата, както и характеристиките на регионалните особености и идентифицирания потенциал за развитие.

Широкият обхват е в следствие както на националната, така и на европейската стратегическа рамка и тяхната съгласуваност. Постановките в стратегическата част на ОПР на община Свищов кореспондират с тези на ЗРР, ППЗРР, „Методически указания за разработване на общински планове за развитие (2014-2020)” на МРРБ като провеждат на местно ниво ключовите теми за развитие от политиката за сближаване на ЕС и Регламентите за управление на фондовете на ЕС.

Йерархията в стратегическата част на ОПР на община Свищов е: визия, стратегически цели, приоритети, специфични цели, мерки и проекти/дейности.

1.1 Стратегическа рамка

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Формулираните цели са съобразени с общите цели на Стратегията Европа 2020, общата стратегическа рамка на ЕС до 2020 г., Териториалния дневен ред на ЕС 2020, утвърдените постановки в: Националната стратегия за регионално развитие за 2012-2022 г. (НСРР), Националната концепция за пространствено развитие за 2013-2025г. (НКПР), Националната програма за реформи, Националната програма за развитие: България 2020, други секторни национални стратегически документи, Регионалният план за развитие на Северен централен район от ниво 2 (2014-2020) и Областната стратегия за развитие на област Велико Търново (2014-2020).

СТРАТЕГИЯ „ЕВРОПА 2020“ И НОВАТА КОХЕЗИОННА ПОЛИТИКА НА ЕС 2014-2020 Г.

Визията на Стратегията „Европа 2020“ е да превърне Европейския съюз в интелигентна, устойчива и приобщаваща икономика с високи равнища на заетост, производителност и социално сближаване. Тази стратегия има три логически обосновани препоръчителни направления за развитие, насочени към изграждане на социалната пазарна икономика на Европа за 21-ви век:

- **интелигентен растеж** – икономика на знания и иновации;
- **устойчив растеж** – нисковъглеродна икономика, ВЕИ, конкурентоспособност чрез ефективно използване на ресурсите, добра бизнес среда за МСП и активно предприемачество;
- **приобщаващ растеж** – паралелно развитие и на традиционна икономика с висока заетост на нискоквалифицирана работна ръка, буфер срещу бедността, средство за социално и териториално сближаване;

В обхвата на тези три приоритета са очертани пет водещи цели: заетост за 75% от хората на възраст 20-64 г.; инвестиции в научноизследователска и развойна дейност – 3% от БВП на ЕС; постигане на целите „20/20/20“ по отношение на климата и енергията; дял на преждевременно напусналите училище под 10 %; дял на младото поколение с висше образование от най-малко 40%; намаление на застрашените от бедност с 20 млн.

Новата стратегия на ЕС за растеж и заетост „Европа 2020“ определя в голяма степен рамката на бъдещото икономическо развитие на България. С нея се уточняват приоритетите и целите на европейската икономика до 2020 г. Българското правителство определи националните цели за изпълнението ѝ. Те са: повишаване до 76% заетостта на жените и мъжете на възраст от 20-64 години; увеличаване равнището на комбинираните

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

(публични и частни) инвестиции в областта на научноизследователската и развойна дейност в рамките от 1.4% до 2% от БВП; намаляване емисиите на парникови газове с 20%, в сравнение с нивата от 1990 г. и увеличаване до 16% дела на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия; подобряването на енергийната ефективност приблизително с 25% и намаляването с 50% на енергийната интензивност на БВП до 2020 година; снижаване под 11% на дела на преждевременно напусналите училище и увеличаване до 36% на дела на лицата на възраст от 30 до 34 години със завършено висше образование.

Инвестициите през следващия планов период следва стриктно да са съгласувани с целите на стратегията „Европа 2020“. Въвеждат се много по-строги условия, както и стимули, за да се гарантира, че заделените за политиката на сближаване средства се използват по-ефективно и се поставя по-силен акцент върху постигането на резултати.

СТРАТЕГИЯ НА ЕС ЗА РАЗВИТИЕ НА ДУНАВСКИЯ РЕГИОН – БЪЛГАРСКА ПОЗИЦИЯ, ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Стратегията на ЕС за региона на река Дунав може да допринесе за постигане на целите на ЕС и за подпомагане на основните инициативи на кохезионната политика на ЕС. В стратегията се предлага план, по който е необходимо държавите и заинтересованите страни да предприемат конкретни действия. Поставя се акцент върху възприемането на интегриран и ориентиран към местните условия подход. Основните въпроси се разглеждат в четири стълба.

Създаване на връзки за региона на река Дунав за подобряване на мобилността и мултимодалността; за насърчаване на по-широкото използване на възобновяемата енергия; за насърчаване на дейностите в областта на културата и туризма и контактите между хората;

Опазване на околната среда в региона на река Дунав за възстановяване и запазване на качеството на водите; за управление на рисковете за околната среда; за опазване на биологичното разнообразие, ландшафтните и качеството на въздуха и почвите;

Повишаване на благосъстоянието в региона на река Дунав за развитие на обществото на знанието чрез научноизследователски, образователни и информационни технологии; за оказване на подкрепа за конкурентоспособността на предприятията, включително развитието на клъстери; за инвестиране в хора и умения;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Укрепване на региона на река Дунав за увеличаване на институционалния капацитет и сътрудничеството; за съвместна работа с цел укрепване на сигурността и предприемане на действие по въпросите на организираната престъпност и тежките престъпления.

ПРОЕКТ „DONAUREGIONEN+”

По същество проектът „DONAUREGIONEN+” представлява „Концепция за пространствено развитие на интеррегионално сътрудничество в Дунавското пространство”. Проектът е финансиран по Програмата за транснационално сътрудничество „Югоизточна Европа” и включва изработване на трансрегионални стратегии за развитие на пет трансдунавски района (ТДР) между България и Румъния. Изпълнението на дейностите по проекта се вписва в по-широкия европейски контекст, който се определя от дефинираните четири приоритетни стълба на Стратегията на ЕС за развитие на Дунавския район (свързаност и достъпност, околна среда, конкурентоспособност и добро управление и сигурност); приоритетите на Стратегията „Европа 2020” за устойчив, интелигентен и приобщаващ растеж и българската позиция за „отключване на потенциала“. На територията на СЦР попадат три от идентифицираните ТДР – **Никопол-Белене-Свищов-Зимнич**, Разград-Русе-Гюргево-Букурещ и Силистра-Кълъраш. Постановките на разработените стратегии обхващат ключовите области на устойчивото развитие: природни ресурси, човешки ресурси, селищна мрежа, икономика, транспортна и техническа инфраструктура, като предлагат интервенции с добавена стойност в контекста на транс-регионалното сътрудничество в Дунавския регион.

НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ „БЪЛГАРИЯ 2020“

Националната програма за развитие „България 2020“ е рамков дългосрочен документ, който обхваща всички сектори и източници на финансиране. Тази стратегия кореспондира с европейската стратегия „Европа 2020“ и е най-широката рамка за развитието на страната. Програмата отчита националната специфика и възможности за подкрепа и участие в постигането на общеевропейските цели и е основа за разработването на стратегическите документи за следващия програмен период. Стратегическата част на Националната програма за развитие „България 2020“ представя общата рамка на политиките за развитие на Република България до края на 2020 г. В този документ е формулирана националната визия – „Към 2020 г. България е държава с конкурентоспособна икономика, осигуряваща условия за пълноценна социална,

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

творческа и професионална реализация на личността чрез интелигентен, устойчив, приобщаващ и териториално балансиран икономически растеж“. Стратегическите цели за повишаване на жизнения стандарт, конкурентоспособността на икономиката и за изграждане на инфраструктурни мрежи са отправни точки към целите на НСРР и чрез нея достигат до регионалните планове, където намират своите реални измерения.

В Програмата са идентифицирани осем приоритетни направления, които се отнасят, както до прилагането на общоевропейските политики, така и до формулирането и изпълнението на самостоятелни национални политики, с което се обхваща пълния пакет от мерки и действия на държавата в областта на социално-икономическото развитие.

Приоритет 1: Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила.

Приоритет 2: Намалване на бедността и насърчаване на социалното включване.

Приоритет 3: Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал.

Приоритет 4: Развитие на земеделието за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси.

Приоритет 5: Подкрепа за развитие на високопроизводителна индустриална база и модерна иновативна инфраструктура, стимулиране на иновативната активност и научните изследвания.

Приоритет 6: Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса.

Приоритет 7: Изграждане на адекватна енергийна инфраструктура, подкрепа за повишаване на ресурсната ефективност и намаляване на енергийната зависимост.

Приоритет 8: Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари.

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ 2012-2022

Националната стратегия за регионално развитие за периода 2012-2022 г. е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните и междурегионалните различия в контекста на

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

общоевропейската политика за сближаване. Тази стратегия очертава националните измерения за постигане на европейските приоритети за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Тя определя дългосрочните цели и приоритети на политиката за регионално развитие, която от своя страна осигурява териториалното измерение на секторните политики и съдейства за тяхното синхронизиране. НСРР очертава рамката и дава насоки за разработването на ОПРР 2014-2020 г., както и за документите за регионално развитие на регионално, областно и общинско ниво. РПР на СЦР следва тези насоки и се придържа към същностните цели за намаляване на междурегионалните и вътрешнорегионалните различия в сферите на икономическото, социалното и териториалното развитие; осигуряване на условия за ускорен икономически растеж, високи нива на заетост и устойчиво развитие на териториалното сътрудничество. НСРР заедно с Националната концепция за пространствено развитие третира проблемите на териториално-пространственото и урбанистичното развитие, които са задълбочено изследвани, осмислени и конкретизирани в разработката на ОПР.

В Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г., Свищов е класифициран сред градовете - центрове с регионално значение, сред които освен областните градове, тяхната роля може да бъде допълвана от някои стабилно развиващи се градове в областите. Такива са Петрич, Дупница, Димитровград, Казанлък, Карлово, **Свищов**, Горна Оряховица. Така се формира третото ниво от 25 бр. центрове с регионално значение в територията на областите. Тези градове ще изиграят ролята на двигатели на регионалното развитие, ще окажат благотворно влияние на околната изостанала селска територия и по този начин ще компенсират отсъствието на големи градове. Мерките, които следва да подкрепят развитието на тези градове, включват изграждане на съвременна икономическа база на основата на конкурентоспособен индустриален сектор, стимулиране на предприемачеството, развитие и модернизиране на инфраструктурата, създаване на устойчиви работни места, технологично развитие, изграждане на бизнес паркове, създаване и развитие на центрове за иновации, нови производствени зони, използване на специфичните местни потенциали.

В Националната стратегия за регионално развитие на Р. България за периода 2012 – 2022 г. е отделено специално внимание на неформалните райони, сред най-важните от които е Дунавското крайбрежие. Фокусирането върху Дунавското пространство ще се осъществява в определени зони от двете страни на реката, между които Видин – Калафат, Козлодуй – Оряхово – Бекет, **Свищов – Никопол – Търну Магуреле**, Разград – Русе – Гюргево – Букурещ, но това следва да се осъществява чрез равнопоставеност на

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

пространственото сближаване и икономическите и социални аспекти на кохезията. Като приоритетна публична намеса е изведена специфична препоръка към транспортната инфраструктура на Свищов по отношение на подобряване на пристанищната инфраструктура.

НАЦИОНАЛНАТА КОНЦЕПЦИЯ ЗА ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ

Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. дава насоките за устройство, управление и опазване на националната територия и акватория и създава предпоставки за пространствено ориентиране и координиране на секторните политики. Заедно с НСРР 2012-2022 г. тя е основен документ в най-новото ни законодателство и дългоочакван инструмент за интегрирано планиране и устойчиво пространствено развитие. При разработването на РПР на СЦР концепцията е използвана като основа и регулатор за постигане на комплексно, интегрирано планиране на регионалното ниво в контекста на националното и общоевропейското пространствено развитие. Моделът за развитие на СЦР доразвива и конкретизира заложените в националната концепция постановки.

РЕГИОНАЛНИЯТ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕВЕРЕН ЦЕНТРАЛЕН РАЙОН ОТ НИВО 2 (2014-2020) – (РПР НА СЦР)

Визията за развитие на Северния централен район е „Устойчив, динамично развиващ се и проспериращ Европейски регион, с конкурентноспособна икономика, базирана на знанието, и на икономически ефективното и екологично използване на природо-географските ресурси, в т.ч. на река Дунав и Старопланинския район с хармонична и привлекателна за инвеститори, население и туристи жизнена среда”.

Основните постановки, произтичащи от състоянието и тенденциите в развитието на Северен централен региона на ниво 2, заедно с тези, заложи в общоевропейските и национални документи, очертават контекста за формулиране на визията и целите и на ОПР на Община Свищов, а именно:

- предизвикателствата на глобализацията, демографските промени, климатичните промени, недостиг на ресурси, енергийна зависимост, трудовата заетост;
- двигател на растежа е „икономиката на знанието и иновациите“, която се нуждае от здрави, високо образовани, свободни, мобилни и предприемчиви хора, добро управление на всички нива, нови технологии и качествени услуги;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

- разглеждане на опазването на околната среда, културното наследство и историческата идентичност като добавена стойност в развитието;

- засилване на териториалното измерение, поддържане на балансирана полицентрична мрежа от градове-центрове и подобряване на взаимодействието им със заобикалящите ги селски територии както и с периферните и пограничните територии, а именно:

За средни градове – центрове с регионално значение – в територията на областите, каквито са Габрово, Разград, Силистра и **Свищов**, действията трябва да се насочат към стимулиране на ускореното развитие. Тези градове ще изиграят ролята на двигатели на регионалното развитие, ще окажат благотворно влияние на околната изостанала селска територия и по този начин ще компенсират отсъствието на големи градове. Мерките, които следва да подкрепят развитието на тези градове, включват изграждане на съвременна икономическа база на основата на конкурентоспособен индустриален сектор, стимулиране на предприемачеството, развитие и модернизирание на инфраструктурата, създаване на устойчиви работни места, технологично развитие, изграждане на бизнес паркове, създаване и развитие на центрове за иновации и нови производствени зони, използване на специфичните местни потенциали. Стимулирането на развитието на тези градове следва да се осъществи чрез различни механизми – преференции, облекчения, включване в международни мрежи, програми и др.

- по-добра свързаност чрез подобряване на транспортната и другите инфраструктури, които гарантират достъп до здравеопазване, образование, високоскоростен Интернет и енергийни мрежи;

- използване на трансграничното, транснационалното, междурегионалното сътрудничество като влиятелен инструмент за решаване на проблеми на регионално и местно ниво с прилагане на конкретни пилотни практики;

- провеждане на политики за интегрирано развитие на градските райони;

- една от основните цели на плана следва да бъде преодоляване на вътрешнорегионалните различия, по които не се наблюдава значим напредък в периода 2007-2013 г.

Съобразявайки се с НСРР, РПР на СЦР поставя идеята за икономическо, социално и териториално сближаване на европейско, национално и регионално ниво във фокуса на стратегическите си цели:

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване – достигане на средните нива на заетост, производителност на труда и приложение на иновации в икономиката, характерни за районите от Дунавското пространство;

Стратегическа цел 2: Социално сближаване – преодоляване на междурегионалните и вътрешнорегионални различия в социалната сфера и ограничаване на риска от социална изолация и бедност;

Стратегическа цел 3: Териториално сближаване – свързаност и балансирано, интегрирано и устойчиво развитие на територията и населените места;

Стратегическа цел 4: Опазване на околната среда, съобразно предизвикателствата на климатичните промени и прилагане на европейските и национални стандарти за ограничаване на замърсяването и енергоемкостта и стимулиране използването на енергия от възобновяеми източници.

ОБЛАСТЕН ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО (2014-2020)

Визията, заложена в сега действащата ОСР за област Велико Търново има следната формулировка: *„Област Велико Търново – европейски регион с водеща роля на индустриален, транспортно-логистичен, туристически, културен и образователен център, привлекателна за инвеститори, население и туристи, постигаща устойчиво и балансирано развитие на територията и осигуряваща сигурност, чиста и хармонична околна среда и добър жизнен стандарт”*.

Стратегическа цел 1 „Икономически растеж с по-високи темпове от средните за страната“

Постигане на устойчив растеж, базиран на ефективно прилагане на иновативни подходи, технологии и взаимодействие между аграрния сектор, преработващата промишленост, туристическия бранш и научния потенциал за повишаване конкурентоспособността на икономиката в областта.

Стратегическа цел 2 „Социална сигурност, равнопоставеност и перспективност“

Подобряване на здравния, образователния и социалния статус на хората за постигане на значително по-високи показатели по отношение на икономическата активност, заетостта и производителността на труда на населението на областта.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Стратегическа цел 3 „Съвременни инфраструктури, висококачествени комунални услуги, уникално културно наследство и съхранена околна среда“

Осигуряване на транспортна, комуникационна и енергийна свързаност на областта като интегрална част от дунавското пространство и изява на уникалното историческо и културно наследство в хармонично единство със съхранена околна среда.

Стратегическа цел 4 „Добро планиране и управление, сътрудничество и междуобщинско коопериране“

Прилагане на принципите на солидарност, споделена отговорност, междуобщинско коопериране и активно сътрудничество между местните власти, бизнеса и гражданските организации за постигане на максимално ефективно използване на ресурсите и висока възвращаемост на вложените средства.

Стратегията на ОПР отчита препоръките и предложенията относно развитието на община Свищов за периода 2014-2020 г., дадени в Областния план за развитие област Велико Търново (2014-2020.) със следните акценти:

Проблеми на община Свищов

Инфраструктурната осигуреност на общината показва някои значителни слабости:

- не е присъединена към националната газопроводна мрежа;
- някои части от нея не са осигурени с широкополетова интернет връзка;
- проблеми с осигуряването на питейна вода за битовите потребители без отклонение от нормите за качество;
- ПСОВ на гр. Свищов все още не е изградена, която е основна причина за замърсяването в района на общинския център, който се намира на брега на р. Дунав, в близост до голям природен парк множество защитени зони (наличие на проект в процес на изпълнение);
- известно нарушаване на околната среда представлява и шумовото замърсяване в гр. Свищов.

Насоки за развитие

Основавайки се на тези ключови характеристики, биха могли да бъдат формулирани следните препоръки за съдържанието на стратегията на бъдещия ОПР на Община Свищов:

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

- осигуряване на условия за развитие на комбинирания транспортен възел Свищов – речен, ж.п. и шосеен транспорт;
- ефективни мерки за подкрепа и развитие на промишленото производство в общината;
- инвестиции за осигуряване на качествена инфраструктура в големите промишлени зони на общината;
- инструменти за подкрепа на малки предприятия за техния растеж;
- развитие на културното наследство на общината и обвързването му в интегрирани туристически продукти – на цялата област и по поречието на р. Дунав;
- подобряване на здравните услуги;
- акцент върху интегрираното развитие на местната икономика и университета, осигурявайки условия за изграждане на ефективни партньорски структури;
- изграждане на център за иновации, в който да бъде осигурена база и инфраструктура за стартиращи предприятия на завършващи своето образование младежи;
- финансова подкрепа за развойната дейност на университета и съвместната му работа с изследователски звена на частни компании;
- изграждане на липсващата инфраструктура за пречистване на отпадните води (наличие на проект в процес на изпълнение);
- решаване на проблемите в общината с качеството на питейните води;
- развитие на газоразпределителната мрежа в общината на база предстоящото изграждане на газова връзка със северния клон на националната газопреносна мрежа.

1.2. Съгласуваност с програмни документи с местно значение

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СВИЩОВ (2007-2013)

В рамките на ОПР на Община Свищов за периода 2007 – 2013 г. е формулирана визия: *Община Свищов – проспериращ образователен, промишлено-аграрен, търговски и транспортен център на река Дунав с национално и европейско значение, запазващ*

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

богатото културно-историческо наследство, с възможности за устойчиво социално-икономическо развитие.

В структурата на ОПР на община Свищов (в неговата стратегическа част) са включени 3 стратегически цели:

Стратегическа цел 1: Подобряване състоянието на инфраструктурата и благоустрояване на жизнената среда

Стратегическа цел 2: Създаване на условия за развитие на конкурентноспособна икономика

Стратегическа цел 3: Развитие на човешкия потенциал и укрепване на административния капацитет за управление на общината

Общинският план за развитие съдържа 5 приоритета за постигане на заложените стратегически цели:

Приоритет 1 „Опазване и разумно използване на природните ресурси, геозащита и създаване на екологична жизнена среда”

Приоритет 2 „Развитие на инфраструктурата, селищната мрежа, международно и трансгранично сътрудничество“

Приоритет 3 „Икономическо развитие“

Приоритет 4 „Подобряване качеството на живот“

Приоритет 5 „Укрепване на административния капацитет и създаване на условия за пълноценно включване на гражданите и бизнеса в управлението на общината”

Настоящата визия за ОПР на Община Свищов за периода 2014-2020 г. надгражда визията за предходния времеви период и заложените стратегически цели, приоритети и мерки като се отчитат промените във вътрешната и външната среда.

СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СВИЩОВ

Стратегията за устойчиво развитие на Община Свищов, разработена през 2002 г. е в съответствие с императивите формулирани на срещата на върха по проблемите на околната среда и развитието в Рио де Жанейро през 1992 г. и приемането на документа "Дневен ред 21 век" по проблемите на устойчивото развитие. Възможностите за развитие на Община Свищов са очертани във визията за бъдещето в средносрочен и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

дългосрочен план. Тези възможности са свързани с реалностите в общината, областта и страната, както и с намеренията за развитие на региона.

ПРОГРАМА, СТРАТЕГИЯ И ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ (2011-2015)

За времевия обхват на мандата 2011-2015 г. е разработена програма и стратегически план за управление, който стъпва на заложените в ОПР на община Свищов за периода 2007-2013 г. стратегически цели и приоритети и ги надгражда с дефинирането на конкретни политики за: управление и развитие на общинската собственост, развитие и рехабилитация на пътната и улична мрежа; инвестиционна политика за подобряване на социалната и транспортна инфраструктура; дейности за развитие на селата и селските общности; екологична политика; образователна политика; подобряване качеството на обслужването и повишаване ефективността в работата на общинската администрация, подобряване на чистотата в населените места от общината, по-ефективната и резултатна работа на администрацията по отношение на европейските фондове; културна политика; младежка политика и спорт, социални услуги.

СТРАТЕГИЧЕСКА ПРОГНОЗА ЗА РАЗВИТИЕТО НА ТРАНСПОРТНАТА ИНФРАСТРУКТУРА В ТРАНСГРАНИЧНИЯ РЕГИОН СВИЩОВ – ЗИМНИЧ;

Документът е разработен в рамките на Проект „Повишаване на трансграничната мобилност в региона Свищов-Зимнич чрез развитие и реконструкция на главните участъци в транспортната инфраструктура” и има за цел стратегическа прогноза на транспортната система „Свищов-Зимнич”. Дефинирани са визията и стратегическите приоритети за развитие на транспортната инфраструктура като част от транспортните системи на България и Румъния. Разработен е План за действие за периода 2013 – 2015 г. като са формулирани мерки и интервенции, изпълними в краткосрочен период. В рамките на документа е изработена и стратегическа прогноза за реализиране на Дунав мост „Свищов-Зимнич”. Проектът предвижда подобряване на инфраструктурата от главните транспортни коридори – наземни и водни пътища – към една нова интензивна връзка, каквато е мост с прилежаща пристанищна инфраструктура. Визията на местните и регионални власти в този район е изразена във взаимни споразумения, които изразяват желанието, необходимостта и готовността за изграждане на такъв транспортен възел в района Свищов – Зимнич, като се отчитат и стратегическите – от гл. т. на географско разположение – приоритети и предимства за построяване на мост.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020) ДЪЛГОСРОЧНА МАРКЕТИНГОВА СТРАТЕГИЯ ЗА ПРОМОТИРАНЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИ ОБЕКТ "НОВЕ"

Маркетинговата стратегия дефинира пътищата и начините, по които да се осъществи програмата за развитие на туристическия продукт Нове. Задачите ѝ са да обобщи и анализира състоянието на туристическия продукт, да анализира потенциала му за развитие, конкурентни дестинации и продукти, за да предложи мерки, които в рамките на програмата и бюджета да популяризират Нове като туристическа дестинация.

Документът дефинира **визията** за промотирането на туристическия продукт: *„Да се позиционира туристическия продукт Нове, като разпознаваема и популярна, от български и чуждестранни туристи, целогодишна и модерна туристическа дестинация, в периода 2013-2020 година”.*

Мисия: Община Свищов развива последователна политика за развитие на туризма в региона и най-вече планира развитието на Нове, базирано на партньорство с частния сектор, програми с публично финансиране в т.ч. проекти по европейските фондове. Тази политика ще създаде устойчиви работни места, добри възможности за развитие на предприемачеството и дългосрочни икономически ползи от увеличение на приходите от туризъм.

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ В ОБЩИНА СВИЩОВ (2011–2015)

Стратегическият документ е разработен на базата на Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Велико Търново (2011-2015). Стратегията е създадена на основата на Доклад - анализ за ситуацията и оценка на потребностите в социалната сфера на територията на община Свищов в процес на партньорство между заинтересованите страни в общината (общинска администрация, Д"СП", доставчици на социални услуги, специализирани институции и други структури на местната власт).

Стратегията покрива широк спектър от социални услуги и дейности за:

- развитие на съществуващите социални услуги през следващите 5 години с ясно виждане за конкретните перспективи ;
- разкриване на нови социални услуги за приоритетните целеви групи;
- инициране на междусекторни „смесени” иновативни услуги – медико-социални, образователно-социални и т.н.;

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

- паралелно развитие на хоризонтални политики и мерки за социално включване в приоритетните свързани сектори;
- дейности, които се осъществяват на областно ниво, за да улеснят и подпомогнат осъществяването на планираните социални услуги като: обучение и развитие на човешките ресурси, обмяна на опит, дейности за мониторинг и оценка, текуща координация и съгласуване на дейностите между отделните общини и между различните държавни институции и ведомства.

В документа са формулирани следните приоритетно области:

Приоритет 1: Подкрепа за деца в риск и техните семейства.

Приоритет 2: Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи възрастни и лица в неравностойно положение.

Приоритет 3: Развитие на социални услуги за социално включване на самотноживеещи възрастни хора в риск.

Приоритет 4: Развитие на човешките ресурси.

КОНЦЕПЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО В ОБЩИНА СВИЩОВ ОТ 2012 – 2017 ГОДИНА И СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

Водени от идеята, че детето е основна ценност, целите и изпълнението на всяка дейност, както и интересите на всички участници /преки и непреки/ в образователния процес, се подчинява на интересите на детето/ ученика.

Главна цел:

Чрез активно участие и сътрудничество на всички участници в образователния процес, на бизнеса, властите и гражданските структури, да се предоставят на младите хора най-добрите условия за успешна реализация и подобряване на качеството на образование.

Цели на програмата:

1. Да се създадат условия за учене през целия живот, за усвояване на умения за успешен живот

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

2. Да се промени организацията на образователната система за постигане на качество на образователния процес и европейско измерение по осемте ключови компетентности /според Европейската референтна рамка/.
3. Да се създадат условия за дългосрочно планиране, развитие на стратегии/ идеи и практически подходи за постигане на целите, очаквани резултати и конкретни действия във формат на широко сътрудничество.

Мерки на Община Свищов, свързани с промени в организацията на образователната система за постигане на качество на образователния процес и европейско измерение по осемте ключови компетентности /според Европейската референтна рамка/ и учене през целия живот.

1. Осигуряване на равен достъп на всяко дете до качествено образование както и възможност за перманентно повишаване на компетентностите му; Насочване на училищните политики към учене не заради знанията, а заради знаенето – необходимо условие в динамично променящата се реалност.
2. Ориентиране към професии и специалности, които имат реализация на пазара на труда и отговарят на икономическото развитие на страната, региона и нашия град; планиране на потребностите и кадровото обезпечаване
3. Ефективност на ресурсите за образование. Ориентиране на образованието към успешна реализация на завършващите ученици и учене през целия живот. Въвеждане на задължителна практика за учениците от гимназиален етап на образование.
4. Децентрализиране на управлението и финансирането в образователната система.
5. Подпомагане със средства от общинския бюджет при реализиране на училищни проекти за учене през целия живот и за развитие на извън класни форми на обучение.

Мерки на Община Свищов за насърчаване на активното участие на бизнеса, на гражданските общности в процеса за усвояване на умения за успешен живот.

Насърчаване на бизнеса, трудовите посредници и граждански структури да представят своята гледна точка за динамиката на пазара, за икономическото развитие на региона и за развитие на човешките ресурси чрез:

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

1. Включване в годишни обществени форуми и представяне на свои конкретни заявки за подготовка на кадри. / създаване на център за кариерно развитие и професионално ориентиране с месечно информационно издание
2. Обмен на идеи и добри практики и възможности за успешна реализация с партньори от Европа. /реализиране на международни проекти
3. Включване в учебния процес по ключови компетентности като участници и фасилитатори
4. Овластяването им с правото им да участват в изготвянето и реализирането на общинската програма за развитие на образованието и на училищните политики.

Мерки на Община Свищов по отношение на създаване условия за учене през целия живот, за усвояване на умения за успешен живот.

Ключов критерий за определяне на качеството на образователния процес се явява личностната реализация на ученика в живота, като развиването на умения за живот не е периферия, страничен резултат, а главна цел на образованието:

Подкрепа на училищни политики, насочени към ученето през целия живот;/ подкрепа за учителите при попълване на дефицити в работата им, свързани с методиката на преподаване на умения за живот, формиране на увереност в знанията им и създаване на продуктивна среда за учене в класната стая.

1. Ориентиране на училищните политики към динамично развитие на образователната структура, /консервативна по традиция/, ориентиране към план прием, предлагащ формално образование и обучение, неформално обучение, самостоятелното учене чрез традиционни и дистанционни форми на обучение - курсове за квалификация и преквалификация и др.,
2. Повишаване на компетентностите на ученици, учители, граждани, родители за основни и професионални знания и умения с възможност за личностно развитие на всеки участник. Ключовите компетентности са: комуникация по роден език, по чужди езици, математическа компетентност и основни познания по природните науки, дигитална компетентност, умения за учене, социални и граждански компетентности, инициативност и предприемачество, компетентност в областта на културата и на творческите изяви. /Разкриване в училищата на квалификационни курсове, модулни обучения ориентирани и към хора над задължителната училищна възраст /.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

3. Осигуряване на условия за перманентно повишаване на компетентностите на учителите / издаване на наръчници, попълващи дефицити в педагогическата работа, електронни уроци, форуми за представяне на иновативни практики/
4. Новите знания и умения да са публични и достъпни за всички заинтересовани субекти и обекти от системата на социума.

"ИНТЕГРИРАН ПЛАН ЗА ГРАДСКО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ГР. СВИЩОВ – ПОДОБРЕНО КАЧЕСТВО ЗА ЖИВОТ, ЖИЗНЕНА И РАБОТНА СРЕДА"

Общата цел на ИПГВР на гр. Свищов за периода 2014-2020 г. е както следва:
„Превръщане на град Свищов в зелен, екологичен град, дунавски образователен център с високо качество на живот и привлекателна инвестиционна среда с условия за растеж“.

Специфичните цели *в зоната за въздействие с преобладаващ социален характер* са:

Специфична цел 1: Подобряване качеството на живот на жителите в зоната, чрез дейности и мерки за подобряване на качеството и безопасността на транспортната и инженерната инфраструктура;

Специфична цел 2: Създаване и поддържане на благоприятна жизнена среда - зелени и пешеходни пространства;

Специфична цел 3: Увеличаване на енергийната ефективност на сградния фонд, отговарящ на съвременните стандарти на обитаване;

Специфична цел 4: Обновяване и развитие на образователната инфраструктура и съобразяването ѝ със съвременните потребности;

Специфична цел 5: Насърчаване на социалното включване и социалното приобщаване, както и борба с бедността на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение.

Специфичните цели *в Зоната с публични функции с висока обществена значимост* са:

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Специфична цел 1: Изграждане на достъпна, зелена и хармонична жизнена градска среда за всички хора, както и създаване на съвременни условия за спорт, отдых и рекреация.

Специфична цел 2: Обновяване и разширяване на обекти на образователната инфраструктура на територията на зона с публични функции.

Специфична цел 3: Подобряване на условията за развитие на туризма чрез възстановяване, опазване и популяризиране на недвижими културни ценности на гр. Свищов.

Специфична цел 4: Подобряване на обслужването и достъпа до административни услуги.

Специфична цел 5: Увеличаване на енергийната ефективност на сградния фонд, отговарящ на съвременните стандарти на обитаване.

Действията за подобряване на енергийната ефективност разкриват голям потенциал не само за намаляване на енергоемкостта на произведения продукт, но и за повишаване стандарта на обитаване, чрез подобряване структурата на енергопотреблението в бита и обществените сгради.

Специфичната цел в *Зоната с потенциал за икономическо развитие е:*

Специфична цел: Възстановяване и развитие на инфраструктура, допринасяща за засилване на местната конкурентоспособност.

1.3 Приложени принципи за стратегическо планиране

Общинският план за развитие на община Свищов за периода 2014-2020 г. е разработен на базата на принципите за стратегическо планиране на местното развитие, както следва:

- Обвързаност на планираните мерки за съвместно подобряване на местното развитие;
- Съответствие с принципите и правилата за прилагане на структурните инструменти в областта на регионалната политика на ЕС;
- Координация и съгласуваност с европейските, националните, регионалните и местните политики за конкуренция, опазване и подобряване на околната среда и равните възможности;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

- Информираност и публичност на процесите на планиране и програмиране, финансиране, изпълнение, наблюдение и оценка в областта на интегрираното регионално и местно развитие;
- Съфинансиране и допълняемост на местните (собствените) финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници;
- Концентрация на усилията, човешките ресурси и финансовите средства за осъществяване на набелязаните цели в плана за развитие;
- Отвореност за допълнения и адаптивност на стратегическите намерения към бързо променящите се условия на средата, в която се развива и реализира стратегическия документ;
- Партньорство между институциите, заинтересованите страни и структурите на гражданското общество в процеса на реализиране на стратегическите цели.

2. Подход

Стратегическите цели указват посоката за развитие в основните проблемни области – инфраструктура, икономическо развитие, околна среда, социална сфера и др. Анализът на силните и слаби страни, възможностите и заплахите на община Свищов (SWOT анализ) очертава проблемните области и потенциала за развитие на местната среда. От друга страна ограниченията във възможностите и ресурсите налага съсредоточаване на усилията на общинската политика по приоритети. Изборът на приоритети за балансирано развитие на общината се подчинява на няколко важни критерии като: надграждане на силните страни и използване на конкурентните предимства на местно, регионално и национално ниво; неотложност на решаването на регистрираните проблеми съобразно наличните възможности, взаимнообвързката между различните проблеми и др. В рамките на всеки приоритет са формулирани специфични цели и мерки, включително интегрирани проект, насочени към постигането на дефинираните в стратегията цели. Планираните мерки ще се основават на силните страни и налични ресурси и ще се стремят да преодолеят слабостите и заплахите пред развитието на община Свищов.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

3. Визия за развитие на община Свищов

На базата на проведеното анкетирание и фокус групи с представители на местната общност от публичния сектор, бизнеса и гражданското общество, SWOT анализа, регионалните, областните и местните стратегически и планови документи, бе формулирана визия за развитието на община Свищов за периода 2014-2020 г., която носи в себе си вижданията на местната общност за бъдещото желано състояние на общината по отношение на ключовите икономически и социални сектори, както и пространствено и развитие до 2020г.:

Община Свищов – Привлекателно място за живот и инвестиции, проспериращ модерен образователен, културен, промишлен, преработвателен и транспортен център, мост между Севера и Беломорието.

4. Стратегически цели на ОПР

Стратегическият документ има за цел да фокусира управленските процеси и да даде рамка на използваните налични ресурси и потенциал по възможно най-добрия начин, така че община Свищов да създаде конкурентни предимства от потенциала си и ги използва за развитието на транспортната, икономическата и социалната сфера.

Главна стратегическа цел: Постигане на интелигентен и устойчив икономически растеж

С оглед на дефинираната главна стратегическа цел ОПР на община Свищов за периода 2014-2020 г. са определени 3 стратегически цели за постигане:

Стратегическа цел 1: Икономически растеж, основан на знанието, иновациите, териториалната локация и наличните ресурси.

Стратегическата цел е насочена към използване на потенциала на общината и националните конкурентни предимства за превенция и елиминиране на слабите характеристики чрез прилагане на комплексни икономически мерки. Отчетени са ключови характеристики на общината и потребностите на местната икономика и са

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

предложени решения за насърчаване на икономическото развитие на общината. В ОПР на община Свищов е определен приоритет **Приоритет 1: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика**, с чието реализиране ще се гарантира успешното постигане на заложената стратегическа цел. Заложените приоритети в стратегическа цел 3 - **Приоритет 3: Създаване на условия за пълноценно развитие и реализация на човешките ресурси** и **Приоритет 4: Укрепване на институционалната среда в услуга на гражданите и бизнеса** също ще допринесат за постигането на целта тъй като икономически растеж е немислим без инвестиции в развитието на човешките ресурси, както и инвестицията в институционалната среда за подкрепа на гражданите и бизнеса.

Стратегическа цел 2: Балансирано и устойчиво развитие на територията и населените места

Устойчивото развитие и достъпът до териториите е основна европейска политика, която цели да допринесе за комплексно социално-икономическо развитие на регионите. В ОПР на община Свищов са определени два приоритет **Приоритет 2: Развитие на инфраструктурата и селищната мрежа**, с чието реализиране ще се постигне заложената стратегическа цел. За постигането на тази цел роля ще изиграе и реализирането на **Приоритет 1: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика**.

Стратегическа цел 3: Развитие на човешките ресурси чрез осигуряване на равни възможности за образование, заетост, здравеопазване, социални услуги, култура и спорт

Развитието на човешките ресурси е от изключителна важност за постигане на главната стратегическа цел, както и на визията на ОПР на община Свищов. Състоянието и развитието на човешките ресурси са основен фактор за социално-икономическото развитие демографското развитие на общината. Демографското състояние на община Свищов се характеризира със сериозни проблеми, произтичащи от възрастовата и образователна структура на общината, където населението под трудоспособна възраст е 9,29% и е най-ниското от общините в област Велико Търново, качеството на работната сила, неголемите възможности за заетост, сравнително високо равнище на безработица.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Очертаващ се проблем е задържането на млади хора с по-високо образователно равнище в общината, поради трудности с осигуряване на трудовата им заетост.

Стратегическата цел ще бъде постигната чрез реализирането на приоритетите

Приоритет 3: *Създаване на условия за пълноценно развитие и реализация на човешките ресурси* и **Приоритет 4:** *Укрепване на институционалната среда в услуга на гражданите и бизнеса.*

5. Приоритети и специфични цели на ОПР

Приоритетите, в които ще бъдат насочени усилията на социално-икономическата политика за устойчиво и балансирано развитие на община Свищов за периода 2014-2020 г. са:

ПРИОРИТЕТ 1: ПОВИШАВАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА ОБЩИНСКАТА ИКОНОМИКА

ПРИОРИТЕТ 2: РАЗВИТИЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА И СЕЛИЩНАТА МРЕЖА

ПРИОРИТЕТ 3: СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ПЪЛНОЦЕННО РАЗВИТИЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

ПРИОРИТЕТ 4: УКРЕПВАНЕ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНАТА СРЕДА В УСЛУГА НА ГРАЖДАНИТЕ И БИЗНЕСА

Предвидено е всеки от приоритетите да се реализира посредством различен брой от специфични цели, мерки и проекти.

ПРИОРИТЕТ 1: ПОВИШАВАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА ОБЩИНСКАТА ИКОНОМИКА

Извеждането на този приоритет цели изграждане и развитие на високотехнологична инфраструктура на базата на иновациите и партньорството на бизнеса със сектора на науката и внедряване на научните постижения в производството. Община Свищов развива смесен тип икономика, като главният предмет на дейност на фирмите са производство, търговия, услуги и доставка на хранителни продукти. Осигуряването на предпоставки за повишаване на конкурентоспособността на местната икономика ще гарантира постигането на устойчива заетост и добър жизнен стандарт на населението. По този начин ще се повлияе благоприятно и върху демографското

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

състояние чрез задържане и развитие на младите хора в общината. Усилията ще бъдат насочени към повишаване на предприемаческата активност на местно ниво за създаване на нови предприятия и привличане на чужди инвестиции в общината. По този начин ще се постигне диверсификация на икономическите дейности, продукти и услуги в отговор на променящите се тенденции на пазара.

Промишлеността има определящо значение в структурата на икономиката на общината. Структурата и е представена основно от производство на целулоза, хранително-вкусова промишленост, производство на ж. п. траверси и електрически стълбове, шивашка промишленост, добив на инертни материали, винопроизводство, ТЕЦ Свищов, Пристанище Свищов. Оценката на досегашната промишлена структура е, че тя е слабо диверсифицирана, но общината е с потенциал и амбиции за развитие на високотехнологични производства и задълбочаване на специализацията в областта на хранително-вкусовата промишленост.

Селското стопанство е важен отрасъл на общинската икономика. За развитието на селското стопанство на територията на общината съществуват изключително добри почвено-климатични условия. Специфичната цел на приоритета е и подобряване на конкурентоспособността на земеделското производство като се гарантира устойчивото и ефективно използване на ресурсите в отрасъла.

Туризмът е с висок потенциал за развитие в региона и намира съществено място в общинската политика за периода 2014-2020 г. Предвидената специфична цел и мерки в тази сфера са насочени към подобряване на условията за развитие на туризма чрез поддържане на съществуваща и създаване на нова инфраструктура и интегрирани туристически продукти, както и към налагане на бранд на туристическите продукти.

Географската локация и трансграничния характер на общината са предпоставка за инвестиране в развитие на модерен търговски, логистичен и интермодален транспортен център с трансграничен характер, което ще насърчи развитието на местната икономика и ще подобри жизнения стандарт на населението.

Финансовата подкрепа на развитието на предприятията във всички сектори е основна политика в рамките на Структурните фондове на ЕС чрез мерки за стимулиране и подобряване на бизнес средата, повишаване на производителността на базата на технологично преоборудване и улесняване на достъпа до нови пазари, разработване, маркетинг и пазарна реализация на нови продукти, насърчаване на трансфера на иновации, достъп до качествени бизнес консултации и др. За насърчаване на иновативациите и развитието на предприятия в тази насока се предвиждат различни

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

форми на финансов инженеринг и кредити (заеми, гаранции, микрокредити, рисков капитал, „мостово финансиране“ и др.).

Приоритетът включва четири специфични цели, чието постигане е предпоставка за повишаване на конкурентоспособността на икономиката на общината. Предвидените мерки ще се реализират главно чрез проекти по оперативните програми в страната за периода 2014-2020 г.: „Иновации и конкурентоспособност“, „Развитие на човешките ресурси“, „Региони в растеж“, Наука и образование за интелигентен растеж“, „Околна среда“ и ТГС България-Румъния“, както и Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство“ и Проект „Donauregionen+“.

ПРИОРИТЕТ 2: РАЗВИТИЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА И СЕЛИЩНАТА МРЕЖА

Приоритетът е насочен към интегрирано териториално развитие на общината и превръщането и в привлекателно място за живеене и бизнес. Предвижда се реализирането на формулираните специфични цели и мерки да допринесе за намаляване на икономическите и социални неравенства чрез интегрирано развитие на градската агломерация и подобряване на техническата инфраструктура в селата.

Развитието на техническата инфраструктура е ключов фактор за увеличаване на инвестиционната активност и развитието и конкурентоспособност на бизнеса в общината, както и за подобряване на средата за живот на населението.

Приоритетът ще се реализира чрез четири специфични цели насочени към подобряване на плановата и проектна осигуреност на предвидените инвестиционни инициативи: интегрирано развитие на град Свищов, доразвиване и изграждане на техническата инфраструктура и за социално и икономическо сближаване на малките населени места; Опазване и разумно използване на природните ресурси, геозащита и създаване на екологична жизнена среда и подобряване на състоянието на общинска пътна мрежа. Приоритетът е на широкообхватен от гледна точка на предвидените мерки за реализация.

Предвидените мерки ще се реализират главно чрез проекти по оперативните програми в страната за периода 2014-2020 г.: „Региони в растеж“, „Околна среда“, ТГС България-Румъния“, както и Фонд „Енергийна ефективност“, Световната банка и Европейската банка за възстановяване и развитие.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

ПРИОРИТЕТ 3: СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ПЪЛНОЦЕННО РАЗВИТИЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Приоритетът ще се реализира чрез осъществяването на четири специфични цели в областта на подобряване на достъпа до качествено образование и учене през целия живот за икономическа и социална реализация, разширяване на обхвата и осигуряване на равен достъп до качествени здравни услуги, развитие и повишаване на качеството на социалните услуги и съхраняване и развиване на културната идентичност и създаване на условия за оползотворяване на свободното време, културен живот и спорт. Тематиката на заложените мерки е разнообразна и с голям обхват и предполага прилагането на интегриран подход при разработването на проектни предложения. Основната част от предвидените конкретни дейности ще търсят финансиране чрез оперативните програми за периода 2014-2020 г.: „Развитие на човешките ресурси” и „Наука и образование за интелигентен растеж” и „Региони в растеж”, както и от хоризонтални програми на ЕС.

ПРИОРИТЕТ 4: УКРЕПВАНЕ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНАТА СРЕДА В УСЛУГА НА ГРАЖДАНИТЕ И БИЗНЕСА

Приоритетът цели развитие на оптимална институционална среда за осигуряване на публични услуги с високо качество и ефективност на населението и бизнеса чрез реализиране на четири специфични цели за развитие на институционалната среда и междуобщинското сътрудничество, административния капацитет и участие на гражданите и бизнеса в процеса на местно самоуправление и засилване на международното сътрудничество. Водещите направления са партньорството с гражданското общество, други общински администрации на национално и европейско ниво за трансфер на добри практики, повишаване на капацитета и ефективността на администрацията. Финансирането на дейностите ще се осъществи чрез реализиране на проекти, подкрепени от оперативните програми за периода 2014-2020 г.: „Добро управление” и „Развитие на човешките ресурси”, но и различни хоризонтални програми на ЕС.

6. Специфични цели и мерки

Дефинираните приоритетите ще бъдат реализирани чрез изпълнението на специфични цели мерки:

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Специфични цели и мерки към Приоритет 1: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика

Специфична цел 1.1. Възстановяване и развитие на инфраструктура, допринасяща за засилване на местната конкурентоспособност.

Мярка 1. Изграждане на Бизнес-парк.

Мярка 2. Изграждане на център за иновации с база и инфраструктура за стартиращи предприятия на завършващи своето образование младежи.

Мярка 3. Развитие на газоразпределителната мрежа в общината.

Специфична цел 1.2: Развитие на модерен търговски, логистичен и интермодален транспортен център с трансграничен характер.

Мярка 4. Съпътстващи мерки за трансгранично партньорство в областта на транспортната инфраструктура и логистика.

Мярка 5. Рехабилитация на уличните и тротоарни настилки на частта от републиканския път П-52 - ул. „33-ти Свищовски полк” от кръстовището с ул. „Студентска” до кръстовището с ул. „Христаки Павлович”.

Специфична цел 1.3. Подобряване на условията за развитие на туризма чрез поддържане на съществуваща и създаване на нова инфраструктура и интегрирани туристически продукти.

Мярка 6. Развитие на културен туризъм.

Мярка 7. Развитие на екологичен туризъм.

Мярка 8. Развитие на балнео-лечебен туризъм.

Мярка 9. Развитие на речен туризъм.

Мярка 10. Атракции на градски забележителности.

Мярка 11. Изграждане и налагане на бранд на туристическите продукти.

Специфични цели и мерки към Приоритет 2: Развитие на инфраструктурата и селищната мрежа

Специфична цел 2.1. Подобряване на плановата осигуреност и проектно обезпечаване на инвестиционните инициативи.

Мярка 1. Изготвяне на устройствени планове на територията на общината.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Мярка 2. Изготвяне на инвестиционни проекти и проектни предложения за финансиране чрез оперативни програми, държавния бюджет и собствени финансови ресурси.

Специфична цел 2.2. Интегрирано развитие на град Свищов и социално и икономическо сближаване с малките населените места.

Мярка 3. Управление на водните ресурси.

Мярка 4. Подобряване на качеството и безопасността на транспортната и инженерната инфраструктура в гр. Свищов и селата.

Мярка 5. Създаване и поддържане на благоприятна жизнена среда - зелени и пешеходни пространства.

Мярка 6. Увеличаване на енергийната ефективност на сградния фонд, отговарящ на съвременните стандарти на обитаване.

Мярка 7. Обновяване и развитие на образователната, културната, социалната и спортна инфраструктура и съобразяването ѝ със съвременните потребности.

Специфична цел 2.3. Подобряване на състоянието на общинска пътна мрежа.

Мярка 8. Рехабилитация и повишаване на товароносимостта на общинската пътна мрежа.

Специфична цел 2.4: Опазване и разумно използване на природните ресурси, геозащита и създаване на екологична жизнена среда.

Мярка 9. Управление на твърдите битови отпадъци.

Мярка 10. Подобряване качеството на въздуха.

Мярка 11. Екоравновесие на жизнената среда.

Мярка 12. Геозащитни, противосвлачищни и брегоукрупващи мероприятия.

Специфични цели и мерки към Приоритет 3: Създаване на условия за пълноценно развитие и реализация на човешките ресурси

Специфична цел 3.1. Подобряване на достъпа до качествено образование и учене през целия живот за икономическа и социална реализация.

Мярка 1. Оптимизиране и ефективно използване на образователната инфраструктура.

Мярка 2. Развитие на алтернативни форми за учене през целия живот.

Мярка 3. Развитие на образователна среда за социално включване.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Мярка 4. Развитие на алтернативни форми за социална реинтеграция на отпадналите от образователната система млади хора от 18 до 25 г.

Мярка 5. Създаване на условия за насърчаване на творчеството, иновациите и предприемачеството сред младите хора.

Мярка 6. Подобряване на материалната база в образованието и внедряване на съвременни ИКТ технологии.

Мярка 7. Развитие на партньорски мрежи между средните и висшите училища с бизнеса за улесняване на прехода от образование към заетост.

Мярка 8. Повишаване на трудовата заетост чрез усвояване на нови професионални знания и умения.

Специфична цел 3.2. Разширяване на обхвата и осигуряване на равен достъп до качествени здравни услуги.

Мярка 9. Инвестиции в ново оборудване в системата на здравеопазване.

Мярка 10. Повишаване на информираността на населението за ранна превенция на заболяванията.

Мярка 11. Подобряване на достъпа на населението до здравни услуги, включително чрез осигуряване на мобилни такива.

Специфична цел 3.3. Развитие и повишаване на качеството на социалните услуги.

Мярка 12. Преодоляване на рискове, водещи към социално изключване на индивиди и групи.

Мярка 13. Разширяване на мрежата от социални услуги за подкрепа на уязвими групи и общности.

Мярка 14. Деинституционализация и подобряване на грижата за деца, младежи и възрастни.

Специфична цел 3.4. Съхраняване и развиване на културната идентичност и създаване на условия за оползотворяване на свободното време, културен живот и спорт.

Мярка 15. Достъпност до културното наследство за общността и гостите на града.

Мярка 16. Съхраняване и развитие на общинския културен календар.

Мярка 17. Развитие на спортно-физическата активност на населението.

Специфични цели и мерки към Приоритет 4: Укрепване на институционалната среда в услуга на гражданите и бизнеса

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Специфична цел 4.1. Развитие на институционалната среда и междуобщинското сътрудничество.

Мярка 1. Въвеждане на комплексно административно обслужване.

Мярка 2. Трансфер на добри практики за подобряване на местното самоуправление чрез изграждане на партньорства с други общински администрации.

Специфична цел 4.2. Развитие на административния капацитет и повишаване на качеството на публичните услуги.

Мярка 3. Повишаване на компетенциите и квалификацията на общинските служители за предоставяне на услуги с високо качество и ефективност.

Специфична цел 4.3. Участие на гражданите и бизнеса в процеса на местно самоуправление.

Мярка 4. Разработване и прилагане на мерки за повишаване на информираността на гражданите за общинската политика и услуги.

Мярка 5. Разработване на ефективни механизми за участие на гражданите и бизнеса в процеса на вземане на решения.

Специфична цел 4.4. Засилване на международното сътрудничество.

Мярка 6. Създаване на ефективни международни партньорства за трансфер на добри практики в областта на местното самоуправление и насърчаване развитието на регионите.

7. Фактори за реализацията на ОПР

Осъществяването на заложените стратегически цели, приоритети и мерки в рамките на новия Общински план за развитие на община Свищов за периода 2014-2020 г. зависи от външните фактори в средата и допусканията за непромените им в периода на реализация на стратегическия документ, както следва:

- В периода на реализация на Общинския план за развитие на община Свищов макроикономическата и политическата ситуация в България, в региона и ЕС ще е стабилна;
- Икономиката в България ще ускори икономическия си растеж;
- Обемът на преките чуждестранни инвестиции в България ще нараства устойчиво до 2020 г.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

- България ще продължи устойчиво да усвоява средства от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС, както и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

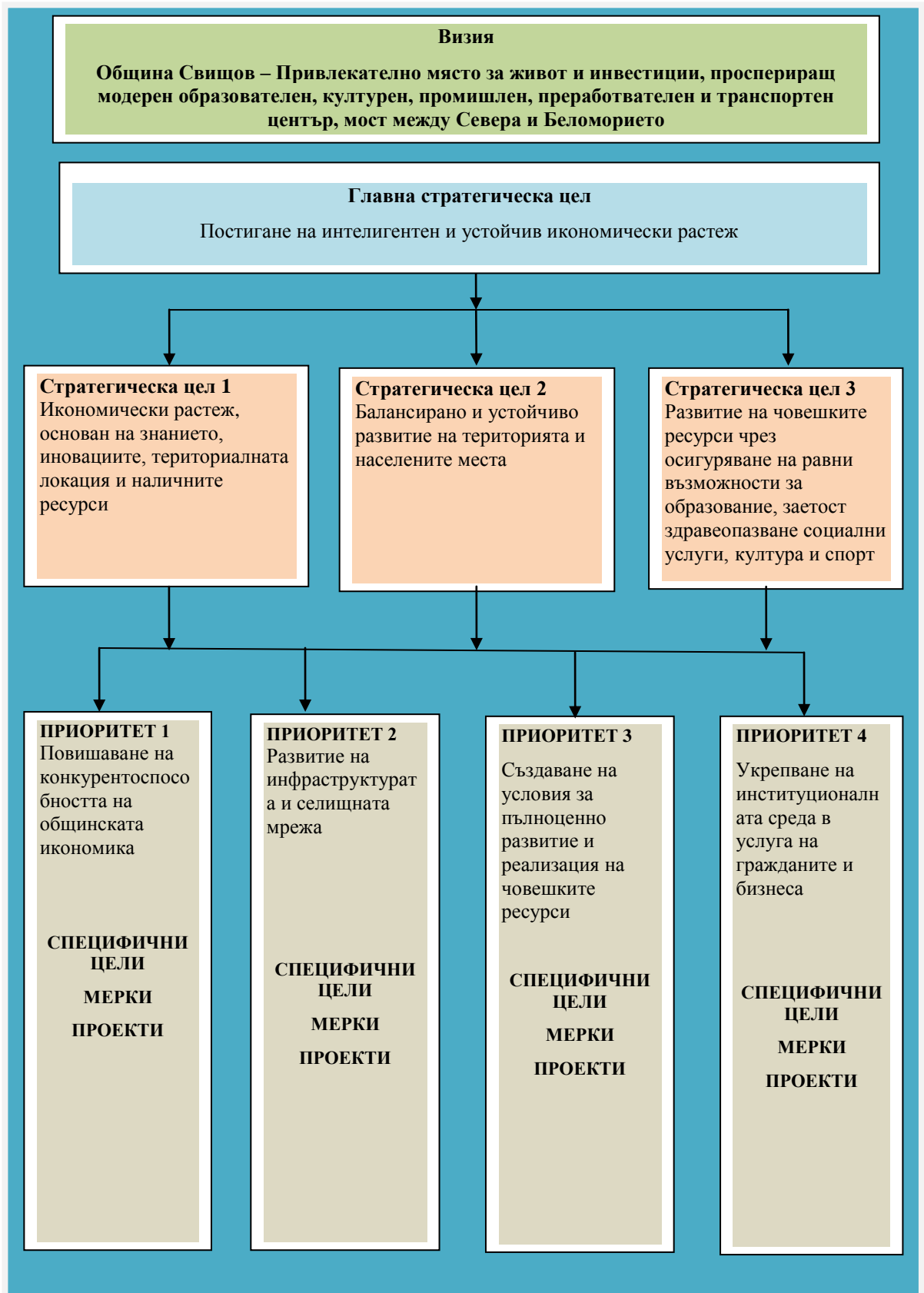
При промяна на факторите във външната среда следва да се извършат промени в документа, които да отразяват влиянието им.

8. Структура

Структурата на стратегическата част на Общинския план за развитие на община Свищов за периода 2014-2020 г. представя взаимната връзка между визия, стратегически цели и приоритети за развитие.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Фигура 1: Структура на стратегическата част на Общинския план за развитие на община Свищов за периода 2014-2020 г.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Фигура 2: Обобщена структура на визията, приоритетите и специфичните цели на Общинския план за развитие на община Свищов за периода 2014-2020 г.

ВИЗИЯ	Община Свищов – Привлекателно място за живот и инвестиции, проспериращ модерен образователен, културен, преработвателен и транспортен център, мост между Севера и Беломорието.	
ПРИОРИТЕТ 1	Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика	
	цел 1	1.1. Възстановяване и развитие на инфраструктура, допринасяща за засилване на местната конкурентоспособност.
	цел 2	1.2. Развитие на модерен търговски, логистичен и интермодален транспортен център с трансграничен характер.
	цел 3	1.3. Подобряване на условията за развитие на туризма чрез поддържане на съществуваща и създаване на нова инфраструктура и интегрирани туристически продукти.
ПРИОРИТЕТ 2	Развитие на инфраструктурата и селищната мрежа	
	цел 1	2.1. Подобряване на плановата осигуреност и проектно обезпечаване на инвестиционните инициативи.
	цел 2	2.2. Интегрирано развитие на град Свищов и социално и икономическо сближаване с малките населените места.
	цел 3	2.3. Подобряване на състоянието на общинска пътна мрежа.
	цел 4	2.4. Опазване и разумно използване на природните ресурси, геозащита и създаване на екологична жизнена среда.
ПРИОРИТЕТ 3	Създаване на условия за пълноценно развитие и реализация на човешките ресурси	
	цел 1	3.1. Подобряване на достъпа до качествено образование и учене през целия живот за икономическа и социална реализация.
	цел 2	3.2. Разширяване на обхвата и осигуряване на равен достъп до качествени здравни услуги.
	цел 3	3.3. Развитие и повишаване на качеството на социалните услуги.
	цел 4	3.4. Съхраняване и развиване на културната идентичност и създаване на условия за оползотворяване на свободното време, културен живот и спорт.
ПРИОРИТЕТ 4	Укрепване на институционалната среда в услуга на гражданите и бизнеса	
	цел 1	4.1. Развитие на институционалната среда и междуобщинското сътрудничество.
	цел 2	4.2. Развитие на административния капацитет и повишаване на качеството на публичните услуги.
	цел 3	4.3. Участие на гражданите и бизнеса в процеса на местно самоуправление.
	цел 4	4.4. Засилване на международното сътрудничество.

IV. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

ТАБЛИЦА 49. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СВИЦОВ (2014-2020)

Наименование	Индикативна стойност, общо	Източник на финансиране							Други източници	общ дял, %	часно финансиране	общ дял, %
		Местно публично финансиране			Външно публично финансиране							
		местно публично финансиране	местни публични фондове	общ дял, %	Централен бюджет	общ дял, %	фондове на ЕС	общ дял, %				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ПРИОРИТЕТ 1: ПОВИШАВАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА ОБЩИНСКАТА ИКОНОМИКА	40 310 000	1 556 000		3,86%	3 409 000	8,46%	8 245 000	20,45%			27 100 000	67,23 %
ПРИОРИТЕТ 2: Развитие на инфраструктурата и селищната мрежа	140 225 132	13 316 412		9,50%	21 123 070	15,06%	95 785 650	68,31%			10 000 000	7,13%
ПРИОРИТЕТ 3: СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ПЪЛНОЦЕННО РАЗВИТИЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ	6 000 000	709 000		11,82%	838 500	13,98%	4 452 500	74,21%			0	0,00%
ПРИОРИТЕТ 4: УКРЕПВАНЕ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНАТА СРЕДА В УСЛУГА НА ГРАЖДАНИТЕ И БИЗНЕСА	1 500 000	0		0,00%	225 000	15,00%	1 275 000	85,00%			0	0,00%
ОБЩО	188 035 132	15 581 412		8,29%	25 595 570	13,61%	109 758 150	58,37%			37 100 000	19,73 %

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Индикативната финансова таблица на Общинския план за развитие на Община Свищов 2014-2020 г. обобщава необходимите ресурси за реализацията на плана и представлява поетите финансови ангажименти по изпълнението му от страна на органите на местното самоуправление, подпомагани от общинската администрация.

Ресурсите за реализацията на плана включват само планираните средства за реализацията на ключовите за развитието на общината мерки и проекти, които разширяват възможностите за инвестиции и мобилизират допълнителни ресурси в публичния и частния сектор. В този смисъл индикативната финансова таблица не включва в прогнозен план пълния обем на финансовите ресурси (собствени и привлечени) за инвестиции, текущи разходи, средства, получени като безвъзмездни помощи, субсидии (трансфери) или друг вид публични и частни средства и разходи, които ще бъдат реализирани на територията на общината и ще допринасят за развитието ѝ през периода до 2020 г.

Индикативната финансова таблица обхваща следните компоненти:

- определените приоритети за устойчиво интегрирано местно развитие през периода до 2020 г. и обема на планираните средства за тяхната реализация;
- източниците на финансиране за реализация на приоритетите в развитието на общината на базата на мерките и проектите, които ще бъдат включени в конкретна програма за реализация на плана (*виж таблица 53.*);
- относителният дял на предвидените средства по източници на финансиране в общата сума на поетите финансови ангажименти за реализацията на плана.
- източниците за финансиране на мерките и проектите, предвидени за реализация на приоритетите на плана, включват три групи финансови източници:
- местни публични източници: общински бюджет, общински или други местни публични фондове и сметки (бюджетни и извънбюджетни);
- външни публични източници: централния (републиканския) бюджет, Структурните фондове и Кохезионен фонд на ЕС.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Общата сума на поетите финансови ангажименти, включително по отделните приоритети, е индикативна и може да претърпи корекции в зависимост от възприетите подходи и степента на изпълнение на приоритетите, промените в пазарните условия, необходимостта от гъвкаво управление и оптимизиране на предвидените средства чрез преразпределение между отделните приоритети на базата на аргументирани промени в предвидените мерки и проекти.

V. ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕТО И ОЦЕНКАТА НА ПЛАНА

1. Подход при разработване на системата за индикатори

Мониторингът и оценката на Общинския план за развитие са неразделна част от процеса на неговото изготвяне, изпълнение и отчитане. Мониторингът представлява текущо наблюдение на изпълнението на плана, който включва събиране, обработка и анализ на данни и информация в предварително определени сфери и по определени показатели обособени в система от индикатори за наблюдение и оценка.

Системата от индикатори за наблюдение и оценка е основен инструмент за проследяване на степента на изпълнение на ОПР. Селектирането на индикаторите се основава на специфичните характеристики на стратегическата част на ОПР и съвременните методи за мониторинг на стратегическото планиране. Новата кохезионна политика на ЕС предвижда съвкупност от индикатори, съобразени с трите цели на стратегията Европа 2020 и предвидени за използване на регионално и местно ниво. Индикаторите са организирани около темите за социалното, икономическото и териториалното сближаване в Европа и предлагат методология за измерване на научно - техническия прогрес, конкурентоспособността, образованието, транспорта, състоянието на околната среда, социалната интеграция, бедността и здравния статус на населението.

Планираната система от индикатори е рамкирана и от информационната осигуреност на общинското планиране и управление към момента на разработването на ОПР. Избраните индикатори могат да бъдат преобладаващо следени чрез използване на официалните източници на информация в страната (НСИ – данни от текущата

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

статистика, ТСБ – териториално статистическо бюро, националното преброяване проведено през 2011 г.; Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България /ИСУН/; годишни доклади на различни отдели в общината). Оперативността на системата зависи от точното определяне на начални стойности на отделните индикатори. Липсата на изходни данни и наличен механизъм за събиране на последващи стойности на определен индикатор обезсмисля неговото включване в системата. Изключение са ситуациите, когато отчитането на резултатите от ОПР извежда нуждата от дефинирането на специфични индикатори, които не са обезпечени с данни към настоящия момент. За тази цел са предвидени необвързани с начална стойност индикатори, за които е целесъобразно да се разработи и поддържа информационна база данни за целите на ОПР. Тази база данни следва да се поддържа от общинската администрация и нейните специализирани администрации и отдели. Необходимо е активното и регламентирано взаимодействие между общинските звена и представителите на общинските фирми, териториалните подразделения на националните дирекции, неправителствения и частния сектор. Поддръжката на базата данни следва да бъде неразделна част от дейностите по организирането и представянето на годишните доклади за изпълнение на ОПР, заложен в системата за наблюдение и оценка на плана.

Системата от индикатори е структурирана в два основни компонента - индикатори за въздействие и индикатори за резултат напълно съответства на Методическите указания на МРРБ. Двата вида индикатори съвместно позволяват да се определи степента на постигане на целите и приоритетите от съдържанието на ОПР на община Свищов. Стратегическите цели представят желаното и възможно бъдещо състояние, докато приоритетите представляват областите на действие и въздействие.

2. Видове индикатори

За целите на плана са използвани два вида индикатори: *индикатори за резултат* и *индикатори за въздействие*. Индикаторите обхващат, както физически характеристики (параметри), така и финансови по отношение реализацията на

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

поставените цели и приоритети за развитие, като стойностите им могат да бъдат абсолютни или относителни.

Индикаторите за въздействие отчитат изпълнението на стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие за съответния период. Степента на въздействие се отчита с количествено и/или качествено измерими индикатори, а в някои случаи - с качествени оценки относно достигнатата степен в социалното, икономическото и инфраструктурното развитие на общината и приноса на това развитие за общото развитие на региона.

Индикаторите за въздействие са посочени в *Таблица 50*. Всеки индикатор е с посочени мерни единици, източници на информация, периодичност на събирането на информация, базова стойност за отчитане изменението, както и междинна и целева стойност, която се очаква да бъде достигната до края на периода на действие на Общинския план за развитие.

Таблица 50. Матрица на индикатори за въздействие

№	Индикатор за въздействие	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Стойност		
					Базова 2012 г.	Междинна 2017 г.	Целева 2020 г.
Стратегическа цел 1: Икономически растеж основан на знанието, иновациите, териториалната локация и наличните ресурси.							
3	Произведена продукция от промишлени предприятия	хил. лв.	НСИ	годишно	394 029	450 000	550 000
4	Размер на дълготрайните материални активи (ДМА) на ЮЛ	хил. лв.	НСИ	годишно	103 116	130 000	150 000
5	Данъчна оценка на притежаваните от ЮЛ недвижими имоти, като данъчна основа по ЗМДТ	хил. лв.	Община Свищов	годишно	190 610	192 000	195 000
Стратегическа цел 2: Балансирано и устойчиво развитие на територията и населените места.							

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

1	Дял от населението с подобрена жизнена среда на обитаване.	% от общия брой жители	Община Свищов	годишно	НП	30	50
2	Данъчна оценка на притежаваните от ФЛ недвижими имоти, като данъчна основа по ЗМДТ	хил. лв.	Община Свищов	годишно	192 555	194 000	195 000
Стратегическа цел 3: Развитие на човешките ресурси чрез осигуряване на равни възможности за образование, заетост, здравеопазване, социални услуги, култура и спорт.							
5	Намаляване нивото на безработица.	%	Агенция по заетостта	годишно	7,88	6,50	5,00

Индикаторите за резултат се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети и мерки за развитие на общината. По някои от мерките или приоритетите индикаторите могат да се отнасят за предвидени или изпълнявани конкретни проекти с важно значение за развитието на територията на общината. Дефинираните индикатори (*виж Таблица 51*) са количествено измерими и осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на приоритетите и мерките и постигнатото пряко въздействие в съответната област.

Таблица 51. Матрица на индикатори за резултат

№	Индикатор за резултат	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Стойност		
					Базова 2012 г.	Междинна 2017 г.	Целева 2020 г.
ПРИОРИТЕТ 1: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика.							
Специфична цел 1.1: Възстановяване и развитие на инфраструктура, допринасяща за засилване на местната конкурентоспособност.							
1	Действащи предприятия	брой	НСИ	годишно	1256	1300	1330
2	Нетни приходи от продажби	хил. лв.	НСИ	годишно	555 323	600 000	650 000
3	Размер на вложените чуждестранни инвестиции	хил. лв.	община Свищов	годишно	12 770	15 000	20 000
Специфична цел 1.2: Развитие на модерен търговски, логистичен и интермодален транспортен център с трансграничен характер.							
	Рехабилитирани улични и тротоарни настилки на частта от републикански път в гр.	км	община Свищов	годишно	НП	10	20

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

	Свищов						
	Възстановени и модернизирани общи площи, търговски пространства и обекти на общинска автогара и жп. гарата	хил. кв. метри	община Свищов	годишно	НП	4	6
Специфична цел 1.3: Подобряване на условията за развитие на туризма чрез поддържане на съществуваща и създаване на нова инфраструктура и интегрирани туристически продукти.							
1	Размер на вложените инвестиции (публични)	хил.лв.	община Свищов	годишно	НП	10 000	20 000
3	Леглова база	брой	НСИ	годишно	210	250	300
ПРИОРИТЕТ 2: Развитие на инфраструктурата и селищната мрежа							
Специфична цел 2.1.: Подобряване на плановата осигуреност и проектно обезпечаване на инвестиционните инициативи.							
1	Изготвени инвестиционни проекти	брой	община Свищов	годишно	НП	25	50
Специфична цел 2.2: Интегрирано развитие на град Свищов и социално и икономическо сближаване с малките населените места.							
1	Ремотирана уличната мрежа в селата и гр. Свищов	км	община Свищов	годишно	НП	15	30
2	Подобрена градска среда	хил. кв. метри	община Свищов	годишно	НП	50	100
3	Създадена и подобрена образователна среда за обучение, спорт и свободно време	хил. кв. метри	община Свищов	годишно	НП	10	20
4	Създадена и реконструирана среда за социални дейности и подкрепа (вкл. младежки дейности)	хил. кв. метри	община Свищов	годишно	НП	1	2
5	Реконструирана среда за култура и духовна дейност	хил. кв. метри	община Свищов	годишно	НП	2	5
6	Ремонтирана и обновения материално-техническа база с мерки за енергийна ефективност на сгради с обществено предназначение	брой	община Свищов	годишно	НП	3	9
7	Новоизградена и рехабилитирана ВиК мрежа	км	община Свищов	годишно	НП	15	20
8	Топлофикационна мрежа на гр. Свищов	км	община Свищов	годишно	НП	0	20
Специфична цел 2.3: Подобряване на състоянието на общинска пътна мрежа.							
1	Реконструирана и рехабилитирана общинска пътна мрежа	км	община Свищов	годишно	НП	5	10

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Специфична цел 2.4: Опазване и разумно използване на природните ресурси, геозащита и създаване на екологична жизнена среда.							
1	Площ на предпазена от ерозия земеделска площ	хил. кв. метри	община Свищов	годишно	НП	0	200
2	Изграден обиколен път до пристанището	км	община Свищов	годишно	НП	0	4
ПРИОРИТЕТ 3: Създаване на условия за пълноценно развитие и реализация на човешките ресурси.							
Специфична цел 3.1. Подобряване на достъпа до качествено образование и учене през целия живот за икономическа и социална реализация.							
1	Отпаднали ученици	%	РИО Велико Търново	годишно	0,4	0,2	0,1
2	Нова заетост на лица след преминаване на квалификационни и преквалификационни обучения	брой	Агенция по заетостта	годишно	НП	150	300
Специфична цел 3.2. Разширяване на обхвата и осигуряване на равен достъп до качествени здравни услуги							
1	Брой население на 1 лекар	брой	НЦЗИ	годишно	498	498	498
2	Брой население на 1 дентален лекар	брой	НЦЗИ	годишно	1880	1880	1880
Специфична цел 3.3. Развитие и повишаване на качеството на социалните услуги							
1	Разкрити алтернативни социални услуги	брой	община Свищов	годишно	10	11	13
2	Обслужени потребители на социални услуги	брой	община Свищов	годишно	280	350	400
Специфична цел 3.4. Съхраняване и развиване на културната идентичност и създаване на условия за оползотворяване на свободното време, културен живот и спорт							
1	Организиране на различни форми за изява - прегледи на любителското творчество, фестивали, конкурси, изложби, спортни мероприятия и др.	брой	община Свищов	годишно	50	60	70
2	Активно спортуващи хора	%	община Свищов	годишно	НП	20%	25%
Приоритет 4. Укрепване на институционалната среда в услуга на гражданите и бизнеса.							
Специфична цел 4.1. Развитие на институционалната среда и междуобщинското сътрудничество							
1	Внедрени добри практики	брой	община Свищов	годишно	НП	2	4
Специфична цел 4.2. Развитие на административния капацитет и повишаване на качеството на публичните услуги							
1	Изпълнени проекти по оперативни програми	брой	община Свищов	годишно	НП	15	30
2	Повишен капацитет на специалисти от общинската администрация	брой	община Свищов	годишно	79	100	110

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

3	Общински служители с висше образование	%	община Свищов	годишно	77	85	90
Специфична цел 4.3. Участие на гражданите и бизнеса в процеса на местно самоуправление							
1	Експертни работни групи към кмета на община Свищов	брой	община Свищов	годишно	НП	2	4
Специфична цел 4.4. Засилване на международното сътрудничество							
1	Реализирани инициативи с побратимени градове	брой	община Свищов	годишно	2	3	5

VI. НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА

1. Система за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПР

Изпълнението на Общинския план за развитие на Община Свищов представлява продължителен, сложен и многообхватен процес, който зависи от фактори и промени във вътрешната и външната среда. Той подлежи на постоянно наблюдение и контрол на изпълнението на предвидените приоритети, цели и мерки.

За целите на наблюдението и оценката се изгражда система съгласно нормативните изисквания и стандарти, която включва формите и начините за събиране на информация, индикаторите за наблюдение, органа за наблюдение и организацията на работата по наблюдението и оценката, както и системата на докладване и осигуряване на информация и публичност. В цялостния процес на наблюдение и участват кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, общинският съвет, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината.

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на Общинския план за развитие цели осигуряването на ефективно изпълнение на плана, с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти. Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на плана обхваща и Програмата за неговата реализация.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

При актуализацията на общинския план за развитие следва да се анализира и оцени динамичното въздействие на външните и вътрешните фактори и условия върху социално-икономическите характеристики на развитието на общината и качеството на околната среда, като на тази основа се разработи по-реалистична и адекватна стратегическа рамка и система за управление и изпълнение на целите на плана до края на съответния период.

2. Законодателна рамка

Съгласно Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие, наблюдението, оценката и актуализацията на ОПР на община Свищов следва да се позовава на следните принципи:

- единен подход за планиране и програмиране;
- концентрация на ресурсите;
- допълване на финансирането от национални публични източници при съвместно финансиране с ресурси от частни източници и от международни финансови институции;
- междуведомствена координация на дейността на компетентните органи в процеса на планирането, програмирането, ресурсното осигуряване, реализацията, наблюдението и оценката;
- съгласуваност с другите структуроопределящи политики, инструменти и действия на международно, национално, регионално и местно равнище;
- партньорство, публичност и прозрачност на всички нива при осъществяване на планирането, програмирането, финансирането, наблюдението и оценката.

Съгласно чл. 13, ал.3 от ЗРР (3) Общинският план за развитие се приема от Общинския съвет по предложение на кмета на Общината.

Съгласно чл. 23. от ЗРР кметът на Общината има още следните задължения:

- да ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на Общинския план за развитие;
- да представя годишен доклад за наблюдението на изпълнението на

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Общинския план за развитие за одобряване от Общинския съвет;

- да осигурява публичност и прозрачност на Общинския план за развитие, както и на действията по реализацията му.

Съгласно Правилника за прилагане на ЗРР:

- Кметът на Общината организира изработването, съгласуването и актуализирането на общинския план за развитие.
- Кметът на Общината осъществява координация и контрол върху процеса на разработване и съгласуване на общинския план за развитие.
- Кметът на Общината внася за обсъждане и одобряване от общинския съвет доклади за резултатите от междинната и последващата оценка на изпълнението на Общинския план за развитие, като същите се публикуват и на интернет страницата на Общината.
- Кметът на Общината и Общинският съвет осигуряват информация и публичност на Общинския план за развитие в съответствие със своите компетенции.

3. Наблюдение на ОПР Свищов 2014-2020 г.

Изпълнението на Общинския план за развитие се отчита на основата на данните от системата за наблюдение и оценка на Общинския план за развитие. Следва да се изготвят годишни доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие, като кметът на Общината носи отговорността за тяхното представяне за одобрение пред Общинския съвет.

С цел регулярното наблюдение и отчитане на напредъка по изпълнението на ОПР е необходимо да се изгради стройна система за мониторинг и контрол с ясни задължения и отговорности.

В тази връзка се предвижда създаването на постоянна *Работна група* (РГ) към Община Свищов, която да управлява изпълнението на ОПР и да упражнява контрол и мониторинг върху резултатите от изпълнението на ОПР. Работната група за управление на реализацията на ОПР следва да включва представители на общата и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

специализираната администрация, представена от съответните дирекции, които имат отношение към заложените в ОПР цели и проекти, както и представители на Общинския съвет. С оглед осигуряването на постоянно обществено участие в изпълнението на ОПР се предвижда включването на представители на неправителствения сектор и общински предприятия. Последните следва да бъдат излъчени като общи представители на съответната група организации.

Работната група се състои от ръководител, заместник ръководител, секретар и членове. Ръководителят на РГ е контактното лице за изпълнението на ОПР за външните за общината институции.

Заседанията на работната група следва да се провеждат веднъж годишно, а при необходимост - да се свикват и извънредно. В дневния ред на всяко от заседанията задължително следва да се отразяват постъпилите предложения от гражданското общество и неправителствения сектор.

Работната група ще изпълнява следните функции:

- следи за напредъка по изпълнението на ОПР и организира събирането на изходна информация по приетите индикатори;
- информира регулярно кмета на Общината за постигнатия напредък по изпълнението на ОПР;
- разработва годишни доклади за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие;
- следи за разработване на междинна и последваща оценка на ОПР;
- разглежда и приема резултатите от междинната и последваща оценка на ОПР, включително предлага решения на кмета на Общината, свързани с препоръки в резултат на междинната оценка;
- организира актуализирането на Общинския план за развитие на община Свищов;
- обсъжда и взема решения относно възникнали проблеми и обстоятелства, изискващи корективни мерки и промени в Програмата за реализация на ОПР;
- обсъжда и инициира промени в ОПР и Програмата за реализация,

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

включително:

- промени във финансовата рамка;
  - промени в източниците на финансиране;
  - промени в Програмата за реализация;
  - промени в структурата и начина на управление на ОПР;
  - други промени.
- Предлага на кмета на Общината и на Общинския съвет действия и решения, свързани с изпълнението на Програмата за реализация на ОПР, включително промени и преразпределения на средствата по ОПР;
  - Ежегодно предлага на кмета на Общината и на Общинския съвет размер на капиталови разходи, които да се включат в годишния общинския бюджет, за целите на съфинансирането на планираните за съответната година проекти, включени в Програмата за реализация на ОПР;
  - Отправя предложения за инициране на публично-частни партньорства (вкл. концесии) по Закона за концесиите и Закона за публично-частното партньорство, във връзка с изпълнението на проекти от ОПР, включително за извършване на предпроектни проучвания - концесионни анализи и анализи за приложимостта на публично-частните партньорства.

Решенията на РГ се формализират чрез протоколи, в които се определят конкретни задачи, срокове и отговорници по отделните решения. Отговорниците могат да бъдат конкретни членове на РГ или колективни структури.

Община Свищов може да възложи *външна техническа помощ* за подпомагане на Работната група в процеса на реализация на ОПР с цел мобилизиране на подходяща експертиза за изпълнение на отделните дейности - инженерна, социално-икономическа и юридическа.

4. Оценка на Общинския план за развитие

Съгласно нормативната уредба Общинският план за развитие подлежи на следните оценки:

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Таблица 52. Видове оценки на Общински план за развитие

	Предварителна оценка	Междинна оценка	Последваща оценка
Основание	Основание: чл. 13, ал.2, т. 3от Закона за регионално развитие	Основание: чл. 33, ал. 1 от Закона за регионално развитие	Основание: чл. 34, ал. 1 от Закона за регионално развитие
Период за изпълнение	Успоредно с разработването на ОПР	Не по-късно от 4 години от началото на периода на действието ОПР	Не по-късно от една година след изтичането на периода на действието на ОПР
Съдържание	Прогнозна оценка за въздействието на ОПР върху процесите на социално-икономическо развитие на общината и екологична оценка. Екологичният компонент в оценката оценява доколко общинския план за развитие съответства на стратегията за опазване на околната среда и критериите за ефективност на политиката за опазване на околната среда.	1. Оценка на първоначалните резултати от изпълнението на ОПР	1. Оценка на степента на постигне на целите и устойчивостта на резултатите
		2. Оценка на степента на постигане на съответните цели на ОПР	2. Оценка на общото въздействие от изпълнението на ОПР
		3. Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси	3. Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси
		4. Изводи и препоръки за актуализация на ОПР	4. Изводи и препоръки относно провеждането на политиката за местно развитие
		5. Актуализация на съответния документ	
Отговорни лица	Приема се от Общинския съвет по предложение на кмета на Общината, заедно с ОПР	Кметът на Общината внася за обсъждане и одобряване от Общинския съвет доклади за резултатите от междинната и последващата оценка на изпълнението на Общинския план за развитие, като същите се публикуват и на интернет страницата на Общината.	

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

5. Актуализация на Общинския план за развитие

Актуализацията на ОПР на община Свищов следва да се разработва в съответствие с чл. 38. от Правилника за прилагане на ЗРР като се актуализира:

- при съществени промени на икономическите и социалните условия в Общината;
- в съответствие с актуализирания документ за изпълнение на Областната стратегия за развитие;
- в резултат на промени в свързаното национално законодателство или в законодателството на ЕС;
- при съществени промени в секторни стратегии и програми, влияещи върху изпълнението на Общинския план за развитие;
- на основата на резултатите от междинната или последващата оценка.

За актуализиране на Общинския план за развитие се разработва Актуализиран документ за изпълнение на ОПР за остатъка от периода на неговото действие. Изработването и приемането на документа се извършва при условията и по реда за изработване и приемане на Общинския план за развитие. За ефективното и ефикасното изпълнение на Общинския план за развитие, Програмата за неговата реализация може да се актуализира при необходимост с решение на Общинския съвет на община Свищов по предложение на кмета на Общината.

При актуализацията на Общинския план за развитие следва да се анализира и оцени динамичното въздействие на външните и вътрешните фактори и условия върху социално-икономическите характеристики на развитието на общината и качеството на околната среда, като на тази основа се разработи по-реалистична и адекватна стратегическа рамка и система за управление и изпълнение на целите на плана до края на съответния период.

Актуализацията на ОПР следва да се прилага както в аналитичната, така и в стратегическата част на документа, поради неразривната причинно-следствена връзка между тях.

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

VII. ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

1. Цели и значимост на информираността, публичността и партньорството

Съгласно Закона за регионално развитие и Правилника за неговото прилагане, кметът на общината и Общинският съвет осигуряват информация и публичност на Общинския план за развитие в съответствие със своите компетенции.

Прозрачност и паралелен контрол по реализацията на плана се осигурява чрез обществено участие, което може да се осъществи чрез:

- самостоятелна паралелна процедури с обществен комитет, на който се предоставя непрекъснато цялата информация за хода на реализацията на ОПР;
- участие на представители на обществеността в работната група на ОПР.

Главната цел на действията за прилагане на принципа за партньорство е да се осигури прозрачност и да се информират заинтересованите страни и участниците в процеса на формирането и прилагането на местната политика за устойчиво развитие относно очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло, както и да се мотивират заинтересованите страни за активно участие в процеса на реализация.

Специфичните цели на действията обхващат:

- Представяне в подходяща форма (публични дискусии, семинари, печатни материали, видеоматериали) на информация за предвижданията на Общинския план за развитие за периода до 2020 г., за ролята на гражданите и на бизнеса по отношение на определянето на приоритетите за развитие на общината и реализацията им и очакваните резултати в икономическата и социалната сфери, в областта на техническата инфраструктура и околната среда;
- Фокусиране на вниманието върху възможностите за изграждане на публично-частни партньорства и реализацията на проекти на тази основа в публичния сектор, насочени към подобряване на услугите, предоставяни на гражданите

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

и бизнеса;

- Разясняване на конкретните задачи, които стоят пред кмета, общинския съвет, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации и гражданското общество за осигуряване висока ефективност при изпълнението на плана;
- Разясняване на необходимостта и значението на стратегическото планиране на развитието на общината за повишаване ефикасността на публичните разходи и осигуряването на по-голяма добавена стойност за общината;
- Привличане вниманието на заинтересованите страни и гражданското общество за формиране на позитивно обществено мнение и активна гражданска позиция по отношение на участието и подкрепата на ръководството на общината за реализацията на плана.

Следва пълноценно да се развива и задълбочава постоянна комуникация и взаимодействие с общинската администрация и администрациите на водещи публични субекти по време на реализиране на плана.

2. Дейности по прилагане на принципа за партньорство, информация и публичност в процеса на разработване на ОПР Свищов 2014-2020 г.

Публичността по време на разработването на ОПР беше свързана със следните компоненти на ОПР Свищов:

- подготовка, организация и използвани методи за изпълнение на задачите по разработване на ОПР Свищов 2014-2020 г.;
- анализ и оценка на актуалната социално-икономическа ситуация, предложения за развитие;
- завършен и окомплектован документ на ОПР.

В периода април – май 2014 г. бе организирано анкетно проучване сред жители и заинтересовани страни, с което бяха отчетени основни проблеми в състоянието на общината, препоръчителни цели за развитие на база на резултатите и отчетените проблеми на общината, силните характеристики, възможностите, заплахите и слабите

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

страни. Проект на ОПР на община Свищов 2014-2020 бе качен в сайта на общината и бе публично обсъден преди окончателното му приемане. Публичното му представяне се осъществи чрез обществена дискусия в община Свищов по време на която експертният екип представи резултатите от работата си. В дискусията се включиха всички заинтересовани страни - представители на общинската администрация в община Свищов кметове и кметски заместници, културни институции, организации от неправителствения сектор и частни предприемачи.

3. Дейности по прилагане на принципа за партньорство и информация и публичност в процеса на реализация на ОПР Свищов 2014-2020 г.

Българското законодателство предвижда няколко основни инструмента за управление на реализацията на ОПР - годишни доклади за изпълнението на ОПР, междинна и последваща оценка на общинския план. Изброените доклади съдържат информация за извършения напредък по ОПР, несъответствията между планираното и реалното състояние на общината към наблюдавания момент. Необходимо е публично представяне на докладите, чрез публикуване на официалната интернет страница на общината, както и препращането им на ключовите заинтересовани страни.

Следващ етап е формирането на оперативни партньорства за реализиране на определените с общинския план приоритетни проекти за реализация. За тази цел, неразделна част от Програмата за реализация е описание на необходимата организационна основа за изпълнение на проектите, обединяваща отговаряща структура и участващи партньори. Наличието на подобна организационна структура позволява непрекъснат обмен на информация и общо използване на ресурсите на определените участници.

Подходящо е обособяването на секция за публикуване на новини, свързани с ключовите проекти по общинския план, като част от структурата на интернет портала на общината. Ефективен инструмент е използването на различни медийни платформи за популяризиране на инициативите.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

VIII. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Програмата за реализация на общинския план за развитие през периода 2014-2020 г. (Таблица 52) има за задача на основата на целите и приоритетите за развитие на общината, залегнали в плана, да осигури вътрешната и външната съгласуваност на факторите на развитието и ресурсите за реализация на плана, като оптимизира възможностите за финансиране, институционална подкрепа и техническа помощ за изпълнение на плана.

С програмата се определя пакета от мерки и проекти за реализация на целите и приоритетите за развитие на общината през периода до 2020 г., съответните финансови ресурси, административните структури за управление, наблюдение и оценка на проектите, индикаторите за цялостното изпълнение на програмата, а оттук – и на общинския план за развитие, действията за осигуряване на комуникация, информация и публичност при осъществяването на мерките и проектите, включени в програмата. Програмата за реализация на общинския план за развитие има многогодишен характер (7-годишен период на действие) и може да бъде актуализирана периодично в зависимост от условията и прогнозите за реализацията на общинския план за развитие с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана и постигане целите и приоритетите за развитие.

Програмата се финансира със средства от:

- общинския бюджет и извънбюджетните сметки и фондове;
- републиканския бюджет;
- оперативните програми, финансирани от Структурните и Кохезионния фонд на ЕС;
- други фондове и програми на ЕС;
- други източници на финансиране - банкови кредити, гаранционни фондове и др.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Програмата дава възможност да се проследят предвидените разходи по приоритети и източници на финансиране, заложен в индикативната финансова таблица, неразделна част от Общинския план за развитие.

Програмата за реализация на Общинския план за развитие на община Свищов за периода 2014-2020 г. съдържа:

- проектите за изпълнение на мерките, специфичните цели и приоритети на ОПР;
- необходимите финансови ресурси;
- източниците на финансиране;
- отговорните структури за изпълнение на проектите;
- партньорските структури;
- времето за реализация на проектите.

Приоритетите, специфичните цели и мерките в Програмата за реализация са с наименования и номера, които съответстват на наименованията и номерата в Общинския план за развитие на Община Свищов за периода 2014-2020 г. и Индикативната финансова таблица към него.

Програмата за реализация е обвързана с процедурите по изработване на проекта на общинския бюджет за всяка следващата година. Възможно е в нея да се правят целесъобразни оперативни и текущи изменения на размера на определени средства или прехвърляне на конкретни ресурси, както и да се актуализират отделни източници на финансиране, срокове и конкретни изпълнители. Програмата може да бъде актуализирана и в зависимост от условията и прогнозите за реализация на плана с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението му и постигане на целите и приоритетите за развитие.

В програмата са включени текущите проекти, които вече са получили финансиране и се изпълняват на територията на община Свищов и бъдещите проекти, които имат определена степен на завършеност и готовност и предстои да бъдат финансирани или да започне реализацията им до 2020 г. Проектите, включени в програмата са планирани на базата на изискванията на съответните оперативни

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

програми и фондове. Програмата дава възможност да се проследят предвидените разходи по приоритети и източници на финансиране, заложен в индикативната финансова таблица, неразделна част от Общинския план за развитие.

Програмата за реализация на ОПР се приема от Общинския съвет по предложение на кмета на Общината.

Изпълнението на Програмата за реализация на ОПР на община Свищов в оперативен аспект ще се подпомага и координира основно от заместник-кмет, секретар на Община Свищов и експерти от дирекциите и отделите в общината.

Общинските експерти ще наблюдават процеса на изпълнение на отделните мерки, проекти и дейности, заложен в програмата; ще координират работата на отделните институции; ще съдействат за изпълнението на приоритетите и целите, включително при търсене на източници за финансиране и при разработка на конкретни проекти. Те ще анализират изпълнението и ще изготвят предложения за корекции; ще предлагат изменения и допълнения, в съответствие с настъпилите промени; ще изготвят доклади по извършените наблюдения.

Изпълнението на планираните действия във всяка програма може да изостане от предначертания график и действителните резултати да са различни по време и въздействие от това. Системата за мониторинг и контрол осигурява необходимите инструменти, които позволяват да се определи степента на изпълнение на планираните цели. Тя включва установяване на индикатори, наблюдение на изпълнението, съпоставка на действителното и очакваното изпълнение и предприемане на коригиращи действия, ако се налага. Оценката на изпълнението на Програмата дава възможност и за оценяване степента на напредъка по реализацията на Общинския план за развитие.

Контролът по изпълнение на настоящата Програма за реализация на ОПР ще се осъществява от кмета и Общинския съвет на община Свищов.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Таблица 53. Програма за реализация на ОПР Свищов 2014-2020

Програма за реализация на ОПР Свищов 2014-2020																												
№	Наименование	Индикативна стойност, общо	Източник на финансиране											ИПШВР	Време за реализация													
			Местно публично финансиране		Външно публично финансиране										ИПШВР	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020						
			местно публично финансиране	местни и публични фондове	общ дял, %	Централен бюджет	общ дял, %	фондове на ЕС	общ дял, %	Други източници	общ дял, %	часно финансиране	общ дял, %										фонд на ЕС и др. източници					
ПРИОРИТЕТ 1: ПОВИШАВАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА ОБЩИНСКАТА ИКОНОМИКА		40 310 000	1 556 000		3,86%	3 409 000	8,46%	8 245 000	20,45%					27 100 000	67,23%													
Специфична цел 1.1: Възстановяване и развитие на инфраструктура, допринасяща за засилване на местната конкурентоспособност.		27 000 000	100 000		0,37%	400 000	1,48%	1 500 000	5,56%					25 000 000	92,59%													
Мярка 1	Проект за обособяване на промишлена зона в Бизнес парк	1 000 000	50 000		5,00%	200 000	20,00%	750 000	75,00%							ОПРР										X	X	X
Мярка 2.	Изграждане на център за иновации с база и инфраструктура за стартиращи предприятия на завършващи своето образование младежи	1 000 000	50 000		5,00%	200 000	20,00%	750 000	75,00%							ОПИК										X	X	X
Мярка 3.	Развитие на газоразпределителната мрежа в общината	25 000 000												25 000 000	100%	ПЧП		X	X	X	X	X						
Специфична цел 1.2: Развитие на модерен търговски, логистичен и интермодален транспортен център с трансграничен характер		1 610 000	210 000		13,04%	1 400 000	86,96%																					

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Мярка 4.	Съпътстващи мерки за трансгранично партньорство в областта на транспортната инфраструктура и логистика	810 000	110 000	13,58%	700 000	86,42%								ТГС			X	X	X	X	X
	Сигнализация на пътя и около пританище Свищов и ферибот Свищов - Зимнич	10 000	10 000	100,00%										Общински бюджет			X	X	X	X	X
Мярка 5.	Рехабилитация на улчните и тротоарни настилки на частта от републиканския път II-52 - ул."33-ти Свищовски полк" от кръстовището с ул."Студентска" до кръстовището с ул."Христаки Павлович"	800 000	100 000	12,50%	700 000	87,50%								ПУРР			X	X	X		
Специфична цел 1.3: Подобряване на условията за развитие на туризма чрез поддържане на съществуваща и създаване на нова инфраструктура и интегрирани туристически продукти		11 700 000	1 246 000	10,65%	1 609 000	13,75%	6 745 000	57,65%					2 100 000	17,95%							
Мярка 6.	Развитие на културен туризъм	4 000 000	200 000	5,00%	800 000	20,00%	3 000 000	75,00%					0								
	Проект "Нове 2" за туристически Реенактмънт туризъм. Исторически възстановки, - представления и фестивал на античното наследство, с фокус върху общата римска история.	4 000 000	200 000	5,00%	800 000	20,00%	3 000 000	75,00%						ОПРР			X	X			
Мярка 7.	Развитие на екологичен туризъм	700 000	21 000	3,00%	84 000	12,00%	595 000	85,00%					0								
	Проект за туристически продукт с фокус уникалната флора и фауна на дунавските архипелази от централния участък на река Дунав	400 000	12 000	3,00%	48 000	12,00%	340 000	85,00%						ТГС			X	X			
	проект "Изграждане на велоалея до Нове"	300 000	9 000	3,00%	36 000	12,00%	255 000	85,00%						ТГС			X	X			

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Мярка 8.	Развитие на балнео-лечебен туризъм	3 500 000	925 000		26,43%	100 000	2,86%	375 000	10,71%			2 100 000	60,00%											
	Проект за доразвиване на инфраструктурата в с. Овча могила (места за отдих и спорт)	500 000	25 000	25000	5,00%	100 000	20,00%	375 000	75,00%					ОПРР			X	X	X					
	Проект за реконструкция и доизграждане на спортен комплекс към съществуващ такъв във "Свилоза" (минерален извор)	3 000 000	900 000		30,00%							2 100 000	70,00%	ПЧП			X	X	X					
Мярка 9.	Развитие на речен туризъм	1 500 000	0		0,00%	225 000	15,00%	1 275 000	85,00%			0												
	Проект за изграждане на яхтено общинско пристанище при с. Вардим	1 500 000	0			225 000	15,00%	1 275 000	85,00%					ЕФМ ДР			X	X	X					
Мярка 10.	Атракции на градски забележителности	1 500 000	75 000		5,00%	300 000	20,00%	1 125 000	75,00%															
	Проекти за Цитадела на Калето, Лазерно осветление на камбанарията на "Св.Троица"	1 500 000	75 000		0,05	300 000	20,00%	1 125 000	75,00%					ЕИП и Норвежки фонд			X	X	X					
Мярка 11.	Изграждане и налагане на бранд на туристическите продукти	500 000	25 000		5,00%	100 000	20,00%	375 000	75,00%															
	Проекти за налагане на туристически продукти и популяризиране на дестинацията	500 000	25 000		0,05	100 000	20,00%	375 000	75,00%					ОПРР			X	X	X	X	X	X	X	X
ПРИОРИТЕТ 2: Развитие на инфраструктурата и селищната мрежа		140 225 132	13 316 412		9,50%	21 123 070	15,06%	95 785 650	68,31%			10 000 000	7,13%											
Специфична цел 2.1.: Подобряване на плановата осигуреност и проектно обезпечаване на инвестиционните инициативи		2 550 000	320 000		12,55%	730 000	28,63%	1 500 000	58,82%															
Мярка 1.	Изготвяне на устройствени планове на територията на общината																							

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

	Изготвяне на Общ устройствен план на Община Свищов, цифровизация на кадастрални планове, разработване на ГИС - Географска информационна система.	550 000	220 000	40,00%	330 000	60,00%								МИП	X	X							
Мярка 2.	Изготвяне на инвестиционни проекти и проектни предложения за финансиране чрез оперативни програми, държавния бюджет и собствени финансови ресурси																						
	Проект "Мост-Дунав-Юг", разработване на идеен проект и прединвестиционно проучване.	2 000 000	100 000	5,00%	400 000	20,00%	1 500 000	75,00%						ОПРР			X	X	X	X			
Специфична цел 2.2: Интегрирано развитие на град Свищов и социално и икономическо сближаване с малките населените места		116 075 132	8 231 412	7,09%	18 058 070	#DIV/0!	79 785 650	68,74%					10 000 000	9,29%									
Мярка 3.	Управление на водните ресурси (краткосрочен Мастер план ВиК)	44 882 811	0	0,00%	6 732 422	15,00%	38 150 390	85,00%						ОПОС									
	Изграждане на ПСПВ - обезманганителна нова . гр.Свищов, с.Вардим и част от с.Царевец	11 001 143	0	0,00%	1 650 171	15,00%	9 350 971	85,00%						ОПОС		X	X	X					
	Реконструкция на ВВМ гр. Свищов - 3,10 км.	1 431 840	0	0,00%	214 776	15,00%	1 217 064	85,00%						ОПОС		X	X	X					
	Чистене на нитрати в питейни води . С. Овча Могила	90 359	0	0,00%	13 554	15,00%	76 805	85,00%						ОПОС		X	X	X					
	Чистене на нитрати в питейни води - с. Козловец	80 033	0	0,00%	12 005	15,00%	68 028	85,00%						ОПОС			X	X	X				

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

	Чистене на нитрати в питейни води - с. Хаджи Димитрово	43 889	0	0,00%	6 583	15,00%	37 306	85,00 %						ОПОС			X	X	X		
	Чистене на нитрати в питейни води - с. Драгомирово	41 307	0	0,00%	6 196	15,00%	35 111	85,00 %						ОПОС			X	X	X		
	Чистене на нитрати в питейни води	38 725	0	0,00%	5 809	15,00%	32 917	85,00 %						ОПОС				X	X	X	
	Чистене на нитрати в питейни води - с. Горна Студена	28 399	0	0,00%	4 260	15,00%	24 139	85,00 %						ОПОС				X	X	X	
	Чистене на нитрати в питейни води - с. Червена	23 235	0	0,00%	3 485	15,00%	19 750	85,00 %						ОПОС				X	X	X	
	Чистене на нитрати в питейни води - с. Александрово	12 908	0	0,00%	1 936	15,00%	10 972	85,00 %						ОПОС				X	X	X	
	ВВМ гр.Свищов - подмяна на главни водопроводни клонове - 13,10км.	7 539 635	0	0,00%	1 130 945	15,00%	6 408 689	85,00 %						ОПОС				X	X	X	
	Сградни водопроводни отклонения в гр. Свищов	794 067	0	0,00%	119 110	15,00%	674 957	85,00 %						ОПОС				X	X	X	
	Проучвания на канализационни зони за малки населени места (ВИК Свищов)	428 327	0	0,00%	64 249	15,00%	364 078	85,00 %						ОПОС				X	X	X	
	Доизграждане и реконструкция на мрежа с дължина 13,50км. В гр. Свищов	23 328 945	0	0,00%	3 499 342	15,00%	19 829 603	85,00 %						ОПОС					X	X	X
Мярка 4.	Подобряване на качеството и обезпечеността на транспортната и инженерната инфраструктура в гр. Свищов и селата	10 600 000	0	0,00%	600 000	5,66%															
	Проект за подобряване на системата на училищния транспорт	600 000			600 000	100,00 %								МОН			X	X	X	X	X
	Проект за топлофикация на града (частен ТЕЦ)	10 000 000											10 000 000	100%	ПЧП				X	X	X

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Мярка 5.	Създаване и поддръжане на благоприятна жизнена среда - зелени и пешеходни пространства	46 279 958	2 036 498	5,00%	8 145 992	20,00%	30 547 469	75,00%												
	Проект 1.1. за обновяване на местност Банара	6 586 501	329 325	5,00%	1 317 300	20,00%	4 939 876	75,00%												
	Проект 1.2. за обновяване на идиален център - Калето	2 770 679	138 534	5,00%	554 136	20,00%	2 078 009	75,00%					X	X						
	Проект 1.3. за обновяване на ул. Иван Вазов	2 080 198	104 010	5,00%	416 040	20,00%	1 560 149	75,00%					X	X						
	Проект 1.5. за обновяване на междублокови пространства в Център	1 378 447	68 922	5,00%	275 689	20,00%	1 033 835	75,00%					X	X	X					
	Проект 1.10. за обновяване на ул. Христо Бръчков	571 562	28 578	5,00%	114 312	20,00%	428 672	75,00%						X	X	X				
	Проект 1.11 Обновяване на градска жизнена среда - ул. Черни връх / жк Младост	2 813 198	140 660	5,00%	562 640	20,00%	2 109 899	75,00%						X	X	X				
	Проект 1.12 Обновяване на градска жизнена среда Запад 1	4 273 956	213 698	5,00%	854 791	20,00%	3 205 467	75,00%					X	X	X	X				
	Проект 1.13 Обновяване на градска жизнена среда, междублокови пространства в Запад	1 298 907	64 945	5,00%	259 781	20,00%	974 180	75,00%					X	X	X	X				
	Проект 1.14 Обновяване на градска жизнена среда, Запад 2	2 742 428	137 121	5,00%	548 486	20,00%	2 056 821	75,00%						X	X	X				
	Проект 1.15 Обновяване на градска жизнена среда - ул. Патриарх Евтимий	1 944 716	97 236	5,00%	388 943	20,00%	1 458 537	75,00%						X	X	X				
	Проект 1.16 Обновяване на градска жизнена среда, жк Химик	2 281 397	114 070	5,00%	456 279	20,00%	1 711 048	75,00%							X	X	X			
	Проект 1.17 Обновяване на градска жизнена среда - Рилите	2 376 334	118 817	5,00%	475 267	20,00%	1 782 251	75,00%							X	X	X			

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

	Проект 1.18 Обновяване на градска жизнена среда - ж.к. Симеон Ванков	1 503 405	75 170		5,00%	300 681	20,00%	1 127 554	75,00%																					X	X	X					
	Проект 1.19 Обновяване на градска жизнена среда в ж.к Младост и ж.к Симеон Ванков	3 108 230	155 412		5,00%	621 646	20,00%	2 331 173	75,00%																					X	X	X					
	Проект за обновяване на жизнената среда в селата на община Свищов	5 000 000	250 000		5,00%	1 000 000	20,00%	3 750 000	75,00%																					X	X	X					
	<i>Поддържане на общински имот, вкл. проект за енергийна ефективност на МБАЛ</i>	<i>5 250 000</i>	<i>5 250 000</i>		<i>100,00%</i>																									X	X	X					
	<i>Насърчаване на гражданската инициатива чрез програма "Местни инициативи"</i>	<i>300 000</i>	<i>300 000</i>		<i>100,00%</i>																									X	X	X	X	X	X	X	
Мярка 6.	Увеличаване на енергийната ефективност на сградния фонд, отговарящ на съвременните стандарти на обитаване	5 988 608	299 430		5,00%	1 197 722	20,00%	4 491 456	75,00%																												
	Проект 2.1 Обновяване и внедряване на мерки за енергийна ефективност на сградата на Община Свищов	1 815 881	90 794		5,00%	363 176	20,00%	1 361 911	75,00%																												
	Проект 2.2 Обновяване и внедряване на мерки за енергийна ефективност на сградата на ТД Бюро по труда	436 367	21 818		5,00%	87 273	20,00%	327 275	75,00%																												
	Проект 2.3 Обновяване и внедряване на мерки за енергийна ефективност на Финансовия отдел	912 948	45 647		5,00%	182 590	20,00%	684 711	75,00%																												
	Проект 2.4 Обновяване и внедряване на мерки за енергийна ефективност на Звено Култура и Общинско радио	246 949	12 347		5,00%	49 390	20,00%	185 212	75,00%																												

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

	Проект 2.5 Обновяване и внедряване на мерки за енергийна ефективност на Районно управление "Полиция" - Свищов	1 371 375	68 569	5,00%	274 275	20,00%	1 028 531	75,00 %										X	X	X				
	Проект 2.6 Обновяване и внедряване на мерки за енергийна ефективност на Съдебна палата - Районен съд Свищов	374 622	18 731	5,00%	74 924	20,00%	280 967	75,00 %												X	X	X		
	Проект 2.7 Обновяване и внедряване на мерки за енергийна ефективност на Областно пътно управление В. Търново - клон Свищов	333 426	16 671	5,00%	66 685	20,00%	250 070	75,00 %													X	X	X	
	Проект 2.8 Обновяване и внедряване на мерки за енергийна ефективност на НАП	497 040	24 852	5,00%	99 408	20,00%	372 780	75,00 %													X	X	X	
Мярка 7.	Обновяване и развитие на образователната, културната, социалната и спортна инфраструктура и съобразяването ѝ със съвременните потребности.	8 323 755	345 484	4,15%	1 381 935	16,60%	6 596 336	79,25 %																
	<i>образователна инфраструктура:</i>																							
	Проект 3.1 Реконструкция и ремонт на ЦДГ №3 Радост и ОДЗ №2 Слънчо	400 000	20 000	5,00%	80 000	20,00%	300 000	75,00 %										X	X					
	Проект 3.2 Реконструкция и обновяване на спортните и зелени площадки на територията на учебните и детски заведения	642 823	32 141	5,00%	128 565	20,00%	482 117	75,00 %													X	X	X	X
	(Проект "Балкански център за религиозна толерантност, древни езици и култура")	1 414 080					1 414 080	100,00 %													X	X	X	

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

										аните										
<i>културна инфраструктура:</i>																				
Проект 4.1 Ремонт и обновяване на читалищата в селата	3 000 000	150 000	5,00%	600 000	20,00%	2 250 000	75,00%			ОПРР			X	X						
<i>социална инфраструктура:</i>																				
Проект 5.1 Изграждане на обществен център за консултации, работа с маргинализирани групи в сградата на бивша детска градина на ул. Черни Връх № 26	1 974 711	98 736	5,00%	394 942	20,00%	1 481 033	75,00%			ОПРР; ОПРЧ Р			X	X	X	X	X	X		
Проект 5.2 Изграждане на социална кухня и трапезария за нуждите на града и околните села в УК "Алеко Константинов"	892 141	44 607	5,00%	178 428	20,00%	669 106	75,00%			Красива България и ОПРЧ Р			X	X						
Специфична цел 2.3.: Подобряване на състоянието на общинска пътна мрежа	1 000 000	50 000	5,00%	200 000	20,00%	750 000	75,00%													
Мярка 8. Рехабилитация и повишаване на товарносимостта на общинската пътна мрежа													X	X						
Ремонт на участъка от общински път с.Ореш – с.Драгомирово – с.Овча могила – връзка с републ. път I-3;	1 000 000	50 000	5,00%	200 000	20,00%	750 000	75,00%			ОПРР			X	X						
Промяна категорията на път – Свищов – Полски Тръмбеш										ОПРР/ АПИ			X	X						

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

	Промяна категорията на път : Свищов - Българене												ОПРР/ АПИ					X	X						
Специфична цел 2.4: Опазване и разумно използване на природните ресурси, геозащита и създаване на екологична жизнена среда		20 600 000	4 715 000	22,89%	2 135 000	10,36%	13 750 000	66,75%																	
Мярка 9.	Управление на твърдите битови отпадъци																								
	Проект за разработване на общинска програма за управление на ТБО	350 000	350 000	100,00 %											X	X	X	X	X	X					
	Проект за. премахване на нерегламентираните сметища	3 700 000	3 700 000	100,00 %									ПУДО С			X	X								
Мярка 10.	Подобряване качеството на въздуха																								
	Проект за изграждане на система за контролиране на качеството на въздуха	200 000	10 000	5,00%	40 000	20,00%	150 000	75,00 %					ОПРР				X	X							
Мярка 11.	Екоравновесие на жизнената среда																								
	Превенция дезинсекция и дератизация на площи и сгради	350 000	175 000	50,00%	175000	50,00%									X	X	X	X	X	X	X	X			
	Проект "Обиколен път към пристанището"	9 000 000	270 000	3,00%	1 080 000	12,00%	7 650 000	85,00 %					ТГС/А ПИ					X	X	X	X				
Мярка 12.	Геозащитни, противосвлачищни и брегоукрупващи мероприятия																								
	Проект за укрепване на брега на р. Дунав при с. Вардим	7 000 000	210 000	3,00%	840 000	12,00%	5 950 000	85,00 %					ТГС				X	X	X						
ПРИОРИТЕТ 3: Създаване на условия за пълноценно развитие и реализация на човешките ресурси		6 000 000	709 000	11,82%	838 500	13,98%	4 452 500	74,21%																	

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Специфична цел 3.1. Подобряване на достъпа до качествено образование и учене през целия живот за икономическа и социална реализация		2 400 000	0	0,00%	487 500	20,31%	1 912 500	79,69%														
Мярка 1.	Оптимизиране и ефективно използване на образователната инфраструктура	150 000	0	0,00%	150 000	100,00%		0,00%						МОН			X	X	X	X	X	X
Мярка 2.	Развитие на алтернативни форми за учене през целия живот	150 000	0	0,00%	22 500	15,00%	127 500	85,00%						Еразъм+					X	X	X	
Мярка 3.	Развитие на образователна среда за социално включване	300 000	0	0,00%	45 000	15,00%	255 000	85,00%						ЕИП и Норвежки фонд					X	X	X	
Мярка 4.	Развитие на алтернативни форми за социална реинтеграция на отпадналите от образователната система млади хора от 3 до 18 г.	100 000	0	0,00%	15 000	15,00%	85 000	85,00%						ОПРЧР					X	X	X	
Мярка 5.	Създаване на условия за насърчване на творчеството, иновациите и предприемачеството сред младите хора.	500 000	0	0,00%	75 000	15,00%	425 000	85,00%						ОПНО ИР					X	X	X	X
Мярка 6.	Подобряване на материалната база в образованието и внедряване на съвременни ИКТ технологии	500 000	0	0,00%	75 000	15,00%	425 000	85,00%						ОПНО ИР					X	X		
Мярка 7.	Развитие на партньорски мрежи между средните и висшите училища с бизнеса за улесняване на прехода от образование към заетост	200 000	0	0,00%	30 000	15,00%	170 000	85,00%						ОПНО ИР					X	X	X	
Мярка 8.	Повишаване на трудовата заетост чрез усвояване на нови професионални знания и умения	500 000	0	0,00%	75 000	15,00%	425 000	85,00%						ОПРЧР			X	X	X	X	X	X

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Специфична цел 3.2. Разширяване на обхвата и осигуряване на равен достъп до качествени здравни услуги		600 000	0	0,00%	90 000	15,00%	510 000	85,00%												
Мярка 9.	Повишаване на информираността на населението за ранна превенция на заболяванията	300 000	0	0,00%	45 000	15,00%	255 000	85,00%										X	X	
Мярка 10.	Подобряване на достъпа на населението до здравни услуги, включително чрез осигуряване на мобилни такива в селата	300 000	0	0,00%	45 000	15,00%	255 000	85,00%						X	X	X				
Специфична цел 3.3. Развитие и повишаване на качеството на социалните услуги		1 500 000	0	0,00%	225 000	15,00%	1 275 000	85,00%												
Мярка 11.	Преодоляване на рискове, водещи към социално изключване на индивиди и групи (от 18 до 23 г.)	500 000	0	0,00%	75 000	15,00%	425 000	85,00%										X	X	
Мярка 12.	Разширяване на мрежата от социални услуги за подкрепа на уязвими групи и общности	1 000 000	0	0,00%	150 000	15,00%	850 000	85,00%						X	X	X				
Специфична цел 4.4. Съхраняване и развиване на културната идентичност и създаване на условия за оползотворяване на свободното време, културен живот и спорт		1 500 000	709 000	47,27%	36 000	2,40%	755 000	50,33%												
Мярка 15.	Достъпност до културното наследство за общността и гостите на града																			
	Проект за популяризиране на известните представители на Свищов - град на първите личности в държавата	500 000	0	0,00%	0		500 000	100,00%										X	X	X

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Мярка 16.	Съхраняване и развитие на общинския културен календар	700 000	700 000		100,00 %										X	X	X	X	X	X	X	
Мярка 15.	Развитие на спортно-физическата активност на населението																					
	Проект за развитие на водни спортове (скутери, канута)	300 000	9 000		3,00%	36 000	12,00%	255 000	85,00 %										X	X	X	
Приоритет 4: Укрепване на институционалната среда в услуга на гражданите и бизнеса		1 500 000	0		0,00%	225 000	15,00%	1 275 000	85,00 %				0	0,00%								
Специфична цел 4.1. Развитие на институционалната среда и междуобщинското сътрудничество		650 000	0		0,00%	97 500	15,00%	552 500	85,00 %													
Мярка 16.	Въвеждане на комплексно административно обслужване																					
	Проект за електронно правителство	500 000	0		0,00%	75 000	15,00%	425 000	85,00 %									X	X	X		
Мярка 17.	Трансфер на добри практики за подобряване на местното самоуправление чрез изграждане на партньорства с други общински администрации	150 000	0		0,00%	22 500	15,00%	127 500	85,00 %											X	X	
Специфична цел 4.2. Развитие на административния капацитет и повишаване на качеството на публичните услуги		300 000	0		0,00%	45 000	15,00%	255 000	85,00 %													
Мярка 18.	Повишаване на компетенциите и квалификацията на общинските служители за предоставяне на услуги с високо качество и ефективност	300 000	0		0,00%	45 000	15,00%	255 000	85,00 %										X	X	X	

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Свищов (2014-2020)

Специфична цел 4.3. Участие на гражданите и бизнеса в процеса на местно самоуправление		250 000	0	0,00%	37 500	15,00%	212 500	85,00%													
Мярка 19.	Разработване и прилагане на мерки за повишаване на информираността на гражданите за общинската политика и услуги	150 000	0	0,00%	22 500	15,00%	127 500	85,00%										X	X	X	
Мярка 20.	Разработване на ефективни механизми за участие на гражданите и бизнеса в процеса на вземане на решения	100 000	0	0,00%	15 000	15,00%	85 000	85,00%											X	X	X
Специфична цел 4.4. Засилване на международното сътрудничество		300 000	0	0,00%	45 000	15,00%	255 000	85,00%													
Общо приоритети 1 - 4		188 035 132	15 581 412		25 595 570		109 758 150														

IX. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ПЛАНА

Предварителната оценка се разработва от независим консултант, успоредно с подготовката на проекта на Общинския план за развитие. Тя ще съдържа прогнозна оценка за въздействието на плана върху процесите на социално-икономическо развитие на общината и екологична оценка.